

1999

*Luotettava,
osaava, suomalainen
kumppani*

Osuuspankkiryhmä 1999

O s u u s p a n k k i r y h m ä n

t o i m i n t a - a j a t u s

Osuuspankkiryhmään kuuluvat itsenäiset suomalaiset pankit tarjoavat parasta pankkipalvelua sekä edistävät omistajajäsentensä ja asiakkaidensa taloudellista menestymistä.

Osuuspankkiryhmän vahvuus perustuu kehityshakuisen asiakasliiketoimintaan, kiinteään yhteistoimintaan, paikalliseen päätöksentekoon ja osaavaan henkilöstöön.

Osuuspankkiryhmän toimintaa ohjaavia perusarvoja ovat jäsenyys, ihmisläheisyys, luotettavuus, menestystahto ja ryhmäyhtenäisyys.

E e t t i s e t

p e r i a a t t e e t

Luottamuksellisuus

Osuuspankkiryhmän toimihenkilö noudattaa tinkimättömästi liike- ja pankkialaisuutta, sisäpiiriä koskevia säännöksiä sekä hyvää pankkitapaa.

Vastuullisuus

Liiketoiminta suuntautuu kohteisiin, jotka ovat yleisesti hyväksyttäviä sekä edistävät asiakkaiden, omistajien ja yhteiskunnan taloudellista hyvinvointia.

Oikeudenmukaisuus

Asiakkaita, omistajia, henkilöstöä ja muita sidosryhmiä arvostetaan ja kohdellaan tasapuolisesti.

Rehellisyys

Osuuspankkiryhmään kuuluvat yhteisöt ovat luotettavia ja rehellisiä sopimuskumppaneita. Sekä ulkoinen että sisäinen viestintä on tosiasioihin perustuvaa ja antaa oikean kuvan esitettävästä asiasta.

Sisältö

Sivu

2	Osuuspankkiryhmän strategia
2	Avainlukuja
3	Vuosi lyhyesti
4	Toimintaympäristö
5	Pääjohtajan katsaus
7	Osuuspankkiryhmän luonne
8	Osuuspankkiryhmän laajuus
11	Osuuspankkiryhmän toiminta 1999
11	Asiakasliiketoiminta
15	Muu liiketoiminta
16	Unico-yhteistyö
17	Henkilöstö
18	Osuuspankkien yhteenliittymän juridinen tausta
20	Osuuspankkiryhmän tilinpäätös 1999
20	Toimintakertomus
20	Keskeiset tapahtumat
21	Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema
23	Euro ja vuosi 2000
24	Riskienhallinta
27	Vuosi 1999 yrityksittäin
28	Vuoden 2000 näkymät
29	Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet
32	Ryhmäaikaasarjat
33	Osuuspankkiryhmän tuloslaskelma
34	Osuuspankkiryhmän tase
36	Tilinpäätöksen liitetiedot
48	Tilinpäätöslausuma ja tilintarkastuskertomus
49	Osuuspankkikeskus-OPK osuuskunnan vuosi 1999
49	Kehittämisen vuosi
50	OPK-konsernin liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema
52	Osuuspankkikeskus-OPK osuuskunta
53	Keskeiset tytäryhtiöt
55	Vuoden 2000 näkymät
56	OPK-konsernin tuloslaskelma
57	OPK-konsernin tase
59	OPK:n hallinto
61	OPK:n hallintoneuvosto
62	OPK:n organisaatio
63	Johtokunta ja tilintarkastajat
64	Yhteystiedot

Taloudellinen informaatio vuonna 2000

Osuuspankkiryhmä ja Osuuspankkien Keskuspankki Oyj julkaisivat vuonna 2000 kolme osavuosisikatsausta:

- tammi-maaliskuulta 4.5.2000
- tammi-kesäkuulta 17.8.2000
- tammi-syyskuulta 2.11.2000.

Katsaukset julkaistaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Tilaukset:

Osuuspankkikeskus, viestintä, PL 308, 00101 Helsinki,
puh. (09) 404 2053, telekopio (09) 404 2298,
sähköposti: viestinta@osuuspankki.fi.

OPK:n hallintoneuvosto vahvisti helmikuussa 1998 OP-100-suunnitelman, jossa ovat Osuuspankkiryhmän strategiset linjaukset vuoden 2002 loppuun saakka. Strategian mukaan pankkiryhmä on yhteistoimintaorganisaatio, jonka toiminnan painopiste on vähittäispankkitoiminnassa ja sen kehittämisessä. Keskeisenä tavoitteena on, että Osuuspankkiryhmä on vuoden 2002 loppuun mennessä johtava vähittäispankki Suomessa ja että pankkiryhmän kannattavuus ja kustannustehokkuus ovat parempia kuin merkittävillä kilpailijoilla. Pankkiryhmän vakavaraisuus vahvistuu, mikä lisää edelleen riskinkantokykyä. Riskienhallinta on tehokasta ja osa normaalia liiketoimintaa.

Tavoitetilassaan vuonna 2002 pankkiryhmä on johtava suomalaisten asiakkaiden rahoittaja, varallisuudenhoitaja ja arvopaperinvälittäjä. Ryhmän yrityskuva on kaikissa keskeisissä asiakasryhmissä paras. Pankkiryhmä on edelläkävijä pankkituotteiden ja -palveluiden sekä sähköisten palvelukanavien kehittämisessä ja hyödyntämisessä. Pankkiryhmä on yhtenäinen, tiivis ja ketjumainen kokonaisuus. Jäsenyys on vahva asiakkuutta syventävä omaleimaisuustekijä. Vuoden 2002 loppuun mennessä osuuspankeilla on miljoona jäsentä. Johtamisessa painottuu ihmisten johtaminen ja toimintatapa on asiakassuuntautunut. Henkilöstöllä on tahto uudistua ja kehittyä monitaitoisiksi pankkipalveluiden ammattilaisiksi.

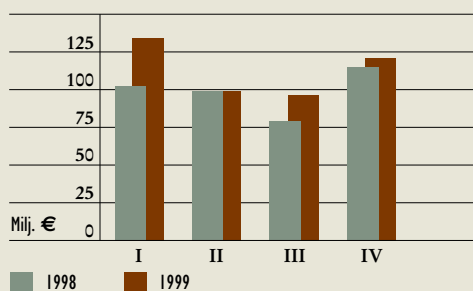
Kilpailukyvyyn säilyttämiseksi Osuuspankkiryhmä tiivistää yhteistyötä eri toimialoilla toimivien johtavien kotimaisten ja kansainvälisten yritysten kanssa.

Kilpailija- ja liiketoimintaympäristössä tapahtuneiden muutosten vuoksi tuli vuoden 1999 lopussa ajankohtaiseksi tarkistaa OP-100-strategian tavoitteita. Tarkistustyö saataan päätökseen kesällä 2000.

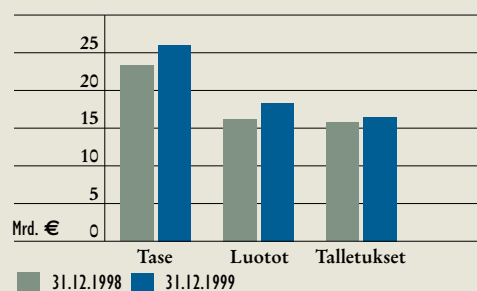
Osuuspankkiryhmä teki vuonna 1999 kolmannen kerran peräkkäin uuden tulosenäytyksen. Liikevoitto kasvoi 14 prosenttia 450 miljoonaan euroon (2 674 Mmk:aan). Ensisijaisilla omilla varoilla laskettu vakavaraisuus nousi 2 prosenttiyksikköä 9,9 prosenttiin. Luottokanta kasvoi 14 prosenttia ja markkinaosuus luotoista 29,4 prosentista 30,2 prosenttiin. Sijoitusrahastojen markkinaosuus kasvoi lähes 5 prosenttiyksikköä.

	1999	1998
Jäsenpankit (ml. OKO)	247	247
Konttorit	717	728
Henkilökunta	8 337	8 366
Jäsenet	798 000	695 000
Markkinaosuus euromääräisistä talletuksista, %	30,2	30,3
Markkinaosuus euromääräisistä luotoista, %	30,2	29,4
Milj. €		
Tase	26 024	23 332
Liikevaihto	1 583	1 721
Rahoituskate	678	691
Voitto ennen luotto- ja takaustappioita	469	519
Luotto- ja takaustappiot	26	128
Liikevoitto	450	395
Järjestämättömät saamiset	200	220
Nollakorkoiset saamiset	35	45
Oma pääoma	1 739	1 308
Vakavaraisuussuhde, %	12,4	12,2
Tuottojen suhde kuluihin	1,70	1,77

Liikevoitto neljännesvuosittain

Keskeiset tase-erät

V u o s i l y h y e s t i

Tammi-kesäkuu

Suomi ja kymmenen muuta EU-maata siirtyivät yhteisen valuutan käyttöön. Osuuspankkiryhmässä siirtyminen tapahtui suunnitelmien mukaisesti ilman tietoteknisiä tai muita ongelmia.

Osuuspankkiryhmän tulos vuodelta 1998 julkistettiin. Liikevoitto oli 395 miljoonaa euroa, mikä oikeutti Pohjoismaiden kannattavimman yleispankin asemaan.

Henkilöasiakkaiden Platinabonus-järjestelmä otettiin käyttöön. Se tuo asiakkaille lisää taloudellisia etuja ja palkitsee asiakasuskollisuutta.

OKOn yhtiökokous päätti kaksinkertaistaa pankin osakkeiden määrän ja lisätä yhtiöjärjestykseen muuntamislausekkeen, jonka nojalla osuuspankit ja Osuuspankkikeskus voivat muuttaa omistamiaan noteeraamattomia K-osakkeita pörssinoteeraetuiksi A-osakkeiksi.

Tammi-maaliskuun osavuositarkastus julkistettiin. Osuuspankkiryhmän liikevoitto oli 134 miljoonaa euroa.

OP-Puhelinpalvelu valittiin laajassa benchmarking-tutkimuksessa vuoden Call Centeriksi.

Osuuspankkikeskus, Henki-Pohjola ja A-lehdet perustivat portaaliyhtiö Virtuaalinen Suomi Oy:n.

OKOn ylimääräinen yhtiökokous päätti täydentää henkilökunnan kannustejärjestelmää ja laskea liikkeeseen optiolainan, jota tarjottiin koko Osuuspankkikeskuksen henkilökunnan merkittäväksi.

Heinä-joulukuu

Puolen vuoden osavuositarkastus julkistettiin. Osuuspankkiryhmän liikevoitto oli 233 miljoonaa euroa.

Osuuspankkikeskus toi ensimmäisenä pankkina Suomessa pk-yrityksille ja ammatinharjoittajille Internetiin ja sähköpostiin perustuvan verkkolaskupalvelun.

Uudistetut Internet-sijoituspalvelut otettiin käyttöön.

Tammi-syyskuun osavuositarkastus julkistettiin. Osuuspankkiryhmän liikevoitto oli 329 miljoonaa euroa.

Osuuspankkiryhmä ilmoitti aloittavansa yhteistyön Nokian, IBM:n ja Yomi Median kanssa WAP-palveluiden kehittämisessä.

Keskon kanssa allekirjoitettiin sopimus yhteistyöstä asiakaspalveluiden kehittämiseksi. Ensi vaiheessa Keskon asiakkaille tarjotaan mahdollisuus liittää kanta-asiakaskorttinsa osuuspankkien tai Okopankin korolliseen ennakkomaksutiliin.

Osuuspankkiryhmä ja vakuutusyhtiöt Ilmarinen, Suomi, A-Vakuutus ja Pohjantähti solmivat yhteistyösopimuksen liiketoiminnan kehittämisestä. OPK:sta ja OKOsta tuli (tammikuussa 2000) merkittäviä vakuutusyhtiö Pohjolan omistajia.

Henkivakuutusosakeyhtiö Aurum aloitti kapitalisaatio-sopimusten ja eläkevakuutusten myynnin yrityksille.

Vuosituuhannen vaihtumiseen liittyvät tietotekniset valmistelut huipentuivat. Osuuspankkiryhmässä kaikki tietojärjestelmät ja asiakaspalvelut toimivat moitteettomasti vuodenvaihteessa ja sen jälkeen.

Yhteistyötä yli toimialarajojen. Sopimus Osuuspankkiryhmän sekä vakuutusyhtiöiden Ilmarinen, Suomi, A-Vakuutus ja Pohjantähti välillä allekirjoitettiin 21.12.1999. Yhteistyösopimus Keskon kanssa allekirjoitettiin 14.12.1999.

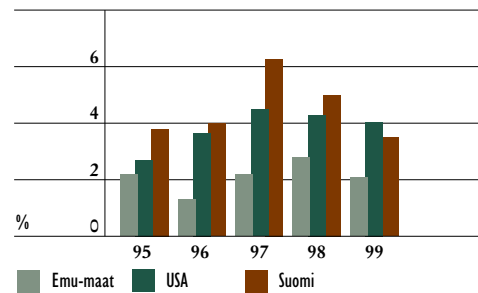
Kokonaistuotannon kasvu hidastui vuonna 1999 edellisestä vuodesta sekä Suomessa että Emu-maissa keskimäärin. Talouskasvu oli entistä selvemmin kotimaisen kysynnän varassa. Sen sijaan USA:ssa talouskasvu jatkui nopeana, ja meneillään oleva nousukausi on jo ennätyskellisen pitkä. Vuoden loppua kohden talouskasvu alkoi uudelleen voimistua myös Emu-maissa. Selvimmin muutos näkyi teollisuuden odotuksissa ja tuotannossa.

Suomen kuluttajahintojen vuosimuutos nopeutui vuoden lopulla 2 prosenttiin öljyn hinnan huomattavan nousun johdosta. Myös asuntohintojen kohoaminen jatkui. Suhteellisen vahvasta kotimaisesta kysynnästä huolimatta muut hintapaineet pysyivät edelleen vähäisinä. Öljyn hintakehitys oli viime vuonna merkittävin inflaatiota nopeuttanut tekijä kaikissa länsimaissa.

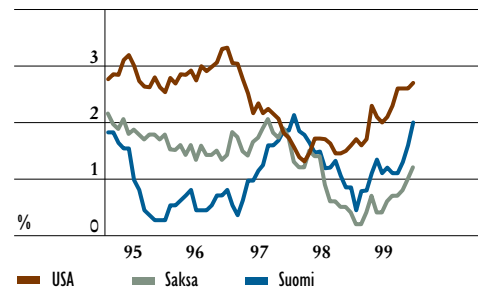
Talous- ja rahaliitto Emun kolmas vaihe alkoi suhteellisen matalien korkojen jaksolla. Euroopan keskuspankki alensi ohjauskorkoaan huhtikuussa 2,5 prosenttiin todettuaan euroalueen inflaatiopaineet erittäin vähäisiksi. Kesällä pitkät markkinakorot kääntyivät nousuun seuraten USA:n korkoja ja heijastaen euroalueen talouskasvun asteittaista voimistumista. Marraskuussa EKP palautti ohjauskorkonsa takaisin 3 prosenttiin.

Kotitalouksien tulojen kasvu, osakekurssien jyrkkä nousu sekä matala korkotaso nopeuttivat finanssivarallisuuden rakennemuutosta. Tämä näkyi vuonna 1999 erityisesti sijoitusrahastojen toiminnassa. Suomeen rekisteröityjen sijoitusrahastojen markkina-arvo kasvoi yli kaksinkertaiseksi, ja rahastosäästäjien lukumäärä oli vuoden lopussa jo yli 380 000.

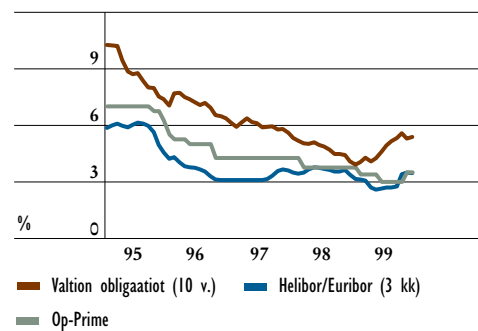
Bkt:n määrän muutos

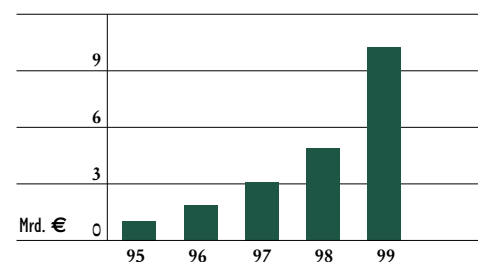
Kuluttajahinnat 12 kk:n muutos

Korkokehitys

Rahastosijoitukset

P ä ä j o h t a j a n

k a t s a u s

Vuosi 1999 oli Osuuspankkiryhmälle varsin hyvä. Liikevoitto kasvoi uuteen ennätykseen jo kolmantena vuonna peräkkäin. Hyvän tuloksen ansiosta omien varojen rakenne parani ja vakavaraisuus vahvistui. Markkinaosuutemme kääntyivät nousuun ripeimmin asuntoluotoissa ja sijoitusrahastoissa. Uskon vahvaan kehitykseen myös kuluvana vuonna, vaikka hintakilpailu johtaisi siihen, että emme enää tulosenäytyksiä rikkoisikaan.

Kansantalouden suotuisa kehitys loi pankeille hyvät toimintaedellytykset vuonna 1999. Kokonaistuotannon kasvu perustui kotimaisen kysynnän voimakkaaseen lisääntymiseen viennin kasvun hidastuessa. Yleinen hinta- ja kustannustaso pysyi vakaana kasvukeskusten asuntomarkkinoita lukuun ottamatta. Myönteistä yleiskehitystä varjostivat kuitenkin varsin suuret erot alueiden ja toimialojen välillä.

Talous- ja rahaliitto Emun kolmannen vaiheen alkaminen toi merkittäviä muutoksia sekä taloudelliseen toimintaympäristöön että talouspolitiikkaan. Rahamarkkinoille tulivat euribor-korot, ja Emu-maiden yhteistä rahapolitiikkaa ryhtyi harjoittamaan Euroopan keskuspankki. Euro otettiin käyttöön tilivaluuttana ja monissa hintamerkinnoissä markan rinnalla.

Matala korkotaso lisäsi pankkiluottojen kysyntää, ja luottokanta kasvoi nopeasti. Myös talletuskanta kasvoi edelleen, joskin selvästi luottokantaa hitaammin. Finanssivarallisuuden rakennemuutos eteni nopeasti, kun rahasto- ja osakesijoittamisen suosio kasvoi ennätysmäisesti. Muutos jatkuu samansuuntaisena, mihin vaikuttaa myös pankkitalletusten korkojen verovapauden päättyminen. Kilpailutilanne pankkien varainhankinnassa muuttuu, kun kaikki korkosijoitukset ovat verotuksen kannalta samassa asemassa.

Osuuspankkiryhmä vahvisti merkittävästi kilpailuasemiaan, kun se solmi yhteistyösopimukset kaupan ja vakuutusalan johtavien yritysten kanssa. Joustavassa yhteistyössä liitollaiset säilyttävät itsenäisyytensä ja oman yrityskulttuurinsa, ja asiakkaille voidaan tarjota entistä laajempia palveluita

entistä tehokkaammin. Myös verkkopalvelujen kehittämistä varten perustettiin uusi yhteisyritys. Liiketoiminnallinen yhteistyö eurooppalaisten osuuspankkien kanssa tiivistyi edelleen.

Asiakkaat arvostavat pankkisuhteessaan ennen kaikkea luotettavuutta ja palvelun laatua. Niitä korostamme kaikessa toiminnassamme. Merkittäviksi menestystekijöiksemme ovat osoittautuneet myös asiantuntemus ja paikallisissa suomalaisissa käsissä pysyvä päätösvalta. Kertomusvuonna toimimme omistajajäsenille ja muille etuasiakkaille lisää taloudellisia etuja ja edistimme heidän sitoutumistaan Osuuspankkiryhmään Platinabonus-järjestelmällä. Omistajajäsenten määrä kasvoikin vuoden aikana peräti sata tuhatta kahdeksaansataan tuhanteen.

Yritys voi saavuttaa tavoitteensa vain monitaitoisen ja motivoituneen henkilöstön työllä. Ammattitaidon kehittämisen vaatii perinteisen koulutuksen lisäksi uusia muotoja. Niitä tarjosimme oman OP-Akatemiamme monia aloja käsitävillä vuoden mittaisilla tutkinnoilla. Lisäksi aloitimme kehittämisohjelman, jossa koko Osuuspankkikeskuksen henkilöstö muoaa strategisten tavoitteiden saavuttamiseen tarvittavia käytännön toimia.

Osuuspankkiryhmän menestys on koko henkilöstön – toimihenkilöiden, johdon ja hallintohenkilöiden – työn ansiota. He kaikki ansaitsevat mitä lämpimimmät kiitokseni. Menestyksekkään pankkitoiminnan juuret ovat myös asiakkaiden luottamuksessa. Esitän Osuuspankkiryhmän puolesta parhaat kiitokset kaikille asiakkaillemme. Haluamme palvella teitä parhaalla mahdollisella tavalla ja toiveittenne mukaisesti myös uudella vuosituhannella.

Helsingissä 15. päivänä helmikuuta 2000
Antti Tanskanen

Pääjohtaja
Antti Tanskanen

YIT-Yhtymä Oyj. Suuri suomalainen rakentamisen monitaitaja. Asuin-, liike- ja teollisuusrakennukset, maarakennus, sillat, LVIS-rakentaminen ja paljon muuta. Myös kansainvälisesti. Yhteistyötä Osuuspankkiryhmän kanssa Alfa-asuntojen rahoituksessa. Pitkäaikainen rahoitus asuntoyhtiölle tarjoaa asunnonostajalle uudenlaisen rahoitusvaihtoehdon.

Johtava suomalainen vähittäispankki

Osuuspankkiryhmä on johtava suomalainen vähittäispankkiryhmä. Osuuspankkiryhmällä on yhteensä 2,1 miljoonaa asiakasta. Vuoden 1999 aikana asiakkaiden määrä kasvoi 16 000:lla. Asiakkaita, jotka käyttävät pääasiallisena pankkinaan Osuuspankkiryhmään kuuluvaa pankkia, oli runsaat 1,6 miljoonaa eli yhtä paljon kuin edellisen vuoden lopussa. Joka kolmas suomalainen henkilö ja pk-yritys pitää Osuuspankkiryhmää pääpankkinaan. Maatalouden harjoittajista ja metsänomistajista pankkiryhmän asiakasosuus on noin 60 prosenttia.

Pankkiryhmän markkinaosuus sekä euromääräisistä luotoista että talletuksista oli vuoden lopussa 30,2 prosenttia.

Osuuspankkiryhmällä on maanlaajuinen konttoriverkko. Sitä tukevat automaatit ja puhelinpalvelu sekä Internet- ja muut sähköiset pankkipalvelut. Sähköisten palveluiden kehittäjänä Osuuspankkiryhmä on eturivin pankkeja maailmassa. Monet elektroniset pankkipalvelut on otettu ensimmäisenä maailmassa käyttöön Suomessa – ja ensimmäisenä juuri Osuuspankkiryhmässä.

Jäsenyys ja omistajuus Osuuspankkiryhmässä

Osuuspankkiryhmän omistajia ovat osuuspankkien omistajajäsenet. Lisäksi pörssiyhtiö OKOlla on yli 24 000 osakkeenomistajaa, joista suuri osa on kotitalouksia.

Osuuspankkien omistajajäsenten lukumäärä lisääntyi vuoden 1999 aikana yli 100 000:lla. Vuoden lopussa jäseniä oli lähes 800 000. Tavoitteena on saavuttaa miljoonan jäsenen raja vuonna 2002.

Liittyessään osuuspankin jäseneksi yksityinen henkilö, yhteisö tai yritys suorittaa pankille osuismaksun, joka

oikeuttaa osallistumaan pankin päätöksentekoon.

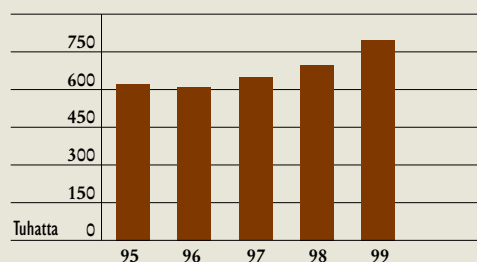
Osuuspankkien peruspääoma muodostuu osuuspääomasta ja mahdollisesta lisäosuuspääomasta. Omistajajäsenten osuuspääomasijoitusten yhteismäärä oli vuoden 1999 lopussa 0,4 miljardia euroa (2,3 mrd. mk), josta lisäosuuspääoman osuus oli lähes 80 prosenttia. Jäsenyyden päätarkoitus on taata jäsenille kohtuuhintaisia ja muutoinkin kilpailukykyisiä pankkipalveluita. Lisäosuuspääomalle maksetaan yleensä suurempaa korkoa kuin varsinaiselle osuuspääomalle. Vuodelta 1999 osuuspääomalle maksetaan ennakkotietojen mukaan korkoa yhteensä 11 miljoonaa euroa (64 Mmk).

Jäsenyys on Osuuspankkiryhmälle omaleimainen menestystekijä. Vuoden 1999 aikana otettiin käyttöön uusi Platina-bonus-järjestelmä, jossa omistajajäsenille ja etuasiakkaille annetaan etuja pankkipalveluiden keskittämistä. Pankkipalveluiden kehittämisen lähtökohta on omistajajäsenten etujen turvaaminen ja palvelun parantaminen.

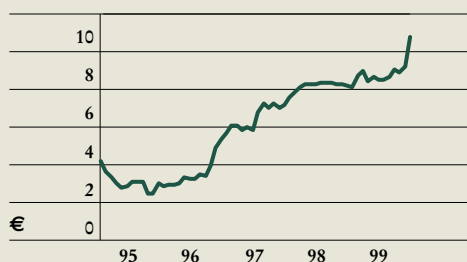
Osuuspankkien Keskuspankki Oyj:n osakkeet jakautuvat A- ja K-sarjaan. K-sarjan osakkeita voivat omistaa vain Osuuspankkikeskus-OPK osuuskunta pankkiryhmän keskusyhteisönä sekä suomalaiset osuuspankit ja osuuspankkilaissa tarkoitetut osakeyhtiömuotoiset pankit. A-sarjan osakkeet noteerataan Helsingin Pörssissä. Osuuspankkiryhmän ulkopuolisten tahojen osuus OKOn osakkeista oli vuoden lopussa 33,6 prosenttia ja äänimäärästä 10,0 prosenttia. A-sarjan osakkeista pankkiryhmän ulkopuolisessa omistuksessa oli vuoden lopussa 83 prosenttia.

Vuoden 1999 aikana OKOn A-osakkeen kurssikehitys oli nouseva. Vuoden lopussa osakkeen kurssi oli 11,20 euroa (66,59 mk) eli 43 prosenttia korkeampi kuin edellisen vuoden lopussa. Vuoden ylin kurssi oli 14,00 euroa (83,24 mk) ja alin kurssi 7,80 euroa (46,35 mk). A-sarjan osakkeelle ehdotetaan maksettavaksi osinkoa 0,70 euroa (4,16 mk) vuodelta 1999.

Omistajajäsenten määrä

OKOn A-sarjan osakkeen keskihinta

Osuuspankkiryhmässä noudatetaan sovittua työnjakoa Osuuspankkikeskus-OPK osuuskunnan (OPK:n) ja osuuspankkien kesken. Osuuspankit harjoittavat toimialueellaan vähittäispankkitoimintaa. OPK tytäryhtiöineen tukee osuuspankkien toimintaa tarjoamalla niille tietoteknisiä ja tuotekehitykseen liittyviä sekä muita pankkitoiminnassa tarvittavia palveluita.

Osuuspankit ovat itsenäisiä, paikallista vähittäispankkitoimintaa harjoittavia talletuspankkeja, joilla on lakisääteiset hallintoelimet. Osuuspankit tarjoavat toimialueensa palkansaaja- ja pk-yrityksiä asiakkaille sekä maa- ja metsätalousasiakkaille kattavat vähittäispankkipalvelut. Pääkaupunkiseudulla vähittäispankkitoimintaa harjoittaa OKOn täysin omistama tytäryhtiö **Okopankki Oyj**.

Osuuspankkiliitot ovat maakunnallisia jäsenosuuspankkien yhteistoimintaelimiä. Ne nimeävät alueensa ehdokkaat OPK:n ja OKOn hallintoneuvostoihin. Osuuspankkiliittoa on 16.

OPK on pankkiryhmän lakisääteinen keskusyhteisö. Se on osuuspankkien osaamis- ja palvelukeskus, joka tukee jäsenpankkiensa liiketoimintaa ja tarjoaa niille tietoteknisiä ja muita pankkiliiketoiminnan palveluita. OPK ohjaa ja valvoo yksittäisten jäsenpankkien liiketoimintaa, valmistele pankkiryhmän yhteiset strategiat, valvoo ryhmän etuja ja ohjaa koko pankkiryhmän toimintaa. OPK tarjoaa jäsenpankeilleen myös keskitettyjä tili-, perintä- ja palkkahallintopalveluita sekä puhelinpankkitoiminnan palveluita.

OPK-konserni muodostuu OPK:sta ja sen tytäryhtiöistä OKOsta, Henkivakuutusosakeyhtiö Aurumista, OP-Rahastoyhtiö Oy:stä, OP-Kotipankki Oyj:stä ja FD Finanssidata Oy:stä. OKOn keskeisiä tytäryhtiöitä ovat Okopankki Oyj, OP-Rahoitus Oy, Opstock Oy ja OKO-Investointiluotto pankki Oyj.

OKO ja sen tytäryhtiöt

Osuuspankkien Keskuspankki Oyj on liikepankki, jonka A-sarjan osake noteerataan Helsingin Pörsissä. OKO toimii Osuuspankkiryhmän keskuspankkina ja vastaa ryhmän maksuvalmiudesta sekä hoitaa ryhmän kansainväliset asiat. OKO-konserni keskittyy palvelemaan kotimaisia asiakkaita ja tarjoaa heille monipuoliset rahoitus-, sijoitus- ja maksuliikepalvelut. Ulkomaisille asiakkaille OKO tarjoaa pankkipalveluja heidän Suomeen suuntautuvan liiketoimintansa tarpeisiin.

Okopankki Oyj on OKOn tytäryhtiö, joka harjoittaa vähittäispankkitoimintaa pääkaupunkiseudulla.

OP-Rahoitus Oy tarjoaa kohde- ja saatavavakuudellisia rahoituspalveluita ja täydentää niillä Osuuspankkiryhmän muiden yksiköiden rahoitustuotevalikoimaa. OPR:n toiminnan painopiste on autokaupan, kuljetuskaluston, työkonien, teollisuuden koneiden ja laitteiden sekä laskusaatavien rahoituksessa.

Opstock Oy on arvopaperivälitystä, corporate finance -toimintaa, omaisuudenhoitoa ja sijoitustutkimusta harjoittava yhtiö. Pankkiryhmän investointipankkitoiminta on keskitetty Opstockiin. Osuuspankkien ja niiden asiakkaiden arvopaperivälitys hoidetaan Opstockin kautta.

OKO-Investointiluotto pankki Oyj on kiinnitysluotto pankki, joka on erikoistunut pitkäaikaiseen, turvaavin vakuuksin annettavaan asunto-, julkisyhteisö- ja kiinteistörahoitukseen. Pankki rahoittaa toimintansa laskemalla liikkeeseen joukkovelkakirjalainoja.

Muut OPK:n tytäryhtiöt

Henkivakuutusosakeyhtiö Aurumiin on keskitetty pankkiryhmän vakuutusliiketoiminta ja sen kehittäminen. Aurumiin tuotevalikoimaan kuuluu kattavat henki-, eläke- ja sijoitusvakuutuspalvelut. Yhtiö hoitaa myös suhteet muihin vakuutusyhtiöihin, joiden tuotteita Osuuspankkiryhmän palveluverkosto välittää.

OP-Rahastoyhtiö Oy hallinnoi Osuuspankkiryhmän sijoitusrahastoja. Yhtiö käyttää rahasto-osuuksien myynnissä osuuspankkien ja Okopankin palveluverkosta sekä pankkiryhmän Internet-palveluita.

OP-Kotipankki Oyj on pankkiryhmän suorapankki. Pankin keskeisiä tuotteita ovat kauppiaaverkoston myynnin rahoitukseen tarkoitettu käteisluotto sekä Osuuspankkiryhmän kortteihin liitettävä kultakorttiluotto ja KultakorttiMasterCard.

FD Finanssidata Oy on tietotekniikkayhtiö, joka toimii pankkiryhmän tietojärjestelmien integroijana ja tuottaa ryhmälle tietoteknisiä kehittämis-, ylläpito- ja tuotantopalveluita.

Osuuspankki Realum on omaisuudenhoitopankki, jonka toiminta päättyy suunnitelmien mukaan vuonna 2004.

Muut yhteisöt

Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö on pankkiryhmän sisäinen vakuutusyhtiö. Se on osa ryhmän sisäistä tappiontasausmekanismia ja riskienhallintajärjestelmää.

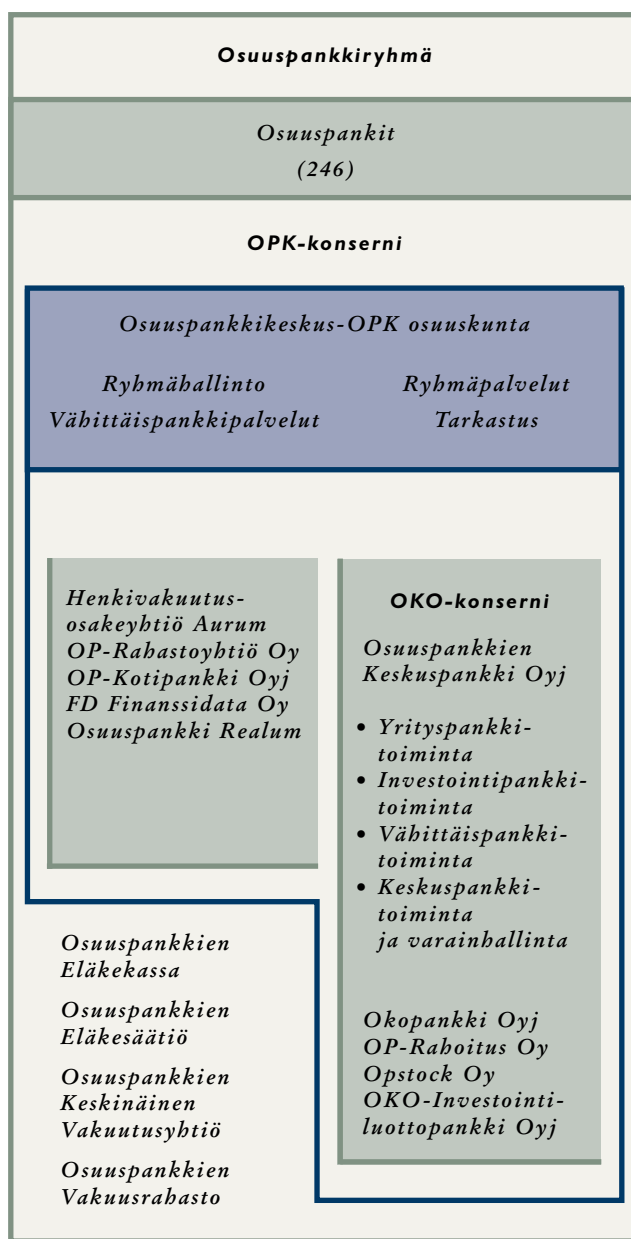
Osuuspankkien Vakuusrahasto on pankkiryhmän sisäinen vakuusrahasto, jonka toiminta päättyy vuoden 2004 loppuun mennessä.

Osuuspankkien Eläkekassa huolehtii pankkiryhmän lakisääteisestä eläketurvasta ja *Osuuspankkien Eläkesäätiö* toimintapiiriinsä kuuluvien henkilöiden lisäeläketurvasta.

Virtuaalinen Suomi Oy on vuonna 1999 perustettu portaalilyhtiö. Yhtiö kehittää ja markkinoi Internet-pohjaisia verkkopalveluita sekä toimii keskustelu- ja kauppapaikkana. Yhtiön toiminta aloitetaan vuonna 2000.

Yritysten välittömät omistussuhteet Osuuspankkiryhmässä 31.12.1999

	Osuuspankit	Omistussuus, %		Ryhmä yhteensä
		OPK	OKO-konserni	
OPK	100,0		0,0	100,0
OKO	25,1	41,3		66,4
Okopankki Oyj			100,0	100,0
OP-Rahoitus Oy			100,0	100,0
Opstock Oy			87,3	87,3
OKO-Investointiluotto-pankki Oyj			100,0	100,0
Henkivakuutusosakeyhtiö Aurum	27,2	23,2	49,6	100,0
OP-Rahastoyhtiö Oy		100,0		100,0
OP-Kotipankki Oyj	40,9	9,6	48,1	98,6
FD Finanssidata Oy		70,0		70,0
Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö	78,4	2,8	18,8	100,0
Virtuaalinen Suomi Oy		47,5		47,5

MUSTA
PÖRSSI

Asiakasliiketoiminta

Kertomusvuosi oli kuudes voimakkaan kasvun vuosi Suomessa. Kansantuotteen kasvu, matala korkotaso ja yleinen vahva luottamus talouden myönteiseen kehitykseen lisäsi luottojen kysyntää. Kysynnän kasvuun vaikutti vielä osittain 1990-luvun alun lama-aikana kertyneen kysyntäpaineen purkautuminen.

Asiakkaiden mielenkiinto kohdistui yhä enemmän sijoitusrahasto- ja osakesijoittamiseen sekä vakuutus säästämiseen. Kurssien huomattava nousu Helsingin Pörssissä lisäsi osaltaan mielenkiintoa osakesijoittamiseen.

Pankkiryhmä käänsi vuoden 1999 aikana markkinaosuuksensa nousuun useilla liiketoiminta-alueilla ja saavutti muutkin liiketoiminnalliset tulos- ja kasvutavoitteensa.

Asiakkaat ja jäsenet

Vuoden 1999 Osuuspankkiryhmällä oli 2,1 miljoonaa asiakasta eli hieman enemmän kuin vuotta aiemmin.

Osuuspankkien omistajajäsenten jäsenten määrä kasvoi 103 000:lla 798 000:een. Maaliskuussa otettiin käyttöön omistajajäsenille ja etuasiakkaille tarkoitettu Platinabonus-järjestelmä. Vuoden lopussa bonuksen saajia oli noin 620 000, ja heille vuoden loppuun mennessä kertyneiden bonusten arvo oli 12 miljoonaa euroa (73 Mmk).

Rahoituspalvelut

Vuoden 1999 lopussa Osuuspankkiryhmän euromääräinen luottokanta oli 18,2 miljardia euroa (108,4 mrd. mk). Edellisen vuoden lopusta luottokanta kasvoi 13,8 prosenttia eli 2,2 miljardia euroa (13,2 mrd. mk). Vuoden aikana nostettujen uusien luottojen määrä oli 17 prosenttia suurempi kuin edellisenä vuonna. Pankkiryhmän markkinaosuus euromääräisistä luotoista kasvoi Suomen Pankin tilastojen mukaan 0,8 prosenttiyksikköä 30,2 prosenttiin.

Kotitalouksien asuntoluottokanta oli vuoden lopussa 7,4 miljardia euroa (43,9 mrd. mk). Vuoden aikana asuntoluottojen kanta kasvoi 19 prosenttia eli 1,2 miljardia euroa (6,9 mrd. mk). Uusia luottoja myönnettiin kolmannes enemmän kuin vuotta aiemmin. Vuonna 1998 Osuuspankkiryhmä ja YIT-Yhtymä kehittivät uuden asuntorahoitustavan, jossa asunnonostaja voi rahoittaa suuren osan kauppahinnasta asuntoyhtiölle myönnettävällä pitkäaikaisella lainalla. Vuoden 1999 loppuun mennessä näitä Alfa-asuntoja oli rakennettu tai aloitettu noin 700.

OP-Kiinteistökeskukset tukevat osuuspankkien ja Oko-pankki Oyj:n asuntoluottojen myyntiä. Kiinteistökeskuksia toimii eri puolilla maata kaikkiaan 73. Ne välittivät vuoden aikana yli 11 000 kohdetta, joista lähes 9 000 oli myytäviä ja yli 2 000 vuokrakohteita. Kiinteistökeskusten rooli asuntoluottojen myyntikanavana on kasvanut.

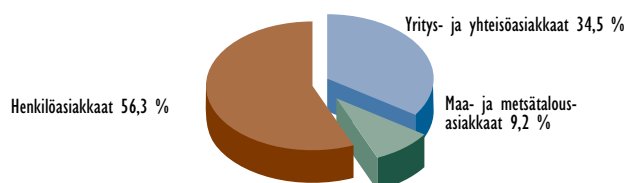
Joulukuussa eduskunta hyväksyi uuden kiinnitysluotto-pankkilain. Laki mahdollistaa kiinteäkorkoisen asunto- ja kiinteistöluottoetuuden aiempaa laajemmin ja luo edellytykset Suomen rahoitus- ja joukkovelkakirjamarkkinoiden monipuolistamiselle ja syventämiselle. Osuuspankkiryhmä päätti helmikuussa 2000 perustaa oman asuntoluottopankin. Suunnitelmien mukaan pankki aloittaa toimintansa syksyllä 2000.

Kulutusluotot kasvoivat 13 prosenttia 1,4 miljardiin euroon (8,5 mrd. markkaan). Uusien kulutusluottojen määrä kasvoi 7,8 prosenttia. Kilpailu kulutusluotoista on kiristynyt, kun niitä tarjoavat yhä useammin muutkin kuin pankit.

Lähes joka toiseen Osuuspankkiryhmän myöntämään asuntoluottoon ja joka neljanteen kulutusluottoon liitetään Luoton Takaisinmaksuturva -vakuutus, joka sisältää turvan muun muassa työttömyyden, vakavan sairauden ja kuoleman varalta.

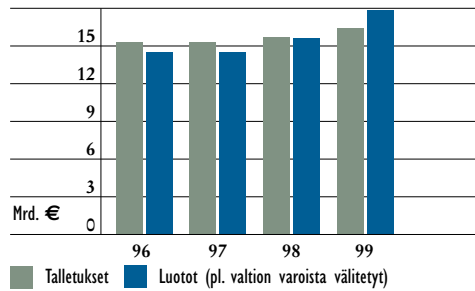
Yritysluottokanta kasvoi 12 prosenttia ja oli vuoden lopussa 4,7 miljardia euroa (28,1 mrd. mk). Rakentamisen ja investointien vilkastuminen näkyi luottojen kysynnässä, suhteellisesti eniten kasvoi rakentamisen ja teollisuuden rahoitus. Vuoden aikana hintakilpailu jatkui kireänä. Vuoden lopussa

Luotonanto asiakasryhmittäin
31.12.1999

Kesko Oyj. Omaa liiketoimintaa päivittäis- ja käyttötavara- sekä rauta-maatalouskaupassa. Hankkii tavaroita ja tuottaa muita palveluja K-kauppiaille ja muille asiakkailleen. K-lähikauppa, K-market, Citymarket, Anttila, K-rauta, Musta Pörssi, Carrols – kaikki jokapäiväisiä tuttuja kaikille suomalaisille.

Talletukset ja luotot

marginaalien supistuminen kuitenkin pysähtyi, ja ne kääntyivät hienoiseen nousuun.

Osuuspankkiryhmä hankki joukkovelkakirjaemissioilla asiakasyrityksille pääomia runsaan 0,2 miljardin euron (1,3 mrd. markan) arvosta. Se oli melkein puolet kotimaisten emissiojärjestäjien suomalaisille yrityksille hankkimista varoista. Lisäksi Osuuspankkiryhmä oli yhteistyössä Unico-ryhmään kuuluvien eurooppalaisten pankkien kanssa järjestämässä yhteensä 2,8 miljardin euron (noin 17 mrd. markan) emissiot.

Pankkiryhmä oli mukana kahdeksassa osakeannissa, joista kahdessa se toimi pääjärjestäjänä. Järjestelyillä hankittiin asiakkaille varoja yhteensä runsaat 200 miljoonaa euroa (1,2 mrd. mk).

Maa- ja metsätaloudelle myönnetty luotot olivat runsaat 2 miljardia euroa (12,2 mrd. mk) eli hieman suuremmat kuin vuotta aiemmin. Korkotukilainojen osuus luottokannasta oli runsas viidennes ja valtion varoista välitettyjen luottojen osuus hieman alle viidennes. Pankkiryhmän markkinaosuus maatalouden luotonannosta säilyi edellisen vuoden tasolla ja oli 62 prosenttia.

Metsänomistajille kehitettiin Vihreän Kullan palvelukokonaisuus, joka kattaa puukaupan rahoituksen, metsätilakaupat ja metsärahojen sijoittamisen.

Talletus- ja varallisuudenhoitopalvelut

Talletukset kasvoivat 4,4 prosenttia 16,4 miljardiin euroon (97,7 mrd. markkaan). Verottomia talletuksia oli 13,2 miljardia euroa (78,5 mrd. mk), ja niiden määrä kasvoi vuoden aikana 5,9 prosenttia. Pankkiryhmän markkinaosuus euro-määräisistä talletuksista supistui 30,3:sta 30,2 prosenttiin.

Vuonna 1999 eduskunta päätti poistaa talletuskoroilta verovapauden kesäkuun 2000 alusta. Verovapauden poistumisen välittömien vaikutusten arvioidaan olevan vähäisiä, mutta tulevaisuudessa muutos kiristää talletuksiin kohdistuvaa hintakilpailua ja lisää asiakkaiden mielenkiintoa muihin sijoituskohteisiin.

Vakuutustoiminnan maksutulo kasvoi 82 prosenttia 266 miljoonaan euroon (1,6 mrd. markkaan). Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus kokonaismaksutulosta nousi lähes 36 prosenttiin. Ennakkotietojen mukaan pankkiryhmän markkinaosuus koko henkivakuutusalan maksutulosta kasvoi 3,4 prosenttiyksikköä 9,7 prosenttiin. Vastuuvelka kasvoi vuoden aikana 51 prosenttia 875 miljoonaan euroon (5,2 mrd. markkaan). Vuoden aikana pankkiryhmä aloitti yrityksille tarkoitettujen eläkevakuutusten sekä kapitalisaatiosopimusten myynnin. Vuodelta 1999 eläkevakuutuksille maksettiin 6,25 prosentin ja säästövakuutuksille 5,5 prosentin tuotto, kun laskuperustekorko ennen 1.10.1998 otetuille vakuutuksille oli 4,5 ja sen jälkeen otetuille 3,5 prosenttia.

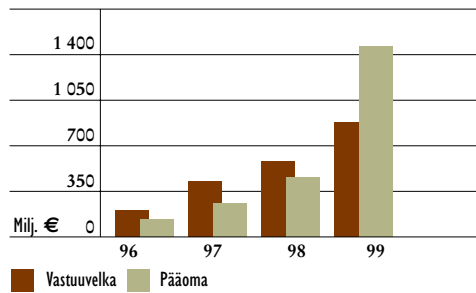
OP-Rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen pääoma oli vuoden päättyessä 1,5 miljardia euroa (8,7 mrd. mk). Sijoitusrahastojen pääoma kasvoi yli kolminkertaiseksi kertomusvuoden aikana. Ryhmän markkinaosuus Suomeen rekisteröityjen sijoitusrahastojen yhteenlasketusta pääomasta kasvoi 4,9 prosenttiyksikköä 14,3 prosenttiin. Nettosijoitukset pankkiryhmän rahastoihin olivat 0,7 miljardia euroa (4,0 mrd. mk) eli 280 prosenttia suuremmat kuin vuonna 1998.

Vuoden aikana perustettiin viisi uutta sijoitusrahastoa. Niistä kolme oli lähinnä institutionaalisille sijoittajille tarkoitettuja indeksirahastoja. Kaksi muuta rahastoa, OP-Euro

Kesko – nykyaikainen markkinointi- ja logistiikkayritys sekä kaupan konseptien ja toimintamallien kehittäjä. Itsenäiset suomalaiset K-kauppiat itsenäisten suomalaisten osuuspankkien kumppaneina kautta maan. Nyt valtakunnallista yhteistyötä myös kanta-asiakkaiden palvelussa. Plussa-kortin voi vastaisuudessa liittää osuuspankin tai Okopankin korolliseen ennakkomaksutiliin.

Vakuutustoiminnan vastuovelka ja sijoitusrahastojen pääoma

Kasvu ja OP-Spektri, on tarkoitettu lähinnä yksityishenkilöille.

Osuuspankkiryhmän hallinnoimien sijoitusrahastojen menestys oli vuoden aikana hyvä. Niillä oli tilikauden aikana useita kärkisijoja rahastojen välisissä arvonkehitysvertauiluissa.

Henkilöasiakkaiden varallisuudenhoitoa tehostettiin. Uudistetut Internet-sijoituspalvelut otettiin käyttöön, ja varallisuudenhoitoa palvelevien informaatiopalveluiden kehittämistä Internetissä jatkettiin. Palvelut sisältävät reaaliaikaiset uutiset ja kurssit, sijoitustutkimukset sekä teknisen analyysin välineet.

Opstock Omaisuudenhoidon hallinnoimien asiakasvarojen määrä kasvoi 3,5 miljardiin euroon (noin 21 mrd. markkaan). Rahastojen asiakasvarat kolminkertaistuivat. Muiden kuin rahastoasiakkaiden hallinnoitaviksi antamat varat kasvoivat noin kolmanneksen. Hallinnoitavien asiakassalkkujen määrä kasvoi lähes kaksinkertaiseksi.

Opstock Oy:n välittämät osakekaupat lähes kolminkertaistuivat 8,9 miljardiin euroon (noin 53 mrd. markkaan). Yhteisvaluuttaan siirtyminen supisti merkittävästi raha- ja valuuttamarkkinapalveluiden kaupankäyntiä.

OKO ja Opstock liittyivät kertomusvuonna Eurex Deutschland AG:n jäseniksi (non-clearing-member) ja aloittivat korko- ja osakejohdannaisten välityksen Eurexin kautta.

Maksuliike

Koti- ja ulkomaisen maksuliikkeen tapahtumamäärät jatkoivat kasvuaan. Vuonna 1999 ne lisääntyivät 8 prosenttia. Maksuliikeasiakkaiden määrä kasvoi, ja kasvu kiihtyi viimeisen vuosineljänneksen aikana.

OKO jatkaa EU:n komission tilipankkina seuraavat viisi vuotta. OKO voitti jälleen tarjouskilpailun, joka järjestettiin toista kertaa. Vuodesta 1995 lähtien kaikki suoraan pankkijärjestelmän kautta EU:n komissiolta Suomeen tulevat varat ovat kulkeneet OKOn tilien kautta.

Syksyllä Osuuspankkiryhmä toi markkinoille uuden verkkolaskun, joka tehostaa yritysten taloushallintoa. Verkkolasku lähetetään elektronisesti maksajalle, joka puolestaan voi maksaa sen sähköisen pankkipalvelun avulla.

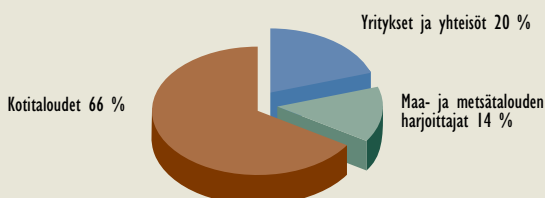
Osuuspankkiryhmän yhdessä 6 muun eurooppalaisen Unico-pankin ja englantilaisen Lloyds TSB Bankin kanssa vuonna 1998 markkinoille tuoma UniCash-palvelu mahdollistaa yritysten euromääräisten rahavirtojen hallinnoinnin asiakkaan omalla maksuyhteysohjelmistolla ilman arvopäivämenetyksiä. Yhteistyöpankkien määrää ollaan lisäämässä. Ensimmäiset sopimukset palvelun käytöstä tehtiin kertomusvuoden aikana.

Palveluverkko

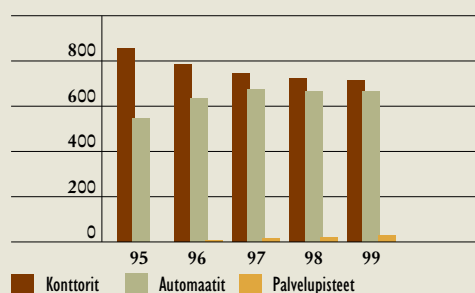
Osuuspankkiryhmän palveluverkko koostuu kiinteistä toimipisteistä, puhelinpalvelusta sekä sähköisistä itsepalveluista. Palveluverkon osat on integroitu kiinteäksi kokonaisuudeksi, jonka osat tukevat toisiaan. Kehittämisen painopiste on sähköisissä Internet-palveluissa ja langattomissa palveluissa.

Osuuspankkiryhmällä oli vuoden 1999 lopussa 717 konttoria, mikä oli 11 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Palvelupisteiden määrä kasvoi 11:llä 32:een. Ne ovat konttoreita kevyempiä, lähinnä neuvontaan ja pankkituotteiden myyntiin tarkoitettuja toimipisteitä, jotka toimivat yleensä suurten kauppakeskusten yhteydessä. Vuoden aikana aloitettiin

Talletukset asiakasryhmittäin 31.12.1999

Palveluverkko

kokeilu, jossa pankkipalveluita tarjotaan asiamiesten välityksellä.

Puhelinpalvelun valikoima kattaa valtaosan yksityishenkilön palveluista. Puhelinpalvelussa asiakas voi tehdä tilisiirtoja ja sijoituksia, neuvotella luotoista ja saada palveluneuvontaa. Puhelinpalvelun piiriin kuuluivat 44 osuuspankin asiakkaat, jotka edustavat 65 prosenttia ryhmän asiakkaista.

Osuuspankkiryhmän kortteja oli vuoden lopussa käytössä 1,7 miljoonaa eli yhtä paljon kuin edellisen vuoden lopussa. Korttimaksutapahtumia oli 10 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin.

Vuoden 1999 lopussa jo lähes 85 prosenttia asiakkaiden peruspalvelutapahtumista tehtiin sähköisinä itsepalveluina. Internet-palveluiden käyttö lisääntyi nopeimmin eli noin 70 prosenttia. Verkkopalvelusopimusten määrä kasvoi vuoden aikana lähes 40 prosenttia 460 000:een. Julkisissa tiloissa tai itsepalvelupisteissä olevien Internet-asiakaspäätteiden määrä kasvoi 178:sta 313:een. Henkilöasiakkaiden maksutoimeksiannoista neljännes ja pörssitoimeksiannoista 40 prosenttia tehtiin Internetin välityksellä.

Internet-palvelun sisältöä ja käytettävyyttä parannettiin. Merkittävimmät uudistukset olivat sijoittajan informaatiopalvelut, nuorisopalvelukokonaisuus, omistajajäsenten Platina-palvelu sekä suuryritysten extranet-palvelut. Pankkiryhmä oli mukana myös yhteistyöprojektissa, joka kehitti sähköisen varmenne- ja allekirjoitustekniikan soveltamista langattomassa ja kiinteässä tietoyhteydessä.

Langattomien pankkipalveluiden kasvu jatkui voimakkaana. GSM-pankkipalvelusopimusten määrä kasvoi yli kaksinkertaiseksi runsaaseen 190 000:een. Myös tapahtumamäärä kasvoi merkittävästi. Marraskuussa Osuuspankkiryhmä toi ensimmäisenä pankkina Suomessa sijoittajapalvelut WAP-pankkipalveluihin. WAP-palvelut laajenevat helmikuussa 2000 tili- ja maksupalveluun sekä Visa-kyselyihin.

Pankkiryhmällä oli vuoden lopussa 668 maksuautomaattia eli kaksi enemmän kuin vuotta aiemmin. Osuuspankkiryhmän asiakkaiden käytössä on myös Leonia Pankin 314 yhteiskäytössä olevaa maksuautomaattia. Internet-palveluiden suosion vuoksi maksuautomaattitapahtumien määrä kääntyi vuoden lopussa laskuun.

Osuuspankkiryhmän, Merita-Nordbankenin ja Leonia Pankin yhteisesti omistamalla Automatia Pankkiautomaatit Oy:llä oli vuoden lopussa noin 1 900 Otto.-käteisautomaattia. Osuuspankkiryhmän asiakkaiden käteisnostojen määrä säilyi edellisen vuoden tasolla.

OKOlla on sivukonttori Tukholmassa ja edustustot Pietarissa ja Tallinnassa.

Muu liiketoiminta

Kiinteistöliiketoiminta

Osuuspankkiryhmän kiinteistöomaisuuteen sitoutunut pääoma oli vuoden lopussa 1,7 miljardia euroa (10,1 mrd. mk). Edellisen vuoden lopusta sitoutunut pääoma supistui 140 miljoonaa euroa (0,8 mrd. mk). Kiinteistöstrategian mukaan pankkiryhmän tavoitteena on vähentää kiinteistömistuksiin sitoutuneen pääomaan määrä alle 1,7 miljardin euron (10 mrd. markan) vuoden 2002 loppuun mennessä.

Muussa kuin omassa käytössä olevaan kiinteistöomaisuuteen sitoutunut pääoma oli vuoden lopussa 1,2 miljardia euroa (7,0 mrd. mk). Vuokrattavissa olevien kohteiden vuokrausaste oli vuoden lopussa 89 prosenttia eli samalla tasolla kuin vuotta aiemmin. Näiden kohteiden nettotuotto oli 5,6 prosenttia eli 0,4 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuoden 1998 lopussa.

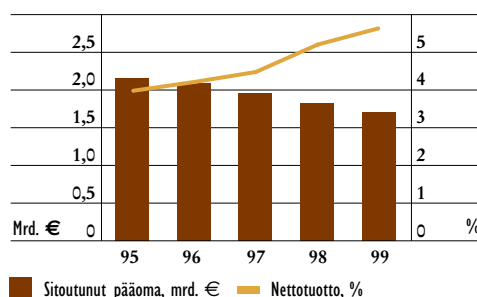
Muussa kuin omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta valtaosa, 76 prosenttia, oli liiketeollisia kohteita. Asuntokohteiden osuus on 14 prosenttia ja muiden kohteiden, kuten maa-, vesi- ja metsäalueiden, osuus 10 prosenttia. Liiketeollisten kohteiden nettotuotto prosentti nousi 5,6:een ja asuntojen 6,1:een.

Muu sijoitustoiminta

Osuuspankkiryhmän liiketoiminnan painopiste on vähittäispankkitoiminnassa, ja ryhmän osakesijoitukset ovat vähäiset. Vuoden lopussa pankkiryhmän sijoitukset muiden yhtiöiden osakkeisiin ja osuuksiin, pois lukien sijoitukset tytä- ja

Helsingin Puhelin Oyj, pian Elisa Communications. Valta-kunnallinen yhteyksien luoja ja niiden ennakkoluuloton kehittäjä. Tietoyhteydet - yhteiskunnan perusrakenteet - osaavissa käsissä. Yhteiset intressit Osuuspankkiryhmän kanssa sekä kiinteisiin että langattomiin yhteyksiin perustuvissa palveluissa.

Kiinteistöomistuksiin sitoutunut pääoma ja nettotuotto

omistusyhteisyrityksiin, olivat 152 miljoonaa euroa (902 Mmk). Joulukuussa 1999 julkistettu yhteistyöjärjestely eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen ja henkivakuutusyhtiö Suomen kanssa siihen liittyvine omistusjärjestelyineen lähes kaksinkertaistaa pankkiryhmän sijoitukset muiden yhtiöiden osakeisiin ja osuuksiin.

Maksuvalmiusreservit ja likviditeettiylijäämät pankkiryhmä sijoittaa alhaisen riskin saamistodistuksiin sekä talletuksiin muihin luottolaitoksiin. Vuoden lopussa pankkiryhmän keskuspankkirahoitukseen oikeuttavien saamistodistusten määrä oli 2,4 miljardia euroa (14,4 mrd. mk) ja muiden saamistodistusten määrä 1,4 miljardia euroa (8,2 mrd. mk). Saamiset keskuspankeilta ja muilta luottolaitoksilta olivat 1,2 miljardia euroa (7,0 mrd. mk)

Unico-yhteistyö

Osuuspankkiryhmä on OKOn kautta jäsen eurooppalaisten osuuspankkien keskuspankkien yhteistyöryhmässä Unico Banking Groupissa. Unico-ryhmään kuuluu kuusi täysjäsentä ja kolme liitännäisjäsentä, jotka ovat kotimaassaan johtavien vähittäispankkiryhmien keskuspankkeja. Näiden pankkiryhmien taseiden yhteenlaskettu loppusumma vuonna 1998 oli lähes 1 900 miljardia euroa (yli 11 000 mrd. mk). Pankeilla oli henkilökuntaa yli 400 000 ja konttoreita yli 40 000.

Talouden globalisoituminen sekä yhtenäisen euroalueen muodostuminen on tiivistänyt Unico-yhteistyötä. Yhteistyön painopiste on tällä hetkellä yhteisten tuotteiden kehittämis-

sä asiakkaille sekä yhteisissä rahoitusjärjestelyissä. Tuorein käyttöön otettu Unico-tuote on yritysten kassanhallintapalvelu UniCash. Pankkien välistä yhteistoimintaa on lisätty myös joukkovelkakirjojen liikkeeseen laskussa. Tavoitteena on luoda koko euroalueen kattavat markkinat merkittävälle joukkolainaemissioille. Vuonna 1999 Osuuspankkiryhmä oli yhdessä Unico-pankkien kanssa järjestämässä yhteensä 2,8 miljardin euron (noin 17 mrd. markan) emissiot.

Unico-pankit

Unico Banking Groupin jäsenpankki / pankkiryhmän keskuspankki	Tase Mrd. €	Pankkiryhmän	
		Henkilöstö	Konttorit
Crédit Agricole, Ranska	390,7	86 100	7 958
DG BANK AG Deutsche	860,5	185 100	18 418
Genossenschaftsbank, Saksa			
ICCREA, Italia	74,7	22 050	2 777
Osuuspankkien			
Keskuspankki Oyj, Suomi	23,3	8 366	728
Rabobank, Alankomaat	249,7	49 465	1 797
Raiffeisen Zentralbank			
Österreich AG, Itävalta	80,2	21 800	2 400
Banco Cooperativo			
Español*, Espanja	23,9	10 792	3 235
KBC Bank and Insurance*, Belgia	147,7	18 885	1 529
Union of Swiss			
Raiffeisen Banks*, Sveitsi	41,2	4 312	1 322
Unico Banking Group	1 891,9	406 870	40 164

* liitännäisjäsen

Lähde: Unico Banking Groupin vuosikertomus 1998

*Internet, GSM, WAP, henkilön sähköinen tunnistaminen – edelläkävijyyttä kotimaassa ja kansainvälisestikin.
Tulevaisuutta tietoverkoissa.*

Henkilöstö

Määrä ja rakenne

Osuuspankkiryhmän henkilömäärä ilman kausiapulaisia (115) oli vuoden lopussa 8 337 eli 29 henkilöä pienempi kuin edellisen vuoden lopussa. Pankkiryhmän palveluksessa oli vuoden 1999 aikana keskimäärin 8 587 henkilöä eli 96 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Henkilöstöstä 93 prosenttia oli vakinaisia ja 7 prosenttia määräaikaisia. Palkkakulut olivat 234 miljoonaa euroa (1 394 Mmk).

Henkilöstön rakenteessa ei tapahtunut olennaisia muutoksia vuoden aikana. Keski-ikä oli vuoden lopussa 44,4 vuotta.

Naisten osuus oli 81 prosenttia eli yhtä suuri kuin vuotta aiemmin. 11 prosentilla henkilöstöstä on korkeakoulututkinto ja 59 prosentilla keskiasteen tutkinto.

Johtaminen ja työyhteisö

Osuuspankkiryhmässä johtamisen ja sen kehittämisen lähtökohtana ovat yhteisesti määritellyt perusarvot, eettiset periaatteet ja strategia. Niiden mukaisesti painotus on vahvasti ihmisten johtamisessa.

Johtamisjärjestelmän runkona on Osuuspankkiryhmän menestysmittaristo, jossa toimintaa tarkastellaan tasapainoisesti asiakkuuksien, tehokkuuden, kyvykkyyden ja tulosjohtamisen näkökulmista. Menestysmittaristo kytketään työyhteisöjen toimintaan kehityskeskustelukäytännön kautta.

Osuuspankkiryhmään kuuluvista yhteisöistä noin puolella on käytössä tulospalkkiojärjestelmä, joka perustuu yksilö- tai ryhmäkohtaisten tavoitteiden saavuttamiseen. Vuoden 1999 aikana palkitsemisjärjestelmiä kehitettiin luomalla vuosipalkkioiden rinnalle pidemmän aikavälin kehitystä painottava palkkio.

Osuuspankkikeskuksessa otettiin käyttöön vuosipalkkioiden rinnalle koko henkilöstöä koskeva optioerusteinen

kannustejärjestelmä. Noin puolet Osuuspankkikeskuksen henkilökunnasta osallistui optiolainan merkintään.

Työkykyä ylläpitävää toimintaa kehitettiin vuoden aikana luomalla yhteinen malli, jonka pohjalta pankkiryhmään kuuluvat yhteisöt laativat omat konkreettiset Tyky-ohjelmansa.

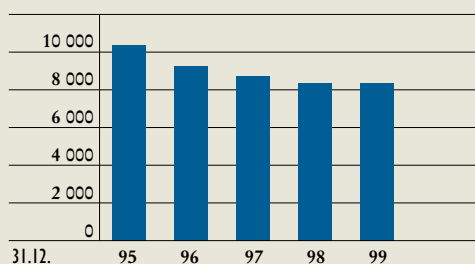
Osaamisen kehittäminen

Osuuspankkiryhmän henkilöstövision mukaan pankkiryhmän menestys syntyy henkilöstön osaamisesta ja yhteisestä tahdosta. Osaamisen kehittämisen strategiasta johdetut painopisteet ovat johtamisen, asiakasosaamisen ja myyntitaitojen sekä oppimistaitojen kehittämisessä. Osaamisen kehittämisessä korostuvat strategialähtöisyys, pitkäjänteisyys ja oppijan oma vastuu. Jokainen vastaa omasta kehittymisestään, ja organisaation ja esimiesten on luotava sille puitteet.

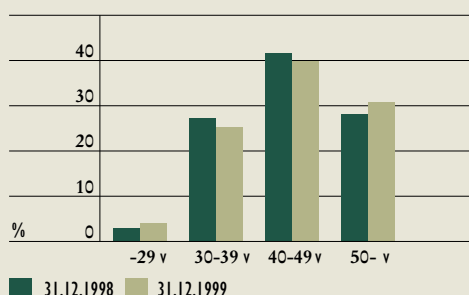
Osuuspankkiryhmän omaan opiskelijajärjestelmään, OP-Akatemiaan, kuuluvat tutkinnot ovat keskeisiä sekä henkilöstön ja toimivan johdon että osuuspankkien hallintohenkilöiden ammattitaidon kehittämisessä. Noin vuoden kestävien tutkintojen teemana on asiakassuuntautunut toimintatapa johtamisen, myynnin valmentamisen ja asiakasosaamisen näkökulmasta. Vuonna 1999 tutkintoihin osallistui 580 henkilöä. Verkko-opiskelu lisääntyi vuoden aikana huomattavasti. OP-Akatemian ensimmäiset verkko-opiskelupaketit sekä pankkiryhmän intranetin käyttö ovat mahdollistaneet henkilöstön osaamisen kehittämisen kustannustehokkaasti. Kertomusvuonna kehitettiin lisäksi erityisesti osuuspankkien uusien toimitusjohtajien sekä esimiesvalmennettavien kehittymisen tueksi mentorijärjestelmä.

Osuuspankkikeskuksessa aloitettiin koko henkilöstöä koskeva laaja kehittämisohjelma Rytmi, jonka tavoitteena on edistää keskeisten strategioiden toteutumista, sisäistä liikkuvuutta ja yhteisten toimintatapojen kehittymistä sekä parantaa johtamisosaamista. Kehittämisohjelma jatkuu vuoden 2000 alkupuoliskon.

Henkilöstö

Henkilöstön ikäjakauma

Osuuspankkien yhteenliittymän juridinen tausta

Nykymuotoinen Osuuspankkiryhmä aloitti toimintansa heinäkuun 1. päivänä 1997. Pankkiryhmän toiminta perustuu elokuussa 1996 voimaan tulleeseen osuuspankkilain muutokseen. Osuuspankkilain muutoksen seurauksena selkeytyi Osuuspankkiryhmän asema taloudellisen seurannan kohteena. Muutos vahvisti myös pankkiryhmään kuuluvien itsenäisten ja paikallisten osuuspankkien toimintaedellytyksiä muun muassa mahdollistamalla pankeille eräitä joustoja luottolaitostoiminnasta annetun lain säädöksistä.

Osuuspankkiryhmä ei muodosta kirjanpitolaissa tarkoitettua konsernia eikä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua konsolidointiryhmää. Osuuspankkiryhmä on Suomessa ainutlaatuinen, erityislainsäädännöllä säädelty taloudellinen kokonaisuus. Toimintamallille löytyy kuitenkin useita menestyviä esikuvia muualta Euroopasta, esim. hollantilainen Rabobank.

Osuuspankkitoimintaa säätelevät lait ovat laki luottolaitostoiminnasta, osuuspankkilaki ja osuuskuntalaki.

Osuuspankkiryhmän laajuus

Osuuspankkien yhteenliittymän (Osuuspankkiryhmän) toiminnasta on säädetty osuuspankkilaisissa. Osuuspankkiryhmän muodostavat pankkiryhmän keskusyhteisö OPK, sen jäsenosuuspankit sekä OPK:n ja jäsenosuuspankkien konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset. Lain mukaan Osuuspankkiryhmää valvotaan konsolidoidusti, ja keskusyhteisö ja Osuuspankkiryhmään kuuluvat luottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista.

Pankkiryhmän keskuspankki OKO on OPK:n tytäryhtiö. OPK:n hallintoneuvoston jäsenet muodostavat OKOn hallintoneuvoston enemmistön. OPK:n johtokunnan puheenjohtaja toimii myös OKOn johtokunnan puheenjohtajana.

Konsolidoitu valvonta

Lain mukaan Osuuspankkiryhmää valvotaan konsolidoidusti vakavaraisuuden, maksuvalmiuden ja asiakasriskien osalta. OPK on velvollinen antamaan jäsenluottolaitoksilleen ohjeita niiden maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja riskienhallinnan turvaamiseksi. OPK:lla on myös velvollisuus valvoa jäsenluottolaitosten ja niiden konsolidointiryhmien toimintaa. Ohjeidenanto- ja valvontavelvollisuus ei kuitenkaan anna OPK:lle valtaa määrätä jäsenpankkien liiketoiminnasta. Jokainen jäsenosuuspankki harjoittaa itsenäisesti liiketoimintaansa omien voimavarojensa puitteissa.

Osuuspankkiryhmän maksuvalmiuden on oltava sen toimintaan nähden riittävällä tavalla turvattu. Pankkiryhmän maksuvalmiuden tukena on oltava kassavaranto, joka on vähintään 10 prosenttia laissa tarkemmin määritellyistä konsolidoiduista veloista.

Osuuspankkiryhmään kuuluva yhteisö ei saa ottaa toiminnassaan niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennainen vaara yhteisön tai koko Osuuspankkiryhmälle lasketulle vakavaraisuudelle. OPK:lla tulee olla koko pankkiryhmän toimintaan ja yksittäisellä jäsenluottolaitoksella omaan toimintaansa nähden riittävät riskien valvontajärjestelmät. Pankkiryhmän riskienhallinnan periaatteita on kuvattu yksityiskohtaisemmin toimintakertomuksessa sivuilla 24–26.

Asiakasriskejä ja omien varojen vähimmäismäärää laskettaessa Osuuspankkiryhmä rinnastetaan luottolaitokseen. Osuuspankkiryhmälle on säädetty samansisältöiset yksittäisten asiakaskokonaisuuksien enimmäismäärät kuin luottolaitoksen konsolidointiryhmälle. Osuuspankkiryhmän yksittäisen asiakasriskin enimmäismäärä on kuitenkin rajoitettu pienemmäksi kuin yksittäisellä luottolaitoksella tai sen konsolidointiryhmällä. Yksittäisen asiakasriskin enimmäismäärä on rajoitettu 20 prosenttiin pankkiryhmän omista varoista, kun luottolaitoksilla ja niiden konsolidointiryhmillä asiakasriskin enimmäismäärä on 25 prosenttia. Laissa tarkoitettujen suurten asiakasriskien yhteismäärä voi olla enintään 500 prosenttia pankkiryhmän omista varoista eli 300 prosenttiyksikköä pienempi kuin luottolaitoksilla ja niiden konsolidointiryhmillä.

Pankkiryhmälle lasketun vakavaraisuuden tulee olla vähintään 8 prosenttia. Mikäli pankkiryhmän omat varat laskevat alle 8 prosentin, Rahoitustarkastus asettaa määräajan, jonka kuluessa laissa määritelty omien varojen vähimmäistaso on saavutettava. Jos pankkiryhmän vakavaraisuus ei palaudu määräajassa ja jos vähintään puolet pankkiryhmän sidotusta omasta pääomasta on menetetty taikka keskusyhteisö ei pysty suoriutumaan sitoumuksistaan, nykymuotoinen Osuuspankkiryhmä on purettava.

Jäsenluottolaitoksia koskevat poikkeukset

OPK voi myöntää jäsenluottolaitokselleen ja sen konsolidointiryhmälle luvan poiketa laissa määritellystä suurten asiakasriskien enimmäismäärästä. OPK:n luvalla yksittäinen jäsenluottolaitos voi ottaa enintään kaksi kertaa luottolaitostoiminnasta annetun lain enimmäismäärää suuremman asiakasriskin. Alle 250 000 euron suuruisille asiakasriskeille

OPK voi antaa poikkeusluvan edellä mainitun rajoituksen estämättä.

Lain mukaisen vakavaraisuuden turvaamiseksi vaadittavien omien varojen vähimmäismäärää koskevia säännöksiä ei sovelleta OPK:n jäsenluottolaitoksiin ja niiden konsolidointiryhmiin. Mikäli jäsenpankin vakavaraisuus alittaa laissa säädetyn vähimmäistason, asettaa OPK Rahoitustarkastuksen asettamien perusteiden mukaisesti määräajan toimenpiteille omien varojen nostamiselle laissa edellytetyille tasolle.

Mikäli omien varojen määrä laskee alle luottolaitoslaissa säädetyn ehdottoman vähimmäismäärän, jäsenluottolaitokselle asetetaan määräaika, jonka kuluessa omien varojen on saatutettava säännösten mukainen vähimmäismäärä. Määräajan asettaa keskusyhteisö, jos jäsenluottolaitoksen vakavaraisuussuhde on vähintään 10 prosenttia. Vakavaraisuuden ollessa tätä alhaisempi määräajan asettaa Rahoitustarkastus.

Osuuspankkiryhmään liittyminen ja siitä eroaminen

Keskusyhteisöön voivat liittyä osuuspankit sekä osuuspankkilaisissa tarkoitettut osakeyhtiömuotoiset pankit tekemällä osuuspankkilaisissa määritellyt muutokset sääntöihin tai yhtiöjärjestykseen. Jäseneksi liittyminen edellyttää kahden kolmasosan enemmistöstä osuuskunnan tai edustajiston kokouksessa.

Jäsenluottolaitoksella on oikeus erota OPK:n jäsenyydestä, jos Osuuspankkiryhmälle laskettu vakavaraisuus säilyy lain edellyttämällä tasolla eroamisen jälkeenkin. Jäsenluottolaitos voidaan myös erottaa OPK:n jäsenyydestä osuuskuntalain mukaisesti. Eronnut tai erotettu jäsenluottolaitos vastaa Osuuspankkiryhmään kuuluvan toisen jäsenluottolaitoksen tai keskusyhteisön veloista ja sitoumuksista, jos tämä asetetaan selvitystilaan viiden vuoden kuluessa eroamista tai erottamista seuraavasta tilinpäätöspäivästä lukien. Eronnut tai erotettu jäsenluottolaitos on velvollinen myös suorittamaan keskusyhteisön toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilaa estämiseksi perimät ylimääräiset maksut.

Osuuspankkiryhmän tilinpäätös ja tilintarkastus

Keskusyhteisön ja jäsenluottolaitoksen sekä niiden konsolidointiryhmien tilinpäätöksistä laaditaan Osuuspankkiryhmän yhdistelty tilinpäätös noudattaen soveltuvin osin, mitä luottolaitoksen konsernitilinpäätöksestä on säädetty ja määrätty. Rahoitustarkastus on antanut yksityiskohtaisempia määräyk-

siä Osuuspankkiryhmän tilinpäätöksen laatimisesta. Tilinpäätöksessä noudatetut laadintaperiaatteet on esitetty pankkiryhmän tilinpäätöksessä.

OPK:n tilintarkastajat tarkastavat Osuuspankkiryhmän tilinpäätöksen noudattaen soveltuvin osin luottolaitostoimintalain säädöksiä. Tilinpäätös esitellään ja annetaan tiedoksi OPK:n varsinaiselle osuuskuntakokoukselle.

Osuuspankkiryhmän valvonta

Osuuspankkiryhmää valvovat Rahoitustarkastus ja keskusyhteisö OPK. OPK valvoo, että sen jäsenluottolaitokset ja niiden konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset toimivat rahoitusmarkkinoita koskevien lakien, asetusten, viranomaisen antamien ohjeiden ja määräysten, keskusyhteisön antamien ohjeiden sekä omien sääntöjensä ja yhtiöjärjestyksensä mukaisesti. Jäsenluottolaitos ja sen konsolidointiryhmään kuuluvat yritykset ovat velvollisia antamaan OPK:lle kaikki sen vaatimat tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen OPK:n valvontatehtävän suorittamiseksi.

Yhteisvastuu ja yhteisturva

Jos jäsenluottolaitoksen omat varat vähenevät tappioiden vuoksi niin alhaisiksi, että laissa määritellyt selvitystilaa edellytykset täyttyvät, OPK:lla on oikeus periä jäsenluottolaitokseltaan OPK:n säännöissä mainituin perustein ylimääräisiä maksuja tilikauden aikana enintään viisi tuhannesosaa jäsenluottolaitosten viimeksi vahvistettujen taseiden yhteenlasketusta loppusummasta käytettäväksi jäsenluottolaitoksen selvitystilaa ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin.

Keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset ovat yhteisvastuussa niistä selvitystilassa olevan keskusyhteisön tai jäsenluottolaitoksen veloista, joita ei saada suoritetuksi sen varoista. Vastuu jakautuu keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten kesken viimeksi vahvistettujen taseiden loppusumman mukaisessa suhteessa.

Talletussuojarahaston suoja

Tammikuussa 1998 voimaan tulleen talletussuojarahastoa koskevan lainsäädännön mukaan Osuuspankkiryhmään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä pankkina. Talletussuojarahaston varoista korvataan tallettajan saamiset Osuuspankkiryhmän talletuspankeilta enintään 150 000 markan määrään asti.

Toimintakertomus

Keskeiset tapahtumat

Osuuspankkiryhmän tuloskehitys jatkui vahvana vuoden 1999 aikana. Pankkiryhmä teki kolmannen kerran peräkkäin uuden tulosenäytöksen. Hyvän, jopa odotettua paremman, tuloksen ansiosta myös ryhmän vakavaraisuus vahvistui ja etenkin omien varojen rakenne kehittyi myönteisesti. Ensisijaisilla omilla varoilla laskettu vakavaraisuussuhde nousi 2,0 prosenttiyksikköä 9,9 prosenttiin. Tulostavoitteiden lisäksi pankkiryhmä saavutti myös keskeiset kasvutavoitteensa.

Joulukuussa 1999 Osuuspankkiryhmä, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen, Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi, A-Vakuutus keskinäinen yhtiö ja Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö perustivat uuden suomalaisen asiakasomisteisen yhteistyöryhmän. Ryhmän palvelut kattavat kaikki pankki- ja vakuutusalan palvelut. Yhteistyöryhmän tavoitteena on yhteisen palvelukanavan hyödyntäminen, mikä tehostaa osapuolten toimintaa ja parantaa pankki- ja vakuutuspalveluiden saatavuutta. Osapuolet keskittyvät ja erikoistuvat kukin omaan ydinliiketoimintaansa antaen samalla oman erikoisosaamisensa ryhmän muiden osapuolten käyttöön. Yhteistyöryhmän tulosta parantava vaikutus syntyy usean vuoden aikana.

Yhteistyöryhmän perustamisen yhteydessä Osuuspankki-keskus-OPK osuuskunta sekä Osuuspankkien Keskuspankki Oyj päättivät ostaa Keskinäiseltä Henkivakuutusyhtiö Suomelta Pohjola-Yhtymä Vakuutus Oyj:n osakepääomasta 5,0 prosenttia yhteensä 132 miljoonan euron (786 Mmk:n) kauppahintaan. Osakkeet edustavat Pohjolan äänivallasta 8,2 prosenttia. OPK:n osuus sijoituksesta oli 2/3 ja OKOn 1/3.

Osuuspankkiryhmän tuloskehitys vuosineljänneksittäin

Milj. €	1999				1999	1998	Muutos %
	1-3	4-6	7-9	10-12			
Rahoituskate	169	168	163	178	678	691	-2
Palkkiotuotot	58	60	58	75	251	262	-4
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	14	2	-5	18	29	21	35
Muut liiketoiminnan tuotot	61	43	37	44	185	220	-16
Tuotot yhteensä	302	273	253	315	1 143	1 193	-4
Palkkiokulut	6	6	6	6	24	23	3
Hallintokulut	107	111	103	122	443	427	4
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	15	16	16	29	76	86	-12
Liiketoiminnan muut kulut	30	34	29	38	131	138	-5
Kulut yhteensä	158	167	155	194	674	674	0
Voitto ennen luottotappioita	145	105	98	121	469	519	-10
Luotto- ja takaustappiot	12	9	3	1	26	128	-80
Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumiset	0	-1	0	1	0	0	
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen yritysten tuloksista	1	2	1	2	7	3	
Liikevoitto	134	99	96	121	450	395	14

Osakkeiden ostamisella luotiin edellytykset yhteistyöryhmän toiminnan aloittamiselle sekä vakuustoitomintaan liittämättömän Pohjolan omaisuuden realisoimiseen ja jakamiseen. Yhteistyöryhmän ja sen yhteistyötahojen yhteenlaskettu osuus Pohjolan osakkeista oli vuoden lopussa 25 prosenttia ja kaikkien osakkeiden edustamista äänistä 41 prosenttia.

Vakuutusvalvontavirasto myönsi Pohjolan osakkeiden kauppaan tarvittavan luvan tammikuun 14. päivänä 2000. Kauppa toteutettiin suunnitelmien mukaan tammikuun 19. päivänä.

Vuoden 1999 lopussa Osuuspankkiryhmä teki Kesko Oyj:n kanssa merkittävän yhteistyösopimuksen kanta-asiakaspalveluiden kehittämiseksi. Yhteistyön ensimmäisessä vaiheessa Keskon asiakkaille tarjotaan mahdollisuus liittää kanta-asiakaskorttinsa osuuspankkien tai Okopankki Oyj:n korolliseen OP-ennakkomaksutiliin. Keskon ja Osuuspankkiryhmän tavoitteena on syventää yhteistyötä tili- ja rahoituspalveluiden ja sähköisen maksamisen kehittämisessä.

Vuoden 1999 alussa otettiin euro käyttöön tilivaluuttana. Valmistelut euron vuonna 2002 alkavaan käteisvaluuttavaiheeseen jatkuvat. Vuoden aikana jatkettiin myös valmistautumista vuosituhanen vaihtumiseen. Valmistautuminen onnistui hyvin, eikä vuosituhanen vaihtumisesta aiheutunut pankkiryhmän tietojärjestelmille ongelmia.

Osuuspankkiryhmän lukuihin on yhdistelty Osuuspankkikeskus-OPK konsernin (ml. OKO-konserni), OPK:n 246 jäsenosuuspankin ja niiden suurimpien tytäryhtiöiden, Osuuspankkien Vakuusrahaston (OVR) ja Osuuspankkien Keskinäisen Vakuutusyhtiön (OVY) tiedot. Pankkiryhmän rakenteessa ei ole tapahtunut sellaisia merkittäviä muutoksia, jotka vaikuttaisivat lukujen vertailukelpoisuuteen.

Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema

Liikevoitto

Osuuspankkiryhmä teki vuonna 1999 kolmannen kerran peräkkäin uuden tulosenäytöksen. Liikevoitto oli 450 miljoonaa euroa (2 674 Mmk) eli 55 miljoonaa euroa (328 Mmk) suurempi kuin edellinen ennätystulos vuodelta 1998. Tulospäätös johtui luotto- ja takaustappioiden supistumisesta. Tuottojen ja kulujen välinen erotus eli voitto ennen luottotappioita supistui 50 miljoonaa euroa (298 Mmk). Tuottojen suhde kuluihin laski 1,77:stä 1,70:een. Koko pääoman tuotto-prosentti (ROA) pysyi samalla tasolla kuin vuonna 1998 ja oli 1,65 prosenttia. Omavaraisuusasteen nousun johdosta oman pääoman tuotto-prosentti sen sijaan laski 8,3 prosenttiyksikköä 26,7 prosenttiin. Pääoman tuottolukua heikensi verojen kasvu edellisestä vuodesta.

Rahoituskate supistui 1,8 prosenttia 678 miljoonaan euroon (4 032 Mmk:aan). Supistumiseen vaikuttivat vuoden aikana vallinnut matala korkotaso ja kilpailun supistamat marginaalit, joiden vaikutuksia luottokannan kasvu ei riittänyt kokonaisuudessaan eliminoimaan. Anto- ja ottolainauksen välinen korkoero supistui tilikauden aikana runsaat puoli prosenttiyksikköä. Korkotason nousu käänsi kuitenkin korkoeron kasvuun viimeisen vuosineljänneksen aikana. Viimeisellä neljänneksellä myös rahoituskatteen supistuminen pysähtyi ja kääntyi kasvuun.

Muita tuottoja kertyi 464 miljoonaa euroa (2 762 Mmk) eli 38 miljoonaa euroa (227 Mmk) vähemmän kuin vuotta aiemmin. Palkkiotuottojen määrä oli 251 miljoonaa euroa (1 492 Mmk) eli 4,2 prosenttia pienempi kuin vuonna 1998. Luotonannon kasvusta huolimatta antolainauspalkkioiden määrä pieneni edellisestä vuodesta. Myös palkkiot arvopapereiden liikkeeselästä ja maksuliikkeestä vähenivät. Sen sijaan arvopaperivälityksestä sekä omaisuudenhoidosta ja lainopillisista palveluista perityt palkkiotuotot olivat suuremmat kuin vuotta aiemmin.

Arvopaperikaupan nettotuotot olivat 22 miljoonaa euroa (130 Mmk) eli 10 miljoonaa euroa (57 Mmk) suuremmat kuin vuotta aiemmin. Nettotuotot saamistodistuksista ja korkojohdannaisista olivat 11 miljoonaa euroa (63 Mmk) negatiivi-

set. Nettotuotot osakkeista ja osakejohdannaisista olivat 32 miljoonaa euroa (193 Mmk).

Osuuspankki Realum muutti syyskuussa koronvaihtosopimustensa käyttötarkoituksen vastaamaan taseen rakenteessa tapahtuneita muutoksia. Aiemmin suojaavina käsiteltyjen koronvaihtosopimusten negatiivinen arvostustulos, 2 miljoonaa euroa (12 Mmk), on kirjattu arvopaperikaupan nettotuottojen vähennykseksi. Vuoden 1999 alusta lukien Osuuspankkiryhmään kuuluvat yhteisöt ovat arvostaneet kaupankäynnin kohteena olevat arvopaperit markkina-arvoon. Arvostusperiaatteen muutos lisäsi pankkiryhmän tuottoja noin 13 miljoonaa euroa (76 Mmk).

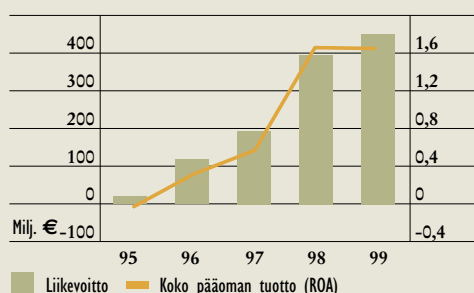
Liiketoiminnan muut tuotot vähenivät 17 prosenttia 178 miljoonaan euroon (1 059 Mmk:aan). Niihin sisältyy OKOn 17 miljoonaan euron (98 Mmk:n) kertaluonteinen luovutusvoitto Radiolinja Oy:n osakkeista. Muihin tuottoihin sisältyi myös Osuuspankkiryhmästä irtautuneiden osuuspankkien suorituksia Osuuspankkien Vakuusrahastolle 6 miljoonaa euroa (38 Mmk). Vuonna 1998 ko. tuottoihin sisältyi näitä suorituksia 45 miljoonaa euroa (269 Mmk). Luovutusvoitot kiinteistöistä ja kiinteistöyhteisöjen osakkeista ja osuuksista olivat 15 miljoonaa euroa (87 Mmk) eli lähes yhtä suuret kuin vuotta aiemmin.

Kulut ja arvonalentumiset pysyivät edellisen vuoden tasolla ja olivat 674 miljoonaa euroa (4 007 Mmk). Henkilöstökulut kasvoivat 1,4 prosenttia 292 miljoonaan euroon (1 733 Mmk:aan). Maksettujen palkkojen ja palkkioiden määrä oli 234 miljoonaa euroa (1 394 Mmk).

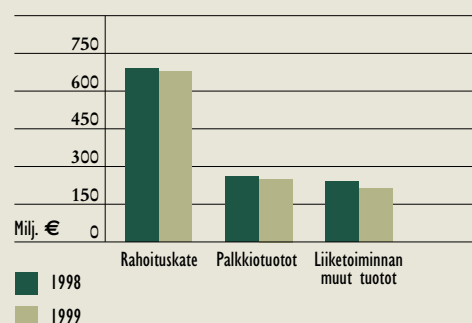
Pankkiryhmän palveluksessa oli vuoden 1999 aikana keskimäärin 8 587 henkeä eli 96 henkeä vähemmän kuin edellisenä vuonna. Vuoden 1999 lopussa henkilömäärä ilman kausiapulaisia oli 8 337 eli 29 pienempi kuin edellisen vuoden lopussa. Kausiapulaisia oli vuoden 1999 lopussa 115.

Muut hallintokulut kasvoivat 8,8 prosenttia 152 miljoonaan euroon (901 Mmk:aan). Eniten kasvoivat atk- ja markkinointikulut. Atk-kuluja kasvatti mm. valmistautuminen vuosituhannen vaihtumiseen. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 53 miljoonaa euroa (317 Mmk) ja arvonalentumispoistot 23 miljoonaa euroa (135 Mmk). Vuotta aiemmin poistoja ja arvonalentumisia kirjattiin 10 miljoonaa euroa (62 Mmk) enemmän. Liiketoiminnan muut kulut olivat 131 miljoonaa euroa (778 Mmk) eli 5,3 prosenttia pienemmät kuin vuotta

Liikevoitto ja koko pääoman tuotto-prosentti

Tuotot

aiemmin. Kiinteistöistä johtuvat kulut supistuivat 7,6 prosenttia 85 miljoonaan euroon (505 Mmk:aan). Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyi kiinteistöomaisuuden luovutustappioita runsaat 4 miljoonaa euroa (27 Mmk) eli kolmannes vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Luotto- ja takaustappioita kirjattiin nettomääräisesti 26 miljoonaa euroa (153 Mmk) eli 102 miljoonaa euroa (607 Mmk) vähemmän kuin vuotta aiemmin. Luottotappioiden nettomäärän vähentymiseen vaikuttivat sekä uusien luotto- ja takaustappioiden väheneminen että haltuun joutuneen omaisuuden luovutustappioiden ja arvonalentumisten supistuminen. Myös palautusten määrä aiemmin kirjatusta tappioista kasvoi.

Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen yritysten tuloksista oli 7 miljoonaa euroa (41 Mmk). Erä muodostuu lähes kokonaisuudessaan Henkivakuutusosakeyhtiö Aurumin tuloksesta.

Tilikauden verot olivat 64 miljoonaa euroa (379 Mmk), kun ne vuotta aiemmin olivat 13 miljoonaa euroa (75 Mmk). Vuonna 1998 ryhmään kuuluvien pankkien tuloverot jäivät pankkien maksamien OVR:n vastuusuuksien johdosta ryhmän tulokseen nähden poikkeuksellisen pieniksi.

Osuuspankkiryhmän tilivuoden tulos oli 385 miljoonaa euroa (2 289 Mmk) eli samalla tasolla kuin vuonna 1998.

Tase

Osuuspankkiryhmän tase oli vuoden lopussa 26,0 miljardia euroa (154,7 mrd. mk). Se kasvoi vuoden 1998 lopusta 12 prosenttia. Kasvu johtui lähinnä luottokannan kasvusta sekä varautumisesta vuosituhaten vaihtumiseen ja sen mahdollisesti aiheuttamiin häiriöihin raha- ja pääomamarkkinoilla.

Saamiset Suomen Pankilta olivat 0,6 miljardia euroa (3,5 mrd. mk). Saamiset luottolaitoksilta supistuivat viidenneksen 0,6 miljardiin euroon (3,5 mrd. markkaan). Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavien ja muiden saamistodistusten määrä oli vuoden lopussa 3,8 miljardia euroa (22,6 mrd. mk) eli 0,8 miljardia euroa (4,6 mrd. mk) suurempi kuin vuoden 1998 lopussa.

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä kasvoivat 13 prosenttia 18,3 miljardiin euroon (108,9 mrd. markkaan). Luottojen ja etenkin asuntoluottojen kysyntä säilyi vilkkaana vuoden 1999 aikana. Pankkiryhmän euromääräinen luottokanta kasvoi tilikauden aikana lähes 14 prosenttia 18,2 miljardiin euroon

(108,4 mrd. markkaan) ja asuntoluottokanta 19 prosenttia 7,4 miljardiin euroon (43,9 mrd. markkaan). Uusia luottoja nostettiin 17 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin.

Järjestämättömien saamisten määrä oli vuoden lopussa 0,2 miljardia euroa (1,2 mrd. mk) eli 9,1 prosenttia pienempi kuin vuoden 1998 lopussa. Nollakorkoisten saamisten määrä supistui 22 prosenttia ja oli 35 miljoonaa euroa (209 Mmk). Järjestämättömien ja nollakorkoisten saamisten määrä oli vuoden lopussa 0,9 prosenttia taseesta. Edellisen vuoden lopussa suhde oli 1,1 prosenttia.

Suomen Säästöpankki-SSP Oy:n liiketoiminnan kaupan yhteydessä Omaisuudenhoito-yhtiö Arsenalin vastuulle mutta ostajapankkien hoitoon siirtyneiden, ns. taselainausaamisten, kauppaa ei ole vielä saatu päätökseen. Osuuspankkiryhmä on suorittanut Arsenalille taselainausaamisista kauppahinnan, mutta lopullista sopimusta kaupan ehdoista ei ole vielä syntynyt. Pankkiryhmään kuuluvien osuuspankkien kirjanpidossa saamisista maksetun kauppahinnan ja saamisten nimellisarvon erotus on kirjattu taselainausaamisiin kohdistetuksi luottotappiovaraukseksi vähentämään saamisten kirjanpitoarvoa. Kaupan vaikutukset ryhmän tulokseen ja vakavaraisuuteen ovat vähäiset.

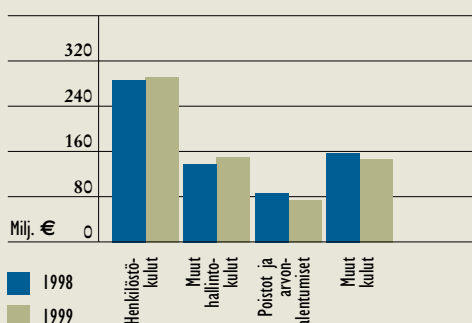
Aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvo oli vuoden lopussa 1,5 miljardia euroa (9,1 mrd. mk). Kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien osuus oli 1,4 miljardia euroa (8,4 mrd. mk) eli 100 miljoonaa euroa (598 Mmk) pienempi kuin vuotta aiemmin.

Osuuspankkiryhmä vähensi kiinteistöstrategiansa mukaisesti kiinteistöihin sitoutunutta pääomaa. Vuoden lopussa kiinteistöihin sitoutunut pääoma oli 1,7 miljardia euroa (10,1 mrd. mk) eli 140 miljoonaa euroa (0,8 mrd. mk) pienempi kuin vuoden 1998 lopussa. Pankkiryhmän vuokrattavissa olevien kohteiden vuokrausaste oli 89 prosenttia ja keskimääräinen nettotuotto-prosentti 5,6. Vuoden 1998 lopussa nettotuotto-prosentti oli 5,2.

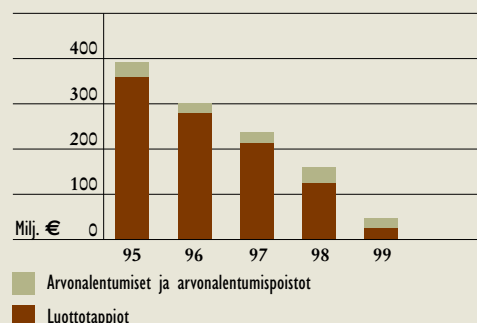
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille kasvoivat 0,7 miljardia euroa (4,1 mrd. mk) 1,1 miljardiin euroon (6,5 mrd. markkaan) ja yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat 0,9 miljardia euroa 3,7 miljardiin euroon (21,7 mrd. markkaan). Kasvu johtui varautumisesta vuosituhaten vaihtumiseen sekä luottokannan talletuskantaa nopeammasta kasvusta.

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille kasvoivat 5,6 prosenttia 18,0 miljardiin euroon (106,9 mrd. markkaan). Yleisön talle-

Kulut

Luottotappiot ja arvonalentumiset

tukset olivat vuoden lopussa 16,4 miljardia euroa (97,7 mrd. mk) eli 4,4 prosenttia suuremmat kuin edellisen vuoden lopussa. Verottomat talletukset kasvoivat 5,9 prosenttia 13,2 miljardiin euroon (78,5 mrd. markkaan).

Pankkiryhmän oma pääoma kasvoi lähes kolmanneksen ja oli vuoden lopussa 1,7 miljardia euroa (10,3 mrd. mk). Omavaraisuusaste nousi tilikauden aikana 5,6 prosentista 6,7 prosenttiin. Osuuspankkien jäsenten osuuspääomasijoitukset kasvoivat 23 prosenttia 0,4 miljardiin euroon (2,3 mrd. markkaan).

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Takausten ja muiden taseen ulkopuolisten sitoumusten määrä oli joulukuun lopussa 3,2 miljardia euroa (19,2 mrd. mk) eli 17 prosenttia suurempi kuin vuoden 1998 lopussa.

Johdannaissopimusten kohde-etuksien arvo laski vuoden 1999 aikana 70 prosenttia. Eniten väheni korkotermiinisopimusten määrä, joka supistui 90 prosenttia 1,9 miljardiin euroon (11,3 mrd. markkaan). Myös valuuttatermiinien käytön tarve likviditeetin hoidossa väheni merkittävästi. Euron käyttöönotto on siirtänyt kaupankäynnin painopistettä OTC-markkinoilta pörssiin, mikä on vähentänyt sopimusten kohde-etuksien määrää ja sopimuksista aiheutuvaa luottoriskiä.

Johdannaissopimusten luottovasta-arvo oli 165 miljoonaa euroa (981 Mmk). Vuoden 1998 lopussa sopimusten yhteenlaskettu luottovasta-arvo oli 291 miljoonaa euroa (1,7 mrd. mk).

Vakavaraisuussuhde 12,4 prosenttia

Osuuspankkiryhmän vakavaraisuussuhde oli tilikauden päättyessä 12,4 prosenttia. Vuoden 1998 lopussa se oli 12,2 prosenttia. Vahvan tuloksen ansiosta ensisijaisten omien varojen määrä kasvoi 36 prosenttia 1,6 miljardiin euroon (9,8 mrd. markkaan). Omista varoista on vähennetty tilikaudelta jaettavaa voittoa. Ensisijaisiin omiin varoihin sisältyy osuuspankkien jäsenten osuuspääomasijoituksia 0,4 miljardia euroa (2,3 mrd. mk), josta irtisanottujen osuismaksujen osuus oli 65 miljoonaa euroa (387 Mmk). Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettuihin saamisiin, sijoituksiin ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin nousi 2,0 prosenttiyksikköä 9,9 prosenttiin.

Toissijaisten omien varojen määrä supistui vuoden aikana 215 miljoonaa euroa (1,3 mrd. mk) ja oli vuoden lopussa 506 miljoonaa euroa (3,0 mrd. mk). Ensisijaisten omien varojen kasvun vuoksi pankkiryhmä on voinut aktiivisesti vähentää toissijaisten omien varojen määrää. OKO maksoi tilikauden aikana ennenaikaisesti takaisin kaksi yhteismäärältään 250 miljoonan Yhdysvaltain dollarin perpetuaalilainaa.

Riskipainotettujen saamisten, sijoitusten ja taseen ulkopuolisten sitoumusten määrä kasvoi 8,6 prosenttia 16,6 miljardiin euroon (98,5 mrd. markkaan).

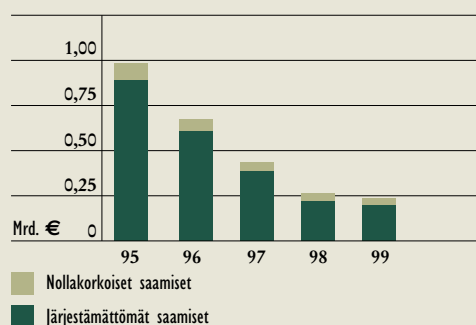
Vakavaraisuus (milj. €)	31.12.1999	31.12.1998
Omat varat		
Ensisijaiset	1 646	1 210
Toissijaiset	506	722
Vähennykset	-101	-73
Yhteensä	2 051	1 859
Riskipainotetut saamiset, sijoitukset ja taseen ulkopuoliset erät	16 571	15 261
Vakavaraisuussuhde, %	12,4	12,2
Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettujen erien yhteismäärään, %	9,9	7,9

Euro ja vuosi 2000

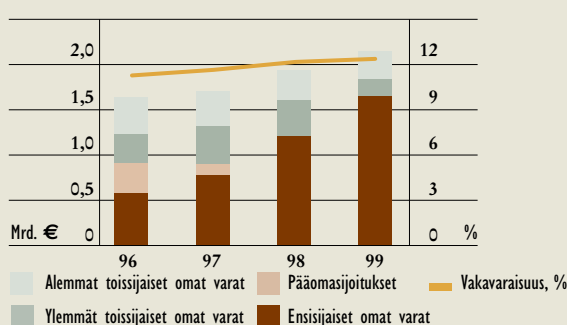
Vuoden alussa euro otettiin käyttöön tilirahana sekä sijoitus- ja tukkupanckimarkkinoiden rahayksikkönä. Euron käyttöönotto sujui ongelmitta. Vuoden aikana jatkettiin valmistautumista euron käyttöönottoon käteisvaluuttana vuoden 2002 alussa.

Osuuspankkiryhmä valmistautui huolellisesti vuoteen 2000. Joulukuun alkuun mennessä oli kaikki tarvittavat sovellus-, laiteympäristö- ja varusohjelmistomuutokset varmistettu useilla vuodenvaihdetta simuloivilla testikierroksilla. Vuoden aikana korvattiin useita vanhentuneita järjestelmiä uusilla. Mahdollisia häiriöitä varten tehtiin varautumissuunnitelmat, ja järjestelmien toimintaa valvottiin vuodenvaihteessa tehostetusti. Hyvän valmistautumisen ansiosta pankkiryhmän tietojärjestelmät toimivat vuodenvaihteessa moitteettomasti. Vuoteen 2000 valmistautumisen kokonaiskustannukset vuosina 1996-1999 olivat Osuuspankkiryhmässä yhteensä lähes 15 miljoonaa euroa (85 Mmk).

Järjestämättömät ja nollakorkoiset saamiset

Omat varat ja vakavaraisuus

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tavoitteet ja organisointi

Osuuspankkiryhmän riskienhallinnan tavoitteena on estää hallitsemattomien riskien syntyminen sekä varmistaa, ettei pankkiryhmään kuuluva yhteisö ota toiminnassaan niin suurta riskiä, että yhteisön tai koko pankkiryhmän vakavaraisuus vaarantuisi. Riskienhallinta perustuu liiketoimintapäätöksiä tekevien henkilöiden sekä riskienhallinnan asiantuntijoiden ammattitaitoon ja varovaisuuteen sekä systemaattiseen riskien seurantaan, arviointiin ja rajoittamiseen.

OPK vastaa pankkiryhmän riskienhallinta- ja riskienvalvontajärjestelmästä, ja kukin jäsenpankki vastaa, että sillä ja sen konsolidointiryhmällä on sen toiminnan laajuuteen ja riskinottoon nähden riittävät riskienhallintajärjestelmät.

OPK antaa jäsenpankeilleen ohjeita niiden riskienhallinnan turvaamiseksi sekä valvoo jäsenpankkien toimintaa. OPK asettaa vuosittain jäsenpankkien riskinkantokyvyille tavoitearvot sekä jäsenpankkien riskinotolle riskilajikohtaiset enimmäisrajat. Jäsenpankkien valvonta tapahtuu pääosin näiden valvontarajojen avulla. Jos valvontarajoja rikkoutuu, jäsenpankkeihin voidaan soveltaa eriasteista pankkikohtaista ohjausta. Pankkiryhmätasolle on määritelty valvontarajoja vastaavat riskirajat.

Jäsenpankit ovat vahvistaneet omat riskienhallintajärjestelmänsä OPK:n ohjeiden perusteella. Valvontarajojen puitteissa jäsenpankit vastaavat itse riskienhallinnastaan. Jäsenpankit vahvistavat toiminnalleen riskirajat, jotka ovat pääsääntöisesti ryhmän valvontarajoja tiukempia.

OPK:n riskienhallintaa palvelevat organisaatioyksiköt ja toimikunnat voivat tehdä vain välillisesti jäsenpankin ja Osuuspankkiryhmän kokonaisriskitilanteeseen vaikuttavia päätöksiä. Tällaisia päätöksiä ovat muun muassa jäsenpankkien yksittäisiin suuriin hankkeisiin liittyvien poikkeuslupien myöntäminen ja vakuutus päätösten teko.

OPK:n Laki- ja riskienhallintapalvelut -osasto vastaa Osuuspankkiryhmän riskienhallintaa koskevien järjestelmien riittävydestä, riskienhallintaa koskevasta ohjeistuksesta ja riskien valvonnasta. OPK:n Tarkastustoiminto tarkastaa OPK:n, sen jäsenpankkien ja niiden tytäryhtiöiden riskienhallinnan toteuttamisen ja riittävyyden. Pankkiryhmän riskienhallintajärjestelmän osia ovat myös Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö (OVY), luottoriskitoimikunta, tasehallintajohto ja kiinteistöriskitoimikunta.

Luottoriskien hallinta

Luottoriskien hallinnan tarkoitus on minimoida luottotappioiden vaara ennen luottopäätöksen tekoa ja estää tehtyihin luottopäätöksiin liittyvien riskien toteutuminen ryhmän tai sen yksikön kannattavuuden tai vakavaraisuuden vaarantavalla tavalla. Luotonannossa noudatetaan vahvistettuja päätöksenteko-ohjeita. Luotonanto perustuu asiakkaan velanhoito-kykyyn. Luotoilla tulee yleensä olla turvaavat vakuudet.

Paikallinen ja perusteellinen asiakastuntemus on luottoriskien hallinnan lähtökohta. Asiakkaan velanhoitokykyyn ja luottoriskien arvioinnissa käytetään tilinpäätösanalyysijä, yritystutkimuksia ja riskiluokitteluja. Tilinpäätösanalysoinnin yhteydessä yritysasiakkaat luokitellaan vastuukyvyltään viiteen luokkaan. Luokkien kehitystä seurataan niin pankki- kuin ryhmätasollakin. Tilinpäätösanalyysija tehtiin kaikkiaan 17 598 kappaletta vuonna 1999.

OPK:n luottoriskitoimikunta käsittelee sellaisten asiakaskokonaisuuksien luotto- ja muut vastuut, joissa asiakaskokonaisuuden vastuut ylittävät 25 prosenttia jäsenpankin omista varoista tai vastuut pankkiryhmässä ylittävät 5 miljoonaa euroa (30 Mmk). Viiden miljoonan euron raja ei kuitenkaan koske OKOa. Luottoriskitoimikunta käsittelee vuonna 1999 yhteensä 463 hakemusta, joista myönteinen päätös tehtiin 439 tapauksessa.

Osuuspankeilla ja Okopankki Oyj:llä on luottokantaa ja pankkitakauksia koskeva luottokantavakuutus OVY:ssä. Vakuutus on luonteeltaan laillinen takaus, jonka korvausosuus on 60 prosenttia pankin luottotappiosta. Korvauksen enimmäismäärä on 0,8 miljoonaa euroa (4,8 Mmk) yhden asiakaskokonaisuuden aiheuttamaa vahinkoa kohden yhdessä pankissa ja 5,0 miljoonaa euroa (30 Mmk) useammassa pankissa yhteensä. Vakuutus päätökset tehdään erikseen sellaisten luottojen osalta, jotka ylittävät 0,25 miljoonaa euroa (1,5 Mmk) tai 10 prosenttia jäsenpankin omista varoista. Asiakaskokonaisuuden sitoumuksia voi jäädä vakuutuksen ulkopuolelle liian suurten velanhoitokykyyn tai vakuuksiin liittyvien riskien johdosta. Vakuutuksen ulkopuolelle jätettyjä vastuita oli 31.12.1999 yhteensä 316 miljoonaa euroa (1 876 Mmk) eli 5,7 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin.

Luottoriskien kehitystä seurataan säännöllisesti toteutettavilla riskikartoituksilla. Riskikartoituksissa luottoriskejä mitataan asiakkaan tilinpäätösanalyysiluokkaan sekä luoton tilaan ja vakuuksiin liittyvien riskikertoimien avulla. Muita luottoriskien seurannassa ryhmä- ja jäsenpankkitasolla käytettyjä mittareita ovat muun muassa OVY:n luottokantavakuutuksen ulkopuolisten vastuiden sekä rästien ja järjestämättömien saatavien kehitys.

Osuuspankkiryhmän ulkomainen riskinotto tapahtuu OKOssa. OKOn johtokunta vahvistaa pankille maalimiitit, jotka perustuvat kansainvälisiin luottokelpoisuusluokituksiin ja pankin omiin analyyseihin valtioiden taloudellisesta ja poliittisesta tilasta. OKOn vuosikertomuksessa on kuvattu yksityiskohtaisemmin pankin luotto- ja muiden riskien hallinnan periaatteita.

Kiinteistöriski

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan kiinteistöihin tai kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin tai osuuksiin kohdistuvaa arvonalentumis-, tuotto- ja vahingoittumisriskiä. Kiinteistöomaisuuteen liittyvien riskien pienentämiseksi ja tuottotason nostamiseksi jokaisessa pankkiryhmään kuuluvassa pankissa on vahvistettu kiinteistöstrategia sekä kiinteistö- ja muiden omistusriskien hallinnan yleiset periaatteet.

Osuuspankkiryhmän kiinteistöomaisuuden määrää, tuottotasa sekä arvonkehitystä seurataan kaksi kertaa vuodessa toteutettavilla kiinteistökartoituksilla. Kartoitukset ovat osa pankkiryhmän valvontarajajärjestelmää.

OPK:n kiinteistöriskitoimikunta käsittelee merkittävimmät pankkiryhmän kiinteistöhankkeet. Toimikunta käsittelee jokaisen kiinteistöhankkeen, jossa pankkiryhmän kiinteistöihin sitoutuva pääoma ylittää 5,0 miljoonaa euroa (30 Mmk).

Markkinariskien hallinta

Markkinariskien hallinnan tavoitteet ja organisointi

Osuuspankkiryhmässä markkinariskien hallinnan tavoitteena on varmistaa, että markkinahintojen tai muiden markkinatekijöiden muutokset eivät olennaisesti heikennä ryhmään kuuluvan yhteisön tai pankkiryhmän kannattavuutta tai vakavaraisuutta. Markkinariskien hallinnassa korostetaan erityisesti riskien tunnistamista ja niiden pitämistä hyväksyttävällä tasolla.

Pankkiryhmässä markkinariskeihin sisällytetään rahoitus-, korko-, valuuttakurssi- ja osakeriskit. Markkinariskitarasteluun sisällytetään kaikki tase-erät ja taseen ulkopuoliset erät.

Osuuspankkiryhmän eri yksiköissä kirjallisena vahvistettu tasehallintapolitiikka ohjaa kunkin yksikön liiketoimintapäätöksiä. Tasehallintapolitiikassa määritellään käytettävät tuotteet ja markkinainstrumentit, valuuttamääräisen liiketoiminnan laajuus, varainhankinnan ja sijoitustoiminnan periaatteet sekä käytettävät riskimittarit ja -rajat.

Pankkiryhmän työnjaon mukaan maksuvalmiuden, mak-

suliikkeen, valuuttakurssiriskin, pitkäaikaisen varainhankinnan ja kansainvälisten pankkisuhteiden hoito on keskitetty OKOon. Osuuspankit hoitavat myös valtaosan rahamarkkinakaupastaan OKOn kautta. Yksittäisen jäsenosuuspankin aktiivista kaupankäyntiä raha- ja pääomamarkkinoilla on rajoitettu pankkiryhmätasoisella suosituksella, jonka mukaan pankin kaupankäyntisalkun arvo voi olla korkeintaan 5 prosenttia taseen ja taseen ulkopuolisten erien yhteismäärästä. Vuoden lopussa raja rikkoutui 4 osuuspankilta.

OPK:n johtokunnan nimeämä tasehallintajohto aloitti toimintansa tilivuoden alussa. Kuukausittain kokoontuva tasehallintajohto raportoi suoraan johtokunnalle. Tasehallintajohto päättää pankkiryhmän markkinariskien hallinnan toimintalinjoista, ohjaa markkinariskien hallinnan kehittämistä, valvoo ryhmän ja sen yksiköiden markkinariskejä sekä tase-rakenteen kehitystä samoin kuin ottaa kantaa uusiin tuotteisiin ja tilimuotoihin. Osuuspankkiryhmän jäsenpankeille annettavat yleisohjeet hyväksytään OPK:n johtokunnassa.

Vuoden 1998 lopussa perustettu tasehallintayksikkö vastaa Osuuspankkiryhmän markkinariskien hallinnan yleisestä ohjeistamisesta, valvonnasta, neuvonnasta ja raportoinnista. Sen tehtäviin kuuluu ryhmätason markkinariskirajojen valvonta, analysointi ja raportointi OPK:n johdolle sekä markkinariskien analysointimenetelmien ja tasehallintajärjestelmien kehittäminen. Tasehallintayksikkö valmistelee markkinariskejä koskevat yleiset ohjeet ja suositukset sekä ryhmätasoiset riskirajaesitykset ja pankkitasoiset valvontarajaesitykset.

Kukin pankkiryhmään kuuluva yhteisö on järjestänyt markkinariskien raportoinnin ja valvonnan liiketoimintansa laadun ja laajuuden edellyttämällä tavalla. OKO-konsernissa markkinariskien hallintaa ja sen organisointia koskevat päätökset tehdään OKOn johtokunnassa. Osuuspankeissakin tasehallinnasta vastaa viime kädessä pankin johtokunta. Liiketoiminnan luonteen vuoksi OKO-konsernin markkinariskien valvonta ja raportointi on vastuutettu erilliselle tasehallintayksikölle. Osuuspankeissa ja OPK-konsernin yhtiöissä tasehallintatehtävät hoidetaan niiden johtokunnassa tehtyjen päätösten mukaisesti. OKOssa markkinariskien raportointi ja seuranta on päivittäistä, muissa pankkiryhmän yhteisöissä markkinariskejä seurataan pääsääntöisesti kuukausittain.

Rahoitusriski

Rahoitusriski syntyy, kun saatavat ja velat erääntyvät eri aikoina tai jos varainhankinta on liian keskittynyttä. Maksuvalmiusriski on osa rahoitusriskiä, ja sillä tarkoitetaan riskiä kyvyttömyydestä rahoittaa erääntyneitä velkoja ja muita

sitoumuksia. Rahoitusriskiä mitataan Osuuspankkiryhmässä useilla eri mittareilla. Rahoitusriskin valvontarajamittarina käytetään tarkasteluajankohtaa seuraavien 12 kuukauden sisällä eräänntyvien saamisten ja velkojen suhdetta taseeseen.

Osuuspankkiryhmätasolla rahoitusriskin mittarina on käytetty kassavarantokelpoisten saatavien määrää. Vuoden lopussa kassavarantokelpoiset saatavat olivat 3,6 miljardia euroa (21,6 mrd. mk). Ne ylittivät pankkiryhmälle laissa määritellyn vähimmäismäärän vuoden aikana keskimäärin 0,6 miljardia euroa (3,8 mrd. mk). Vuotta aiemmin ylitys oli 0,8 miljardia euroa (5 mrd. mk).

Korkoriski

Korkoriskillä tarkoitetaan markkinakorkojen muutosten vaikutusta pankin tulokseen ja vakavaraisuuteen. Korkoriski aiheutuu saatavien ja velkojen toisistaan poikkeavista korkoperusteista sekä eriaikaisista korontarkistus- tai eräänntymisajankohdista. Osuuspankkiryhmän korkoriskiä mitattiin markkinakorkojen yhden prosenttiyksikön nousun vaikutuksena pankin riskipositioiden nykyarvoon. Korkoriskin jäsenpankkikohtaisena valvontarajana käytetään edellä määritellyn korkoriskin suhdetta pankin omiin varoihin.

OKOssa korkoriskiä seurataan reaaliaikaisesti ja päivätasolla. Korkoriskin mittaamiseen käytetään lisäksi Value at Risk -mallia (VaR). Muissa Osuuspankkikeskuksen yksiköissä käytetään ryhmän korkoriskimittaria yrityskohtaisesti VaR-mittarilla täydennettynä. Osuuspankkiryhmän korkoriski oli vuoden lopussa 21 miljoonaa euroa (123 Mmk) ja keskimäärin vuoden aikana 6 miljoonaa euroa (35 Mmk). Vuotta aiemmin ryhmän korkoriski oli keskimäärin -25 miljoonaa euroa (-150 Mmk).

Valuuttakurssiriski

Valuuttakurssiriskillä tarkoitetaan valuuttakurssimuutosten aiheuttamaa tuloksen muutosta. Valuuttakurssiriski syntyy, kun samassa valuutassa olevien saatavien ja velkojen määrät poikkeavat toisistaan eli pankilla on avoin valuuttapositio. Osuuspankkiryhmän valuuttakurssiriski on keskitetty OKOon. Yksittäisen osuuspankin valuuttapositio rajoittuu käytännössä matkavaluuttakassaan. Jäsenpankin valuuttakurssiriskiä mitataan kokonaisnettovaluuttaposition suuruudella suhteessa pankin omiin varoihin. OKOon keskitettyä valuuttakurssiriskiä mitataan lisäksi VaR-pohjaisella riskimittarilla. OKOn nettovaluuttapositio oli tilivuoden lopussa 2,0 miljoonaa euroa (12 Mmk) ja vuoden aikana keskimäärin -0,7

miljoonaa euroa (-4 Mmk). Muissa Osuuspankkikeskuksen yksiköissä valuuttakurssiriski oli tilivuoden aikana hyvin vähäinen.

Osakeriski

Osakeriskillä tarkoitetaan julkisesti noteerattavien osakkeiden, rahasto-osuuksien tai muiden vastaavien instrumenttien samoin kuin niitä koskevien johdannaisten markkinakurssimuutosten aiheuttamaa tulosvaikutusta. Osakeriskin mittarina käytetään edellä mainittujen julkisesti noteerattavien arvo-papereiden arvoa ja sen suhdetta omiin varoihin. Mittarin arvoa laskettaessa OKOn A-osaketta ei oteta mukaan. Ryhmään kuuluvien yhteisöjen (ml. Henkivakuutusosakeyhtiö Aurumin) omistamien julkisesti noteerattujen osakkeiden sekä osake- ja yhdistelmärahasto-osuuksien yhteenlaskettu kirjanpitoarvo oli vuoden lopussa 164 miljoonaa euroa (975 Mmk). Niihin sisältyi kirjaamatonta arvonnousua 74 miljoonaa euroa (441 Mmk).

Strategisten ja operatiivisten riskien hallinta

Strategisella riskillä tarkoitetaan väärin valitun liiketoimintastrategian johdosta syntyviä menetyksiä. Pankkiryhmän strategista riskiä vähennetään jatkuvalla suunnittelulla, joka perustuu analyysiin ja ennusteisiin asiakkaiden tulevista tarpeista, eri toimialojen ja markkina-alueiden kehityksestä sekä kilpailutilanteesta. Pankkiryhmän strategiset linjaukset käsitellään laajasti ryhmän sisällä ennen vahvistamista.

Operatiivisten riskien hallinnassa keskeisessä asemassa on ammattitaitoinen henkilökunta. Henkilökunnan osaamisen jatkuvalla kehittämisellä ja toimintaohjeilla pyritään minimoimaan operatiivisten riskien toteutuminen. Riskien toteutumista on myös estetty eriyttämällä mahdollisuuksien mukaan päätöksenteko, toimeenpano ja valvonta toisistaan. Uusien tuotteiden käyttöönottoa edeltää aina perusteellinen, koko toimintaprosessin kattava suunnittelu ja ohjeistus. Operatiivisten riskien pienentämiseksi uudet liiketoiminta-alueet tai niiden tuki sekä monimutkaisimpien pankkituotteiden käyttö on keskitetty pankkiryhmässä Osuuspankkikeskukseen. Varasuunnitelmilla pyritään myös rajoittamaan esimerkiksi tietojärjestelmien toimintahäiriöistä aiheutuvat riskit. Operatiivisten riskien ennaltaehkäisyssä ja paikantamisessa on Osuuspankkitarjastuksella sekä OPK:n ja jäsenosuuspankkien sisäisellä tarkastuksella keskeinen rooli.

Vuosi 1999 yrityksittäin

Osuuspankit

Osuuspankkien yhteenlaskettu liikevoitto oli 278 miljoonaa euroa (1 653 Mmk). Vuonna 1998 liikevoitto oli 134 miljoonaa euroa (799 Mmk). Vuoden 1999 tulosta paransi OVR:n kannatusmaksujen huomattava supistuminen. Vuonna 1999 osuuspankkien rahoituskate oli 560 miljoonaa euroa (3 329 Mmk) eli 4,6 prosenttia pienempi kuin vuotta aiemmin. Muut tuotot olivat 336 miljoonaa euroa (1 997 Mmk) ja kulut 599 miljoonaa euroa (3 563 Mmk). Luotto- ja takaustappiot sekä arvonalentumiset supistuivat 81 prosenttia 18 miljoonaan euroon (110 Mmk:aan).

246 osuuspankista 241 teki positiivisen liiketuloksen. Tappiota tehneiden pankkien yhteenlaskettu tappio oli noin 5 miljoonaa euroa (30 Mmk), josta Osuuspankki Realumin osuus oli 96 prosenttia.

Osuuspankkien yhteenlaskettu tase oli vuoden lopussa 19,2 miljardia euroa (113,9 mrd. mk) eli 0,9 miljardia euroa (5,1 mrd. mk) suurempi kuin vuotta aiemmin. Osuuspankkien luottokanta kasvoi 10 prosenttia 13,7 miljardiin euroon (81,7 mrd. markkaan) ja talletuskanta 3,2 prosenttia 14,9 miljardiin euroon (88,6 mrd. markkaan).

OPK-konserni

OPK-konsernin liikevoitto oli 121 miljoonaa euroa (718 Mmk) eli 35 miljoonaa euroa (210 Mmk) suurempi kuin vuotta aiemmin. Merkittävimmin liikevoittoa paransivat luovutusvoittojen kasvu sekä Osuuspankkien Vakuusrahaston kannatusmaksun poistuminen vuonna 1999. Konsernin rahoituskate pieneni 3,6 prosenttia 113 miljoonaan euroon (673 Mmk:aan). Oman pääoman tuotto nousi 6,5 prosenttiyksikköä 17,6 prosenttiin.

Konsernin henkilöstön määrä lisääntyi vuoden aikana 83:lla 1 840:een. Kasvuun vaikutti lähinnä toimintojen keskittäminen osuuspankeista OPK:hon.

OPK-konsernin tase oli joulukuun lopussa 10,9 miljardia euroa (64,9 mrd. mk). Tilikauden aikana tase kasvoi 21 prosenttia eli 1,9 miljardia euroa (11,3 mrd. mk). Syyskuun lopusta tase kasvoi 1,4 miljardia euroa (8,3 mrd. mk). Luottokannan kasvun lisäksi tasetta kasvatti myös pankkiryhmän varautuminen vuosituhannen vaihtumiseen.

Konsernin oma pääoma kasvoi tilikauden aikana 8,3 prosenttia 207 miljoonaan euroon (1,2 mrd. markkaan) ja vähemmistön osuus omasta pääomasta 4,6 prosenttia 311 miljoonaan euroon (1,8 mrd. markkaan).

Konsernin vakavaraisuussuhde oli joulukuun lopussa 11,9 prosenttia eli 3,9 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuotta aiemmin. Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotetuihin saamisiin, sijoituksiin ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin supistui 0,9 prosenttiyksikköä 7,4 prosenttiin.

Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö

OVY:n vakuutusmaksutulo vuonna 1999 oli 26 miljoonaa euroa (156 Mmk) eli 8 miljoonaa euroa (50 Mmk) pienempi kuin vuotta aiemmin. Luottovakuutustoiminnan osuus maksetulosta oli 96 prosenttia. Maksetut vakuutuskorvaukset vähenivät 48 miljoonasta eurosta (285 Mmk:sta) 23 miljoonaan euroon (134 Mmk:aan).

OVY:n tase oli vuoden lopussa 193 miljoonaa euroa (1,1 mrd. mk) eli samalla tasolla kuin vuotta aiemmin.

Luottokantavakuutusehdot uudistettiin vuoden 1999 alusta lukien. Vastuiden ilmoitusvelvollisuutta laajennettiin ja mm. bonusjärjestelmä muutettiin. Myös muihin vakuutusehtoihin tehtiin muutoksia.

Osuuspankkien Vakuusrahasto

Osuuspankkien Vakuusrahasto (OVR) muuttui vuoden 1998 lopussa vakuusrahastoksi, josta jäsenpankit eroavat suoritetuaan osuutensa rahaston vastuista. Vastuuosuudet on maksettava vuoden 2004 loppuun mennessä pankin ja OVR:n sopiman maksuaikataulun mukaan.

Vuoden 1999 alussa rahaston jäsenpankkeja oli 205. Niistä 92 maksoi vastuuosuutensa loppuun 4.1.1999 ja erosi rahaston jäsenyydestä. Lisäksi 45 pankkia suoritti kokonaan vastuuosuutensa vuoden 1999 loppuun mennessä. Rahaston jäsenpankkien lukumäärä vuoden 1999 lopussa oli siten 68.

Jäsenpankit kattoivat vastuuosuuksiaan vuoden 1999 aikana 198 miljoonaa euroa (1 178 Mmk). Vastuuosuuksia jäi vuosina 2000-2004 maksettavaksi yhteensä 185 miljoonaa euroa (1 098 Mmk).

Vuonna 1999 OVR maksoi antamiensa takausten perusteella jäsenpankkien puolesta 7 miljoonaa euroa (41 Mmk) pääomasijoitusten korkoja OKOLle ja antoi Osuuspankki Realumille akordeja pankin liikkeeseen laskemista pääomasijoituksista yhteensä 194 miljoonaa euroa (1 154 Mmk). OVR myönsi vuoden aikana avustuksia 2 miljoonaa euroa (12 Mmk) ennen vuotta 1999 toteutuneiden fuusioiden perusteella. Pankit maksoivat pääomasijoituksia takaisin OVR:lle 6 miljoonaa euroa (36 Mmk).

Osuuspankkien Eläkekassa ja Osuuspankkien Eläkesäätiö

Osuuspankkien Eläkekassa (OE) huolehtii henkilöstön lakisääteisestä eläketurvasta ja Osuuspankkien Eläkesäätiö (OES) toimintapiiriinsä kuuluvan henkilöstön lisäeläketurvasta. Paikallisosuuspankkiliito ry:hyn kuuluvat työnantajat erosivat OES:stä vuonna 1998 ja OE:stä vuonna 1999. Eroamisesta oli sovittu jo vuoden 1998 lopulla. Eroamiseen tarvittiin Vakuutusvalvontaviraston ja säätiöön kuuluvien työnantajien hyväksyntä.

Vuoden 1999 lopussa eläkekassan toimintapiiriin kuului osakkaina 357 työnantajaa ja jäsenenä 8 664 toimihenkilöä. Edellisen vuoden lopussa osakkaiden lukumäärä oli 406 ja jäsenten lukumäärä 9 430. Eläkesäätiön piiriin kuuluvien työnantajien lukumäärä väheni 49:llä 331:een ja toimihenkilöiden määrä 921:llä 6 381:een. Suurin osa vähennyksestä aiheutui Paikallisosuuspankkiliittoon kuuluvien työnantajien eroamisesta.

Eläkekassa peri vakuutusmaksuja noin 52 miljoonaa euroa (309 Mmk) eli 2 miljoonaa euroa (11 Mmk) vähemmän kuin vuotta aiemmin. Eläkekassan vakuutusmaksu oli 1,5 prosenttiyksikköä alempi kuin yleinen tel-maksutaso. Eläkekassan vakavaraisuutta nostettiin pakollisen korkoeron rahastoinnin lisäksi myös siirrolla osittamattomaan lisävakuutusvastuurahastoon. Eläkekassan eläkevastuu kasvoi noin 44 miljoonaa euroa (264 Mmk) ja oli vuoden lopussa 451 miljoonaa euroa (2 678 Mmk).

Eläkesäätiö ei perinyt vuosimaksua vuonna 1999. Säätiön eläkevastuu aleni edellisestä vuodesta noin 21 miljoonaa euroa (122 Mmk) ja oli vuoden lopussa 425 miljoonaa euroa (2 528 Mmk). Eläkesäätiön eläkevastuu oli säätiötasolla kokonaan katettu.

Eläkesäätiön nykyinen, osittain työnantajakohmainen ja osittain tasaava kirjanpitojärjestelmä ei kaikilta osin vastaa muuttuneen lainsäädännön vaatimuksia. Säätiön hallitus on esittänyt tasaavaan järjestelmään siirtymistä. Säätiön jäsenet ovat hyväksyneet kirjanpitojärjestelmän muutoksen, mutta sen lopullinen toteuttaminen vaatii Vakuutusvalvontaviraston hyväksynnän.

Vuoden 2000 näkymät

Vuoden 2000 aikana hintakilpailun ennakoidaan yhä kiristyvän, mikä supistanee edelleen luotonannon ja varainhankinnan marginaaleja. Luottojen kysynnän arvioidaan kuitenkin jatkuvan vilkkaana, mikä osittain eliminoi marginaalien supistumisen vaikutukset. Talletusten verokohtelun muutos vaikuttaa varainhankinnan rakenteeseen ja hintaan.

Osuuspankkiryhmä kehittää voimakkaasti verkkopankkipalveluitaan. Henkilön sähköinen tunnistautuminen mahdollistaa keskeisten peruspankkipalveluiden viemisen verkkoon.

Pankkiryhmän tuloksen vuodelta 2000 arvioidaan heikenevän viimevuotisesta, mutta pysyvän yhä hyvällä tasolla. Tulosarvio perustuu siihen, että kansantalouden kehitys jatkuu myönteisenä eikä merkittäviä markkinahäiriöitä esiinny.

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Osuuspankkien yhteenliittymä (jäljempänä Osuuspankkiryhmä) ei muodosta kirjanpitolaisaa määriteltyä konsernia eikä luottolaitostoinnasta annetussa laissa määriteltyä konsolidointiryhmää. OPK:lla ja sen jäsenosuuspankeilla ei ole toisiinsa nähden kirjanpitolaisaa tarkoitettua määräämisvaltaa, minkä vuoksi pankkiryhmälle ei voida määritellä emoyhtiötä.

Pankkiryhmän tilinpäätöksestä on säädetty erikseen osuuspankkilaisa. Sen nojalla Rahoitustarkastus on antanut yksityiskohtaisempia määräyksiä Osuuspankkiryhmän tilinpäätöksen laatimisesta.

Osuuspankkiryhmän tilinpäätös ei muodosta kirjanpitolaisaa tarkoitettua täydellistä konsernitilinpäätöstä. Tilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan soveltuvin osin luottolaitoksen konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteita. Yhdistelyn seurauksena pankkiryhmän omat pääomat muodostuvat viime kädessä osuuspankkien jäsenten osuus-pääomasijoituksista sekä osuuspankkiryhmän ulkopuolisten osakkaiden sijoituksista OKOn osakepääomaan. Tilinpäätös sisältää (yhdistellyn) tuloslaskelman, taseen, niiden liitteenä annettavat tiedot sekä toimintakertomuksen.

OPK:n johtokunta on vastuussa tilinpäätöksen laatimisesta sitä koskevien säännösten ja hyvän kirjanpitotavan mukaisesti. Osuuspankkiryhmään kuuluvien yhteisöjen tilinpäätöseriaatteiden yhtenäisyyden varmistamiseksi OPK antaa jäsenluottolaitoksilleen ohjeita tilinpäätöksen laatimisesta.

OPK:n tilintarkastajat tarkastavat, noudattaen soveltuvin osin luottolaitostoinnasta annetun lain säännöksiä, Osuuspankkiryhmän tilinpäätöksen. Tilintarkastajat laativat tilinpäätöksestä erillisen tilintarkastuskertomuksen. Osuuspankkiryhmän tilinpäätös annetaan tiedoksi OPK:n varsinaiselle osuuskuntakokoukselle.

Noudatettavat säännökset

Osuuspankkiryhmän tilinpäätös yhdistellään noudattaen osuuspankkilain 2 luvun säännöksiä ja Rahoitustarkastuksen määräyksiä. Tilinpäätöksen yhdistelyssä otetaan huomioon soveltuvin osin myös luottolaitostoinnasta annetun lain 4 luvun säännökset, valtiovarainministeriön luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antama päätös, kirjanpitolaian säännökset luottolaitostoinnasta annetun lain 30 §:ssä mainitun poikkeuksin sekä kirjanpitolautakunnan yleisohjeet.

Osuuspankkiryhmään kuuluvat luotto- ja rahoituslaitokset, rahastoyhtiöt sekä sijoituspalveluyritykset laativat tilinpäätöksensä rahalaitosten yleisten tilinpäätöstä koskevien lakien, määräysten sekä OPK:n antamien ohjeiden mukaisesti.

Tilinpäätöksen laajuus ja konsolidointi

Osuuspankkiryhmän tilinpäätökseen yhdistellään rivi-riviltä OPK:n, sen jäsenosuuspankkien, Osuuspankkien Vakuusrahaston, Osuuspankkien Keskinäisen Vakuutusyhtiön sekä edellä mainittujen yhteisöjen tai niiden yhteisessä määräysvallassa olevien luotto- ja rahoituslaitosten, sijoituspalveluyritykset, rahastoyhtiöiden ja palveluyritysten tilinpäätökset. Muiden määräysvallassa olevien yhtiöiden

samoin kuin osakkuusyhtiöiden tilinpäätökset yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä.

Osuuspankkiryhmään kuuluvan yhteisön tai yhteisöjen yhteisessä määräysvallassa olevat yhtiöt voidaan jättää tilinpäätöksen ulkopuolelle, jos yhtiön taseen loppusumma on vähemmän kuin 10 miljoonaa euroa ja jos poisjättämisellä ei ole vaikutusta tilinpäätökseen.

Liitetiedossa 45 on tehty selko ryhmän tilinpäätökseen yhdisteltyistä yhtiöistä sekä jäsenluottolaitosten konsernitilinpäätökseen yhdisteltyjen, mutta pankkiryhmän tilinpäätöksen ulkopuolelle rajattujen yhtiöiden yhteenlasketusta vaikutuksesta.

Rivi-riviltä yhdisteltävissä yhtiöissä pankkiryhmän sisäinen omistus vähennetään hankintamenetelmällä hankintahetken omia pääomia vastaan. Verovelalla vähennettyä osuutta kertyneestä poistoeroista ja vapaaehtoisista varauksista ei ole luettu omiin pääomiin, jos osakkeiden hankinta on tapahtunut ennen vuotta 1998. Hankintahetken oman pääoman määrän ylittävä osuus hankintamenosta on esitetty konsernitaseessa konsernilikearvona siltä osin kuin sitä ole voitu kohdistaa muiden tase-erien lisäykseksi. Ennen vuotta 1998 kirjattu konsernilikearvo poistetaan vuotuisin tasapoistoin enintään 10 vuodessa ja vuodesta 1998 lähtien enintään 5 vuodessa.

Pankkiryhmään kuuluvien yhteisöjen omistamat OKOn osakkeet on eliminoitu hankintamenetelmästä poiketen osakkeiden nimellisarvon osalta OKOn osakepääomaa vastaan ja nimellisarvon ylittävältä tai alittavalta osalta OKOn edellisten tilikausien tulosta vastaan.

Pankkiryhmän sisäiset liiketapahtumat, sisäiset katteet, sisäinen voitonjako, luovutusvoitot ja -tappiot OKOn osakkeista sekä keskinäiset saamiset ja velat on eliminoitu. Arvonkorotus, joka on purettu pankkiryhmään kuuluvan yhteisön kirjanpidossa tämän luovutettua arvonkorotuksen kohteena olevan omaisuuden toiselle pankkiryhmään kuuluvalla yhteisöllä, on palautettu Osuuspankkiryhmän tilinpäätöksessä siltä osin kuin arvonkorotuksen edellytykset ovat edelleen voimassa.

Erillistilinpäätöksissä esitetty kertynyt poistoero ja vapaaehtoiset varaukset sekä niiden muutokset on jaettu taseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä tuloslaskelmassa tilikauden tulokseen ja laskennallisen verovelan muutokseen. Osuuspankkien Keskinäisen Vakuutusyhtiön tilinpäätöksen osoittamat vakuutustekniset varaukset on käsitelty ryhmän tilinpäätöksessä vapaaehtoisten varausten tavoin.

Vähemmistön osuus tuloksesta ja omasta pääomasta on erotettu ja ne on esitetty omana eräänä tuloslaskelmassa ja taseessa. Vähemmistön osuutta määriteltäessä ovat OPK:n jäsenosuuspankit ja OKO muodostaneet laskentateknisen emoyhtiön. Osuuspankkien Vakuusrahaston tuloksesta ja omasta pääomasta on vähemmistölle erotettu osuus, joka vastaa Osuuspankkiryhmän ulkopuolisten osuuspankkien osuutta vakuusrahaston kattamattomista vastuista tilikauden lopussa.

Pankkiryhmän tilinpäätökseen yhdistelty kiinteistöyhtiö on voimassa jättää suunnitelman mukaiset poistot kirjaamatta erillistilinpäätöksessään. Osuuspankkiryhmän tilinpäätöksessä näiden yhtiöiden poistot on oikaistu pankkiryhmässä noudatettavien periaatteiden mukaisiksi.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Euro-alueen kansallisten valuuttojen määräiset tase-erät ja taseen ulkopuoliset erät on muutettu kotimaan rahaksi käyttäen Euroopan Keskuspankin 31.12.1998 ilmoittamia kiinteitä kurssseja. Muut ulkomaan rahan määräiset erät sekä ulkomaisten tytäryhtiöiden ja OKOn ulkomaisen sivukonttorin tilinpäätöstitiedot on muutettu kotimaan rahaksi käyttäen valuuttojen tilinpäätöspäivän keskikurssseja. Arvostuksessa syntyneet kurssierot sisältyvät tuloslaskelmassa valuuttatoinnin nettotuottoihin.

Saamiset ja velat

Saamiset ja velat on merkitty taseeseen arvoon, mikä niistä on hankintahetkellä maksettu tai saatu. Saamisen hankintameno ja nimellisarvon välinen erotus on jaksotettu korkotuottoihin ja saamisen hankintameno lisäykseksi tai vähennykseksi saamisen juoksuaikana. Velasta saadun määrän ja nimellisarvon erotus on jaksotettu korkokuluihin ja velan hankintameno lisäykseksi tai vähennykseksi velan juoksuaikana.

Vaihtuviin vastaaviin kuuluvat arvopaperit

Vaihtuviin vastaaviin kuuluvina arvopapereina on käsitelty saamistodistuksia sekä osakkeita ja osuuksia, joilla käydään kauppaa sekä arvopapereita, jotka on hankittu rahoitusyli jäämien sijoittamiseksi ja jotka on tarkoitus pitää omistuksessa toistaiseksi sekä pitkäaikaiset osakesijoitukset. Vaihtuviin vastaaviin kuuluvia saamistodistuksia sisältyy taseen eriin "Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset" ja "Saamistodistukset".

Vaihtuviin vastaaviin kuuluvat arvopaperit, joilla käydään kauppaa, on arvostettu markkina-arvoon vuoden 1999 alusta lukien. Vuoden 1998 tilinpäätöksessä nämä arvopaperit arvostettiin hankintameno tai sitä alempan tilinpäätöspäivän todennäköiseen luovutushintaan. Arvostusperiaatteen muutoksen vaikutus pankkiryhmän arvopaperikaupan katteeseen oli noin 13 miljoonaa euroa (76 Mmk) positiivinen. Muut vaihtuviin vastaaviin kuuluvat arvopaperit on arvostettu hankintameno tai sitä alempan tilinpäätöspäivän todennäköiseen luovutushintaan.

Saamistodistusten todennäköisenä luovutushintana on pidetty siitä saatavan pääoma- ja korkovirran markkinakorolla diskontattua nykyarvoa. Julkisesti noteerattujen osakkeiden todennäköisenä luovutushintana on pidetty vuoden viimeistä kaupantekokurssia.

Vaihtuviin vastaaviin merkittyjen arvopapereiden luovutusvoitot ja -tappiot sekä näihin arvopapereihin kohdistuneet arvonalentumiset ja niiden peruutukset on kirjattu arvopaperikaupan nettotuottoihin. Muiden kuin kaupan käynnin kohteena olevien saamistodistuksen hankintameno ja nimellisarvon erotus on jaksotettu korkotuottoihin.

Pysyviin vastaaviin kuuluvat arvopaperit

Pysyviin vastaaviin kuuluvina arvopapereina on käsitelty saamistodistuksia, jotka on tarkoitettu pidettäväksi eräpäivään saakka, tytäryhtiön omistusyhteisyritysten osakkeita ja osuuksia, muita pitkäaikaiseen omistukseen hankittuja osakkeita sekä muita osakkeita ja osuuksia, joiden omistus on tarpeellinen pankkiryhmään kuuluvien yhteisöjen tarvitsemien palvelujen hankkimiseksi. Pysyviin vastaaviin kuuluvia saamistodistuksia sisältyy taseen eriin "Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset" ja "Saamistodistukset".

Pysyviin vastaaviin kuuluvat arvopaperit on esitetty hankintameno määräisinä. Jos tällaisen arvopaperin todennäköinen luovutushinta oli tilikauden päättyessä hankintamenoa pysyvästi alempi, on erotus kirjattu tuloslaskelman erään "Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumiset". Mahdolliset arvonalentumisten peruutukset on kirjattu saman tuloslaskelmaerän oikaisuksi. Saamistodistuksen hankintameno ja nimellisarvon erotus on jaksotettu korkotuottoihin.

Arvopapereiden osto- ja myyntisopimukset

Molempia osapuolia velvoittavin takaisinmyyntiehdoin ostettujen arvopapereiden ostohinta on merkitty taseeseen saamiseksi vastapuolen mukaan määräytyvään tase-erään. Ostohinnan ja takaisinmyyntihinnan välinen erotus on jaksotettu korkotuotoksi sopimuksen voimassaoloajalle.

Molempia osapuolia velvoittavin takaisinostoehdoin myytyjen arvopapereiden myyntihinta on kirjattu velaksi vastapuolen mukaan määräytyvään tase-erään. Myyntihinnan ja takaisinostohinnan erotus on jaksotettu korkokuluksi sopimuksen voimassaoloajalle. Takaisinostovelvollisuuksin myyty ja vastaavat marginaalivakuudeksi annetut arvopaperit on sisällytetty alkuperäiseen tase-erään sopimuksesta huolimatta.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet ja suunnitelman mukaiset poistot

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden tasearvona on suunnitelman mukaisilla poistoilla ja mahdollisilla lisäpoistoilla vähennetty hankintameno. Tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus sisältyy Osuuspankkiryhmään kuuluvien yhteisöjen erillistilinpäätöksissä taseen tilinpäätössiirtojen kertymän erään "Poistot". Mikäli kiinteistön tai kiinteistöyhteisön osakkeiden todennäköinen luovutushinta on pysyvästi kirjanpitoarvoa alempi, on erotus kirjattu kuluksi tuloslaskelman erään "Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä". Mahdolliset arvonalentumisten peruutukset on kirjattu saman tuloslaskelmaerän oikaisuksi.

Rakennusten ja muiden kuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintameno poistetaan vaikutusaikanaan hyödykkeen taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Pankkiryhmän poistoperiaatteiden mukaisesti rakennusten hankintameno poistetaan käyttötarkoituksesta ja rakennusmateriaalista riippuen pääsääntöisesti 30-40 vuodessa, koneet ja kalusto, atk-laitteistot, tietokoneohjelmat sekä autot poistetaan 3-6 vuodessa ja muut aineelliset ja aineettomat hyödykkeet 5-10 vuodessa. Leasingkohteet poistetaan annuiteettimenetelmän mukaisesti. Käytettynä hankituille aineellisille hyödykkeille voidaan määritellä yksilöllinen poistoaika. Kulumattomista aineellisista hyödykkeistä ja arvonorotuksista ei tehdä poistoja.

Kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien arvostusperiaatteet ja -menetelmät

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, metsä- ja vesialueet on merkitty taseeseen hankintahintaan tai, mikäli niiden todennäköinen luovutushinta on pysyvästi hankintamenoa alempi, todennäköiseen luovutushintaan. Rakennukset on merkitty taseeseen suunnitelman

mukaisilla poistoilla oikaistuun hankintahintaan tai, mikäli niiden todennäköinen luovutushinta on pysyvästi oikaistua hankintamenoa alhaisempi, todennäköiseen luovutushintaan.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden tasearvoa määritettäessä on otettu lähtökohdaksi hyödykkeen arvo suhteessa varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin. Omassa käytössä oleviksi kiinteistöiksi luetaan kiinteistöt, jotka ovat pankkiryhmään kuuluvan yhteisön omassa käytössä konttori-, varasto- tai muuna tilana taikka sen henkilökunnan käytössä, sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat tällaisten tilojen hallintaan.

Muussa kuin omassa käytössä olevat liike-, toimisto- ja teollisuuskiinteistöt on arvioitu pääasiassa tuottoarvomenetelmällä. Maa-, vesi- ja metsäalueet sekä asunnot ja asuinkiinteistöt on arvioitu pääasiassa kauppaa-arvomenetelmällä.

Kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden arvonalentumiset on kirjattu kuluksi tuloslaskelman erään "Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä". Arvonalentumisten kirjaamisessa on sovellettu arvonalentumisten pysyvyyttä ja olennaisuutta koskevia kriteerejä.

Arvonkorotusten periaatteet ja niiden kohteiden arvonmääritysmenetelmät

Arvonkorotuksia voidaan tehdä maa-alueisiin ja kiinteistöyhtiöiden osakkeisiin ja osuuksiin sekä poikkeuksellisesti myös pysyviin vastaaviin kuuluviin osakkeisiin ja osuuksiin, joiden arvo on pysyvästi ja olennaisesti alkuperäistä hankintamenoa suurempi. Arvonkorotusten kohteena olevat maa-alueet ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet arvioidaan kiinteistönvälittäjällä.

Jobdannaissopimukset

Saamisten ja pysyviin vastaaviin kuuluvien saamistodistusten sekä velkojen suojaamiseksi tehdyistä koronvaihtosopimuksista saatujen ja maksettujen korkojen erotukset on kirjattu korkotuottoihin tai -kuluihin. Tilinpäätöksessä näiden koronvaihtosopimusten siirtyvät korot on merkitty siirtosaamisiin ja siirtovelkoihin. Muista koronvaihtosopimuksista saatujen ja maksettujen korkojen erotus on merkitty arvopaperikaupan nettotuottoihin ja niitä vastaavat siirtyvät korot muihin varoihin ja muihin velkoihin.

Suojaavien johdannaissopimusten arvostustulos on kirjattu tuloslaskelmassa samaan ryhmään kuin suojattavan tase-erän vastakkaismerkkinen arvonmuutos. Muussa kuin suojaamistarkoituksessa tehtyjen korko-, valuutta- ja osakejohdannaisten tuotot, kulut ja arvonmuutokset on kirjattu tuloslaskelman erään "Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot". Johdannaissopimuksista taseeseen merkityt erät on kirjattu muihin varoihin tai muihin velkoihin.

Optioista maksetut preemiot on arvostettu hankintamenoa tai sitä alempana todennäköiseen luovutusarvoon. Tuotot tai kulut on kirjattu arvopaperikaupan nettotuottoihin. Ulkomaan rahan määräisten johdannaissopimusten markkavasta-arvon muutos on kuitenkin kirjattu valuuttatoiminnan nettotuottoihin.

Järjestämättömät saamiset

Saamisen koko pääoma on merkitty järjestämättömäksi, kun sen korko, pääoma tai sen osa on ollut erääntyneenä ja maksamattomana

90 päivää. Saamiset konkurssiin asetetuilta yrityksiltä on merkitty järjestämättömiksi viimeistään konkurssiin asettamispäivänä. Annettuun takaukseen perustuva saaminen on merkitty järjestämättömäksi, kun takaukseen perustuva maksu on suoritettu. Järjestämättömistä saamisista jaksotetut suoriteperusteiset korot on peruutettu, kun saaminen on merkitty järjestämättömäksi.

Luotto- ja takaustappiot

Luotto- ja takaustappioiksi on kirjattu saamisten ja takausvastuiden lopullisiksi todetut menetykset ja todennäköiset arvonalentumiset sekä asiakkaan rahoittamisesta saamisen sijaan hankitun omaisuuden arvonalentumiset ja luovutustappiot. Arvonalentumiset on kirjattu kohdistettuina luottotappiovarauksina, kun on käynyt ilmeiseksi, ettei saamisesta saada suoritusta, tai siltä osin kuin vakuuksista ei odoteta saatavan saamista vastaavaa suoritusta.

Luottotappiota kirjattaessa saamisen vakuutena oleva omaisuus on arvostettu määrään, joka omaisuudesta sitä luovutettaessa odotetaan saatavan.

Luottotappioiden vähennyksiksi on merkitty perityksi saadut, aikaisempina vuosina luottotappioihin sisällytetyt erät, saadut vakuutuskorvaukset, asiakkaan rahoittamisesta saamisen sijaan hankitun omaisuuden luovutusvoitot ja kohdistettujen luottotappiovarausten peruutukset.

Pakolliset varaukset

Pakollisena varauksena on kirjattu varaus sellaisia laadultaan yksilöitävissä olevia vastaisia menoja ja menetyksiä varten, joiden syntyminen on todennäköistä tai varmaa, mutta joiden määrä ja toteutumisajankohta on vielä epävarma. Kohdistettuja luottotappiovarauksia tai muita vastaavia yksilöityjen tase-erien arvostukseen liittyviä erä ei kirjata pakollisiin varauksiin, vaan sen tase-erän vähennykseksi, johon kyseinen luotto tai muu omaisuuserä on kirjattu.

Verot

Yksittäisen pankkiryhmään kuuluvan yhteisön erillistilinpäätöksessä tuloverot on laskettu ja kirjattu verotettavaan tuloon pohjautuvan verolaskelman perusteella. Laskennallisia verovelkoja ja -saamisia ei ole merkitty taseeseen. Liitetiedossa 36 on esitetty laskennalliset verovelat ja -saamiset.

Pankkiryhmän rakenteessa sekä tuloslaskelman ja taseen esittämistavassa tapahtuneiden muutosten vaikutus vuosien 1999 ja 1998 tilinpäätösten vertailukelpoisuuteen

Pankkiryhmän rakenteessa ei vuoden 1999 aikana tapahtunut muutoksia, jotka vaikuttaisivat vuosien 1999 ja 1998 tilinpäätösten vertailukelpoisuuteen.

Vaihtuviin vastaaviin luettujen, kaupankäynnin kohteena olevien arvopapereiden osalta siirryttiin vuoden 1999 aikana kohdassa "Vaihtuviin vastaaviin kuuluvat arvopaperit" kuvatulla tavalla markkina-arvostukseen. Lisäksi on tehty vähäisiä tarkennuksia tase-erien asiakasluokitukseen. Muutosten vaikutus tuloslaskelman ja taseen vertailukelpoisuuteen on vähäinen.

Ryhmäaikasarjat 1996 - 1999

Milj. €

Tuloslaskelmat

	1996	1997	1998	1999
Rahoituskate	648	649	691	678
Muut tuotot	424	431	503	464
Muut kulut	585	584	588	598
Poistot ja arvonalentumiset	94	84	87	76
Luotto- ja takaustappiot	280	214	128	26
Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumiset	-4	4	0	0
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen yritysten tuloksesta	1	1	3	7
Liikevoitto	119	195	395	450
Satunnaiset erät	1	-	-	-
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	119	195	395	450
Verot	41	63	13	64
Vähemmistöosuus	1	1	0	1
Tilikauden voitto	77	132	382	385

Taseet

	1996	1997	1998	1999
VASTAAVAA				
Saamiset luottolaitoksilta	1 883	1 430	752	593
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	15 084	15 023	16 192	18 309
Saamistodistukset	3 486	3 209	3 026	3 804
Osakkeet ja osuudet	212	218	220	249
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	1 749	1 747	1 641	1 545
Muut erät	1 378	1 189	1 501	1 524
Yhteensä	23 792	22 816	23 332	26 024

VASTATTAVAA

Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	1 136	585	398	1 089
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	16 264	16 134	17 029	17 978
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	2 914	2 800	2 796	3 652
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	1 012	1 164	1 016	743
Muut erät	1 384	1 063	708	721
Laskennalliset verovelat	69	75	75	98
Vähemmistön osuus pääomasta	5	5	3	4
Oma pääoma	1 006	990	1 308	1 739
Yhteensä	23 792	22 816	23 332	26 024

Vuosien 1996-1997 luvut on mahdollisuuksien mukaan muutettu vastaamaan Rahoitustarkastuksen 30.6.1998 voimaan tulleita uusia määräyksiä.

Osuuspankkiryhmän tuloslaskelma

Milj. €	1.1.-31.12.1999			1.1.-31.12.1998		
Korkotuotot	1 076			1 189		
Korkokulut	397			498		
Rahoituskate	678			691		
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	7			5		
Palkkiotuotot	251			262		
Palkkiokulut	24			23		
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot						
Arvopaperikaupan nettotuotot	22			12		
Valuuttatoiminnan nettotuotot	7	29		9	21	
Liiketoiminnan muut tuotot	178			215		
Hallintokulut						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	234			231		
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	38			38		
Muut henkilösivukulut	19	57	292	18	56	287
Muut hallintokulut	152 443			139 427		
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	76			87		
Liiketoiminnan muut kulut	131			138		
Luotto- ja takaustappiot	26			128		
Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumiset	0			0		
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen yritysten voitosta tai tappiosta	7			3		
Liikevoitto	450			395		
Satunnaiset erät	-			-		
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	450			395		
Tuloverot						
Tilikauden ja aikaisempien tilikausien verot	41			13		
Laskennallisen verovelan muutos	23	64		0	13	
Muut välittömät verot	0			-		
Vähemmistön osuus tilikauden voitosta tai tappiosta	1			0		
Tilikauden voitto	385			382		

Osuuspankkiryhmän tase

VASTAAVAA Milj. €	31.12.1999		31.12.1998	
Käteiset varat		772		737
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset				
Valtion velkasitoumukset	4		315	
Muut	2 426	2 429	1 088	1 403
Saamiset luottolaitoksilta				
Vaadittaessa maksettavat	20		15	
Muut	573	593	737	752
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä		18 309		16 192
Leasingkohteet		178		130
Saamistodistukset				
Julkisyhteisöiltä	502		63	
Muilta	873	1 375	1 560	1 623
Osakkeet ja osuudet		152		133
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä		9		12
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluviissa yrityksissä		88		75
Aineettomat hyödykkeet				
Konserniliikearvo	0		1	
Muut pitkävaikutteiset menot	14	15	19	20
Aineelliset hyödykkeet				
Kiinteistöt sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	1 419		1 519	
Muut aineelliset hyödykkeet	111	1 530	101	1 621
Muut varat		313		312
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot		261		323
		26 024		23 332

VASTATTAVAA
Milj. €

Vieras pääoma

Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille

	31.12.1999			31.12.1998		
Keskuspankeille	536			-		
Luottolaitoksille						
Vaadittaessa maksettavat	32			12		
Muut	520	553	1 089	386	398	398
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille						
Talletukset						
Vaadittaessa maksettavat	6 830			5 315		
Muut	9 603	16 433		10 420	15 735	
Muut velat		1 545	17 978		1 294	17 029
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat						
Joukkovelkakirjalainat	522			471		
Muut	3 131	3 652		2 325	2 796	
Muut velat			537			504
Siirtovelat ja saadut ennakot			173			194
Pakolliset varaukset						
Eläkevaraukset	4			2		
Verovaraukset	0			0		
Muut pakolliset varaukset	7	11		8	10	
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla			743			1 016
Laskennalliset verovelat			98			75
Vähemmistön osuus pääomasta			4			3
	24 285			22 024		

Oma pääoma

Osake- ja osuuspääoma	464			378		
Osakeanti	-			8		
Ylikurssirahasto	4			3		
Arvonkorotusrahasto	53			56		
Vararahasto	664			658		
Vapaat rahastot	214			197		
Edellisten tilikausien tappio	-44			-374		
Tilikauden voitto	385			382		
	1 739			1 308		
	26 024			23 332		

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Asiakkaan puolesta kolmannen
hyväksi annetut sitoumukset

Takaukset ja pantit	1 227			1 238		
Muut	-	1 227		-	1 238	
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset						
Arvopapereiden takaisinostositoumukset	-			-		
Muut	2 001	2 001		1 532	1 532	
	3 228			2 769		

Tilinpäätöksen liitetiedot

(luvut miljoonina euroina)

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

1) Korkotuottojen ja korkokulujen erittely tase-erittäin

	1999	1998
Korkotuotot		
Saamisista luottolaitoksilta	35	61
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	889	926
Saamistodistuksista	139	147
Muut korkotuotot	7	51
Leasingkate	6	4
Yhteensä	1 076	1 189

	1999	1998
Korkokulut		
Veloista luottolaitoksille ja keskuspankeille	26	25
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	201	229
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	108	118
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	61	78
Pääomalainoista	0	3
Muut korkokulut	1	45
Yhteensä	397	498

2) Arvopaperikaupan nettotuotot eriteltyinä

	1999	1998
Saamistodistusten kaupan nettotuotot	-11	3
Osakkeiden ja osuuksien kaupan nettotuotot	32	9
Yhteensä	22	12

3) Tilikauden aikana ostettujen ja myytyjen vaihtuviin vastaaviin luettujen arvopapereiden yhteenlasketut arvot

	1999	1998
Saamistodistukset		
Ostetut arvopaperit	15 145	
Myydyt arvopaperit	10 956	
Osakkeet		
Ostetut arvopaperit	1 557	
Myydyt arvopaperit	1 573	

4) Liiketoiminnan muut tuotot ja liiketoiminnan muut kulut eriteltyinä

	1999	1998
Liiketoiminnan muut tuotot		
Vuokra- ja osinkotuotot kiinteistöistä ja kiinteistöyhteisöistä	94	96
Kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien luovutusvoitot	15	15
Muut tuotot	69	104
Yhteensä	178	215

Liiketoiminnan muut kulut

Vuokratulot	13	13
Kulut kiinteistöistä ja kiinteistöyhteisöistä	85	92
Kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien luovutustappiot	4	7
Muut kulut	28	26
Yhteensä	131	138

5) Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

	1999	1998
Suunnitelman mukaiset poistot	53	53
Arvonalentumiset	23	34
Arvonalentumisten palautukset	-1	-1
Yhteensä	76	87

6) Luotto- ja takaustappiot sekä pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumiset

	1999	1998
Saamisista luottolaitoksilta	0	0
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	77	133
Leasingkohteista	0	0
Takauksista ja muista taseen ulkopuolisista eristä	3	15
Muista	6	20
Bruttomääräiset luotto- ja takaustappiot	86	168
Luotto- ja takaustappioiden vähennyserät	60	40
Tuloslaskelman luotto- ja takaustappiot	26	128

Luotto- ja takaustappioiden yhteismäärä eriteltyinä

Tilikauden aikana toteutuneet luottotappiot yhteensä	100	144
Tilikauden aikana toteutuneet luottotappiot, joista on aikaisemmin tehty kohdistettu luottotappiovaraus	-75	-57
Palautukset aikaisempina vuosina toteutuneista luottotappioista	-21	-18
Tilikauden aikana tehdyt kohdistetut luottotappiovaraukset	46	81
Kohdistettujen luottotappiovarausten peruutukset tilikauden aikana	-24	-22
Tilinpäätöksen kirjatut luotto- ja takaustappiot	26	128

Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumiset

Bruttomääräiset arvonalentumiset	1	1
Arvonalentumisten peruutukset	-1	-1
Yhteensä	0	0

7) *Satunnaiset tuotot ja kulut 1.1.-31.12.1999*

Osuuspankkiryhmään kuuluvien yhteisöjen erillistilinpäätöksiin merkityt satunnaiset tuotot ja kulut on siirretty Osuuspankkiryhmän tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin, siltä osin kun ne eivät ole täyttäneet satunnaisen tuoton ja kulun määritelmään sisältyvää olennaisuuden kriteeriä Op-ryhmittäisellä.

Vuosien 1999 ja 1998 tuloslaskelmissa kaikki erillisyyhtiöiden satunnaisiin eriin kirjaamat tuotot ja kulut on siirretty liiketoiminnan tuottoihin ja kuluihin.

8) *Pakollisten varausten muutokset tilikauden aikana*

Eläkevaraukset	2
Verovaraukset	0
Muut	-1
Yhteensä	1

9) *Erittely yhdistellyistä eristä*

Osuuspankkiryhmän tuloslaskelman erät on esitetty Rahoitus-tarkastuksen määräämän kaavan mukaisesti. Satunnaisten erien käsittely on kuvattu liitetiedossa 7.

10) *Tuotot toimialoittain ja markkina-alueittain*

Tuotoilla tarkoitetaan tuloslaskelman erien rahoituskate, tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista, palkkiotuotot, arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot sekä liiketoiminnan muut tuotot yhteenlaskettua määrää. Tuotot on esitetty eliminoimattomina.

	Tuotot toimialoittain		Keskimääräinen henkilömäärä	
	1999	1998	1999	1998
Pankkitoiminta	1 124	1 133	7 468	7 687
Kiinnitysluottopankki-toiminta	10	12	8	14
Rahoitusyhtiötoiminta	23	19	114	110
Sijoituspalveluyritys-toiminta	28	20	84	61
Sijoitusrahastotoiminta	14	7	13	10
Kiinteistöjen omistus ja hallinta	14	14	13	13
Muu	416	659	887	788
Yhteensä	1 629	1 864	8 587	8 683

	Tuotot markkina-alueittain		Keskimääräinen henkilömäärä	
	1999	1998	1999	1998
Suomi	1 629	1 863	8 577	8 672
Ruotsi	1	2	10	11
Yhteensä	1 629	1 864	8 587	8 683

Tasetta koskevat liitetiedot

11) *Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavien saamistodistusten erittely*

	1999	1998
Valtion velkasitoumukset	4	315
Valtion joukkovelkakirjalainat	857	1 049
Sijoitustodistukset	1 549	-
Muut	20	38
Yhteensä	2 429	1 403

12) *Saamiset keskuspankeilta*

Taseen erään "Saamiset luottolaitoksilta" ei sisällynyt vuoden lopussa saamia keskuspankeilta.

13) *Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä sektoreittain ja niihin kohdistetut luottotappiovaraukset*

	1999	1998
Yritykset	4 873	4 351
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	68	55
Julkisyhteisöt	184	213
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	878	690
Kotitaloudet	12 257	10 822
Ulkomaat	50	61
Yhteensä	18 309	16 192
Kohdistetut luottotappio-varaukset tilikauden alussa	303	293
Tilikauden aikana tehdyt uudet varaukset (+)	44	72
Tilikauden aikana peruutetut varaukset (-)	-21	-18
Tilikauden aikana toteutuneet luottotappiot, joista on aikaisemmin tehty kohdistettu luottotappiovaraus (-)	-59	-47
Kohdistetut luottotappio-varaukset tilikauden lopussa	267	300

Tilikauden 1998 lopun ja tilikauden 1999 alun välinen ero, 3 miljoonaa euroa on suurelta osin syntynyt OKOn ulkomaisen sivukonttorin arvostuseroista.

14) *Järjestämättömät ja muut nollakorkoiset saamiset*

	1999	1998
Järjestämättömät saamiset	200	220
Muut nollakorkoiset saamiset	35	45
Yhteensä	236	266

15) *Maksamatta jääneen saamisen vakuutena olleen sekä asiakkaan liiketoiminnan tervehdyttämiseksi bankitun omaisuuden kirjanpitoarvo*

	1999	1998
Vakuutena ollut omaisuus		
Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	124	172
Muut osakkeet ja osuudet	2	4
Muu omaisuus	0	1
Yhteensä	127	177
Liiketoiminnan tervehdyttämiseksi hankitut osakkeet ja osuudet	6	5

16) *Saamiset, joilla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla veloilla*

	1999	1998
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	13	12
Saamistodistukset	122	67
Yhteensä	135	79

17) Leasingkohteet eriteltyinä

	1999	1998
Ennakkomaksut	9	3
Koneet ja kalusto	160	118
Kiinteää omaisuus ja rakennukset	8	8
Muu omaisuus	1	0
Yhteensä	178	130

18) Saamistodistukset

Julkisesti noteeratut ja noteeraamattomat saamistodistukset ja keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset omaisuuslajeittain vuoden lopussa

	Julkisesti noteeratut	Muut
Vaihtuviin vastaaviin kuuluvat	1 230	1 616
Pysyviin vastaaviin kuuluvat	512	445
Yhteensä	1 743	2 061

Vaihtuviin vastaaviin kuuluvien saamistodistusten todennäköisen luovutushinnan ja sitä alemman kirjanpitoarvon erotusten yhteenlaskettu määrä tilikauden lopussa

	1999	1998
Luvut on ilmoitettu eliminoimattomina keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	9	35
Saamistodistukset	5	5
Yhteensä	14	39

Pysyviin vastaaviin kuuluvien saamistodistusten, keskuspankkirahoitukseen oikeuttavien saamistodistusten ja muiden saamisten nimellisarvon ja kirjanpitoarvon erotus tilikauden lopussa

	1999	1998
Luvut on ilmoitettu eliminoimattomina nimellisarvon ja sitä alemman kirjanpitoarvon erotus		
Saamistodistukset	1	2
Saamiset luottolaitoksilta	0	1
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-	0
Yhteensä	1	4

Kirjanpitoarvon ja sitä alemman nimellisarvon erotus

	1999	1998
Saamistodistukset	16	23
Saamiset luottolaitoksilta	0	0
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-	1
Yhteensä	16	24

Saamistodistukset vaadetyypeittäin tilikauden lopussa

	1999	1998
Kirjanpitoarvo		
Valtion velkasitoumukset	4	315
Kuntatodistukset	3	15
Yritystodistukset	13	24
Sijoitustodistukset	1 594	955
Vaihtovelkakirjalainat	9	10
Muut joukkovelkakirjalainat	2 038	1 627
Muut saamistodistukset	144	79
Yhteensä	3 804	3 026

19) Osakkeet ja osuudet

Taseen erään "Osakkeet ja osuudet" merkittyjen arvopapereiden yhteenlaskettu kirjanpitoarvo jaoteltuna julkisesti noteerattuihin ja noteeraamattomiin arvopapereihin

	Julkisesti noteeratut	Muut
Vaihtuviin vastaaviin kuuluvat	85	21
Pysyviin vastaaviin kuuluvat	1	45
Yhteensä	86	66

Taseen erään "Osakkeet ja osuudet" merkittyjen julkisesti noteerattujen osakkeiden ja osuuksien todennäköisen luovutushinnan ja sitä alhaisemman kirjanpitoarvon erotusten yhteenlaskettu määrä

	1999	1998
Vaihtuviin vastaaviin kuuluvat	23	11
Pysyviin vastaaviin kuuluvat	1	1
Yhteensä	24	12

Osuuspankkiryhmällä ei ollut arvopaperilainauksen kohteena olevia arvopapereita vuoden 1999 lopussa.

Taseen erät "Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrytyksissä" ja "Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä" eriteltyinä

	1999	1998
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrytyksissä		
Luottolaitoksissa	-	-
Muissa	9	12
Yhteensä	9	12

Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä ¹⁾

	1999	1998
Luottolaitoksissa	2	9
Muissa	86	66
Yhteensä	88	75

¹⁾ Sisältää pankkiryhmään kuuluvien erillisyyhteisöjen tytäryhtiö-osakkeiden kirjanpitoarvon siltä osin kuin tytäryhtiöitä ei ole yhdistetty pankkiryhmän tilinpäätökseen sekä Henkivakuutusosakeyhtiö Aurumin osakkeiden hankintamenon pääomaosuusyhdistelymenetelmän mukaisilla kirjauksilla oikaistuna.

20) Aineettomat hyödykkeet eriteltyinä

	1999	1998
Perustamismenot	0	0
Liikearvo	3	1
Muut pitkävaikutteiset menot	12	18
Yhteensä	15	20

21) Kiinteistöomistukset eriteltyinä

a) Taseen erään "Aineelliset hyödykkeet" kirjatut maa- ja vesialueet ja rakennukset sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet eriteltyinä vuoden lopussa

	Kirjanpito- arvo	Sitoutunut pääoma ¹⁾
Maa- ja vesialueet ja rakennukset		
Omassa käytössä olevat	234	236
Muut	320	330
Yhteensä	554	565

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet

	1999	1998
Omassa käytössä olevat	221	272
Muut	644	855
Yhteensä	865	1 127

b) Muussa kuin omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet eriteltyinä vuoden lopussa ¹⁾

Kiinteistölaji	Pinta-ala m ²	Sitoutunut pääoma	Nettotuotto, %	Vajaakäyttö- aste, %
Asunnot ja asuinkiinteistöt	263 250	167	6,1	9,4
Liike-, toimistokiinteistöt ja teollisuuskiinteistöt ²⁾	1 199 058	896	5,6	11,4
Maa-, vesi- ja metsäalueet (rakentamattomat)	0	73	-	-
Keskeneräiset rakennukset	0	11	-	-
Rahoitusleasingkiinteistöt	6 824	8	4,1	0,0
Muut kotimaiset kiinteistöt	0	29	-	-
Kiinteistöt yhteensä		1 185	5,1	11,0

Sitoutunut pääoma on kirjanpidon poistamaton hankintameno lisättyä osakkeisiin kohdistuvalla yhtiölainaosuudella ja/tai omistussuuden osoittamalla osuudella yhtiön lainoista.

Nettotuotto on laskettu vähentämällä kokonaisvuokratuotoista kiinteistöön kohdistuvat hoitokulut tai asunto-osakeyhtiöissä ja keskinäisissä kiinteistöyhtiöissä maksetut vastikkeet. Netto-tuotto-% on laskettu vuositasoisiksi muutetuista tilinpäätöskauden tuottojen ja kumulatiivisten kulujen erotuksesta, joka on suhteutettu sitoutuneeseen pääomaan vuoden lopussa.

Vajaakäyttöaste on vapaiden tilojen suhde koko vuokrattavissa olevaan huoneistoalaan. Vapaat tilat ovat ne vuokrattavissa olevat tilat, joista ei tilinpäätöshetkellä saada vuokratuottoja sopimusten perusteella.

c) Muussa kuin omassa käytössä oleviin kiinteistöihin sitoutunut pääoma jaoteltuna tuotto-%:n mukaan vuoden lopussa ¹⁾

Tuotto- prosentti	Sitoutunut pääoma
negatiivinen	85
0 - 3	196
3 - 5	311
5 - 7	334
yli 7	258
Yhteensä	1 185

¹⁾ Pinta-aloja, sitoutunutta pääomaa, nettotuotto-%:n ja vajaakäyttöastetta koskevat tiedot on ilmoitettu osuuspankkien osalta konsernitietoina.

²⁾ Tietoja ei ole voitu eritellä Rahoitustarkastuksen määräyksessä 106.1 edellytetyllä tarkkuudella. Määräyksen 106.1 mukaan tiedot on ilmoitettava erikseen liike- ja toimistokiinteistöistä sekä teollisuuskiinteistöistä.

22) Muut varat eriteltyinä

	1999	1998
Maksujenvälityssaamiset	32	13
Takaussaamiset	13	58
Johdannaissopimukset	148	169
Muut	119	72
Yhteensä	313	312

23) Siirtosaamiset ja maksetut ennako eriteltyinä

	1999	1998
Korot	245	275
Muut	17	48
Yhteensä	261	323

24) Erittely yhdistellyistä taseen vastaavien eristä

Osuuspankkiryhmän taseen vastaavien erät on esitetty Rahoitustarkastuksen vahvistaman taseen kaavan mukaisesti.

25) Velkojen nimellisarvon ja kirjanpitoarvon erotus

	1999	1998
Luvut ilmoitettu eliminoimattomina		
Nimellisarvon ja sitä alemman kirjanpitoarvon erotus		
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	1	2
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	0	0
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	12	18
Muut velat	0	0
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	3	2
Yhteensä	16	22
Kirjanpitoarvon ja sitä alemman nimellisarvon erotus		
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	-	-
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	-
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0	1
Muut velat	-	-
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0	0
Yhteensä	0	1

26) Erittely liikkeeseenlasketuista velkakirjoista vaadetyypeittäin

	1999	1998
Sijoitustodistukset	3 007	2 228
Joukkovelkakirjalainat	522	471
Muut	124	97
Yhteensä	3 652	2 796

27) Muut velat eriteltyinä

	1999	1998
Maksujenvälitysvelat	283	206
Johdannaissopimukset	158	184
Muut	95	114
Yhteensä	537	504

28) Siirtovelat ja saadut ennako eriteltyinä

	1999	1998
Korot	102	133
Muut	71	61
Yhteensä	173	194

29) Pakolliset varaukset tilikauden lopussa

	1999	1998
Eläkevaraukset	4	2
Verovaraukset	-	0
Muut	7	8
Yhteensä	11	10

30) *Erittely veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla*

Velat, joiden kirjanpitoarvo ylittää 10 % kaikkien niiden velkojen määrästä, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla:

USD 135 miljoonaa (eurovasta-arvo 115,7 milj.) ikuinen laina. Velan korko 31.12.1999 oli 6,62 %. Velka voidaan maksaa kokonaisuudessaan takaisin Rahoitustarkastuksen luvalla ehdoissa mainituin etukäteisilmoituksin koronmaksupäivänä syyskuussa 2002 tai sen jälkeisinä koronmaksupäivinä.

USD 100 miljoonaa (eurovasta-arvo 85,8 milj.). Velan korko 31.12.1999 oli 6,45 %. Velka eräännyy toukokuussa vuonna 2006. Velka voidaan maksaa kokonaisuudessaan takaisin Rahoitustarkastuksen luvalla ehdoissa mainituin etukäteisilmoituksin koronmaksupäivänä toukokuussa 2001 tai sen jälkeisinä koronmaksupäivinä.

Edellä mainitut velat ovat debentuurilainoja, joiden etuoikeus on Osuuspankkiryhmän muita sitoumuksia huonompi. Velkoihin ei liity niiden osakkeiksi muuttamista koskevia ehtoja.

Muut kuin edellä mainitut velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla:

Velkojen yhteenlaskettu määrä eurovasta-arvoina 31.12.1999 oli Osuuspankkiryhmässä 541 miljoonaa euroa. Velkojilla ei ole optiota vaatia näiden velkojen ennaikaista takaisinmaksua. Näihin velkoihin ei sisälly ikuisia lainoja. Samaan konserniin ja konsolidointiryhmään kuuluville yrityksille ja omistus-yhteisyriksille ei ole suunnattu tällaisia lainoja.

31) *Oman pääoman erien lisäykset ja vähennykset tilikauden aikana*

	Kirjanpitoarvo tilikauden alussa	Lisäykset tilikauden aikana	Vähennykset tilikauden aikana	Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa
Osuuspääoma	320	120	-46	394
Osakepääoma	58	12	-	70
Osakeanti	8	-	-8	0
Ylikurssirahasto	3	1	-	4
Arvonkorotusrahasto	56	-	-4	53
Vararahasto	658	5	0	664
Vapaat rahastot	197	18	-1	214
Edellisten tilikausien tappio	8	1	-53	-44
Tilikauden voitto	-	385	-	385
Oma pääoma yhteensä	1 308	543	-111	1 739

OPK:n ja sen jäsenosuuspankkien hankkimien OKOn osakkeiden nimellisarvon ylittävä tai alittava hankintahinnan osuus kirjataan pankkiryhmän tilinpäätöksessä joko edellisten tilikausien voittovarojen vähennykseksi tai lisäykseksi.

32) *Yhdistellyt taseen vastattavien erät*

Osuuspankkiryhmän taseen vastattavien erät on esitetty Rahoitustarkastuksen vahvistaman taseen kaavan mukaisesti.

33) *Saamisten ja velkojen maturiteettijakauma tase-erittäin vuoden lopussa*

Jäljellä olevan juoksuajan mukaan	alle 3 kk	3-12 kk	1-5 v.	yli 5 v.
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	1 303	466	454	207
Saamiset luottolaitoksilta	494	99	0	0
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 714	2 388	8 006	6 202
Saamistodistukset	112	255	740	267
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	942	145	2	0
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	15 468	710	1 573	227
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	2 792	437	424	0

Saamisiin yleisöltä ja julkisyhteisöiltä ei sisälly vaadittaessa maksettavia saamisia. Muut kuin määräaikaistalletukset on sisällytetty maturiteettiluokkaan "alle 3 kuukautta".

34) *Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät vuoden lopussa*

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	2 429	-
Saamiset luottolaitoksilta	403	190
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	18 095	215
Saamistodistukset	866	509
Muu omaisuus	3 278	40
Yhteensä	25 071	954
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	797	292
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	17 848	129
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	3 536	117
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	489	254
Muut velat	793	30
Yhteensä	23 463	822

35) Taloudellista kehitystä kuvaavat ja osakekohtaiset tunnusluvut

Osuuspankkiryhmän taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

	1996	1997	1998	1999
Liikevaihto, milj. €	1 807	1 668	1 721	1 583
Liikevoitto, milj. €	119	195	395	450
% liikevaihdosta	6,6	13,0	22,9	28,4
Voitto ennen tilin-				
päättösiirtoja ja veroja, milj. €	119	195	395	450
% liikevaihdosta	6,6	13,0	22,9	28,4
Oman pääoman tuotto (ROE), %	12,9	17,2	35,0	26,7
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,32	0,57	1,66	1,65
Omavaraisuusaste, %	2,8	3,8	5,6	6,7
Tuotto-kulu-suhde	1,6	1,6	1,8	1,7

Tunnuslukujen laskentakaavat

Liikevaihto

Korkotuotot, leasingtoiminnan tuotot, tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista, palkkiotuotot, arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot sekä liiketoiminnan muut tuotot

Liikevoitto tai -tappio ja sen osuus prosentteina liikevaihdosta

Tuloslaskelman liikevoitto tai -tappio

Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja sekä sen osuus prosentteina liikevaihdosta

Tuloslaskelman erä ”Voitto (tappio) ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja”

Oman pääoman tuotto (ROE), %

$$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio - verot}}{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus + vapaaehtoiset varaukset ja poistoero lykättyllä verovelalla vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$$

Koko pääoman tuotto (ROA), %

$$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio - verot}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$$

Omavaraisuusaste, %

$$\frac{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus + vapaaehtoiset varaukset ja poistoero lykättyllä verovelalla vähennettynä}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

Tuotto-kulu-suhde

Rahoituskate + tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista + palkkiotuotot + arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot + liiketoiminnan muut tuotot
Palkkiokulut + hallintokulut + poistot + liiketoiminnan muut kulut

Tuloveroja koskevat liitetiedot

36) Tuloverot

Tuloverojen jakautuminen varsinaisesta toiminnasta ja satunnaisista eristä johtuviin veroihin:

Osuuspankkiryhmän tilinpäätökseen ei sisälly satunnaisia tuottoja tai kuluja.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset:

Osuuspankkiryhmän taseessa oli laskennallisia verovelkoja 98 miljoonaa euroa, jotka perustuivat tilinpäätössiirtoihin. Muita laskennallisia verovelkoja ja verosaamisia ei ole merkitty taseeseen vuosina 1999 ja 1998. Laskennalliset verosaamiset muodostuivat pääasiassa verotuksessa vahvistetuista tappioista. Muiden laskennallisten verosaamisten määrä oli vähäinen.

	1999	1998
Laskennalliset verovelat, joiden toteutuminen on todennäköistä	0	-
Laskennalliset verosaamiset, joiden toteutuminen on epätodennäköistä	0	0
Laskennalliset verosaamiset, joiden toteutuminen on todennäköistä	46	54

Arvonkorotusten vaikutus tuloverotukseen:

Osuuspankkiryhmän kiinteistöistä ja kiinteistöyhteisöjen osakkeista ja osuuksista on tehty arvonkorotuksia yhteensä 142 miljoonaa euroa. Jos arvonkorotuskohteet myytäisiin, arvonkorotus realisoituisi luovutusvoittona, josta aiheutuisi enimmillään 41 miljoonan euron tuloverojen kasvu.

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia sekä johdannaisopimuksia koskevat liitetiedot

37) Omasta ja muiden puolesta vakuudeksi annettu omaisuus sekä velat ja sitoumukset, joiden vakuudeksi ne on annettu

	1999	
Oman velan vakuudeksi annettu omaisuus		
Pantit	1 741	
Kiinnitykset	82	
Velat ja sitoumukset, joiden vakuudeksi omaisuuserät on annettu		
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	1	
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	27	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	8	
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	-	
Muut omasta puolesta annetut vakuudet		
Pantit	1	
Kiinnitykset	0	
Muiden puolesta annetut vakuudet		
Pantit	5	
Kiinnitykset	10	

38) Eläkevastuut

Osuuspankkiryhmään kuuluvien yhteisöjen lakisääteinen eläketurva on Opstock Oy:tä lukuun ottamatta järjestetty Osuuspankkien Eläkekassan kautta. Lisäeläketurva on Opstock Oy:tä, FD Finanssidata Oy:tä ja Keski-Suomen Tila- ja kiinteistöpalvelu Oy:tä lukuun ottamatta järjestetty Osuuspankkien Eläkesäätiön kautta. Säätiöön ei ole otettu uusia edunsaajia 30.6.1991 jälkeen. Tukholman sivukonttorin henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty Ruotsin säännösten mukaisesti.

Osuuspankkiryhmään kuuluvilla yhteisöillä ei ole eläkesitoumuksista johtuvia suorita vastuita.

Ryhmätasolla Osuuspankkiryhmän eläkevastuut on täysin katettu.

39) Leasingvastuut

Leasingmaksut vuonna 2000	3
Leasingmaksut vuoden 2000 jälkeen	23

40) Taseen ulkopuoliset sitoumukset eriteltyinä vuoden lopussa

Takaukset	523	717
Takuuvastuut	670	494
Pantit ja kiinnitykset	12	12
Muut asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	22	15
Käyttämättömät luottojärjestelyt	1 778	1 470
Annetut pantit	35	31
Muut asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	188	30
Annetut sitoumukset yhteensä	3 228	2 769

41) Johdannaisopimukset vuoden lopussa

Kohde-etuuksien arvot	1999	1998
Suojaamistarkoituksessa tehdyt sopimukset		
Korkojohdannaiset		
Termiinisopimukset	-	-
Optiosopimukset		
Ostetut	-	-
Asetetut	-	-
Koronvaihtosopimukset	684	445
Valuuttajohdannaiset		
Termiinisopimukset	1 334	5 827
Optiosopimukset		
Ostetut	-	-
Asetetut	-	-
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	91	34
Osakejohdannaiset		
Termiinisopimukset	-	-
Optiosopimukset		
Ostetut	-	-
Asetetut	-	-
Yhteensä	2 108	6 306

Muussa kuin suojaamistarkoituksessa tehdyt sopimukset

Korkojohdannaiset		
Termiinisopimukset	1 893	19 674
Optiosopimukset		
Ostetut	-	-
Asetetut	-	-
Koronvaihtosopimukset	5 735	6 087
Valuuttajohdannaiset		
Termiinisopimukset	-	-
Optiosopimukset		
Ostetut	20	-
Asetetut	19	102
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	37	102

Osakejohdannaiset		
Termiinisopimukset	-	-
Optiosopimukset		
Ostetut	-	-
Asetetut	-	-
Yhteensä	7 705	25 966

Sopimusten luottovasta-arvot		
Korkojohdannaiset sopimukset	106	189
Valuuttajohdannaiset sopimukset	59	103
Yhteensä	165	291

42) Omaisuuden myymisestä ja ostamisesta asiakkaan lukuun syntyneet myyntisaamiset ja ostovelat

Myyntisaamiset	92
Ostovelat	88

43) Muut vastuusitoumukset ja vastuut

Joulukuussa 1999 OKO ja OPK sitoutuivat toimintakertomuksessa yksityiskohtaisemmin kuvatulla tavalla ostamaan Pohjola-Yhtymä Vakuutus Oyj:n osakkeita. Osakkeiden osto edellytti vakuutusvalvontaviraston lupaa. Kauppa toteutui 19.1.2000. Osakkeiden kauppahinta oli 132,2 miljoonaa euroa.

Edellä mainitut sitoumukset sisältyvät liitetieto 40 sitoumuksiin.

Lisäksi Osuuspankkiryhmään yhdisteltävillä yhtiöillä on niiden normaalista liiketoiminnasta aiheutuneita merkitykseltään vähäisiä vastuusitoumuksia, jotka eivät sisälly liitetiedon 40 sitoumuksiin.

Henkilöstöä sekä toimi- ja valvontaelinten jäseniä koskevat liitetiedot

44) Henkilöstö sekä toimi- ja valvontaelinten jäsenet

Henkilöstö keskimäärin 1999	Tilikauden aikana	Muutos edellisestä vuodesta
Kokoaikainen henkilöstö	8 044	-117
Osa-aikainen henkilöstö	543	21
Henkilöstö yhteensä	8 587	-96

Osuuspankkiryhmään kuuluvien yritysten hallinto- ja valvontaelimilleen maksamien palkkojen ja palkkioiden yhteismäärä

Hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet	1
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja	24
Yhteensä	25

Luottolaitoksen taloudellisesta tuloksesta määräytyvät palkat ja palkkiot 0

45) Tilinpäätökseen yhdisteltyjen yritysten nimi ja kotipaikka

Yhtiö	Kotipaikka
Rivi-riviltä-menetelmällä yhdistelty	
Jäsenosuuspankit, 246 pankkia, lueteltu s. 44–47	
Osuuspankkikeskus-OPK osuuskunta	Helsinki
Osuuspankkien Keskuspankki Oyj	Helsinki
Okopankki Oyj	Helsinki
OKO-Investointiluottopankki Oyj	Helsinki
OP-Rahoitus Oy	Helsinki
Opstock Oy	Helsinki
Kiinteistö Oy Aleksi-Hermes	Helsinki
Kiinteistö Oy Arkadiankatu 23	Helsinki
Kiinteistö Oy Dagmarinkatu 14	Helsinki
Kiinteistö Oy Malminkatu 30	Helsinki
Kiinteistö Oy OKO-Vallila	Helsinki
OP-Kotipankki Oyj	Helsinki
OP-Rahastoyhtiö Oy	Helsinki
FD-Finanssidata Oy	Helsinki
Osuuspankkien Vakuusrahasto	Helsinki
Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö	Helsinki
Jyväskylän Kassatalo Oy	Jyväskylä
Keski-Suomen Tila- ja Kiinteistöpalvelu Oy	Jyväskylä
Kiinteistö Oy Krassipuisto	Vantaa
Kiinteistö Oy Pekurinkulma	Oulu
Kiinteistö Oy Vammalan Torikeskus	Vammala
Kiinteistösijoitusyhtiö Nopkin Oy	Jyväskylä

Pääomaosuusmenetelmällä yhdistelty

Henkivakuutusosakeyhtiö Aurum ¹⁾	Helsinki
Automatia Pankkiautomaatit Oy ²⁾	Helsinki
Hatanpäänkadun Teollisuushallit Oy ²⁾	Tampere
Kiinteistö Oy Lahden Trio ²⁾	Lahti
Toimiraha Oy ²⁾	Helsinki
Virtuaalinen Suomi Oy ²⁾	Helsinki

¹⁾ Yhdistetty vakuutusyhtiönä pääomaosuusmenetelmällä

²⁾ Yhdistetty osakkuusyhtiönä pääomaosuusmenetelmällä

Riittävät tiedot tilinpäätökseen yhdistellyn yrityksen, joka ei ole luotto- tai rahoituslaitos tai palveluyritys, ja muiden Osuuspankkiryhmään kuuluvien yritysten suhteiden arvioimiseksi:

Henkivakuutusosakeyhtiö Aurum on OPK:n ja sen jäsenpankkien täysin omistama henki- ja eläkevakuutustoimintaa harjoittava yhtiö. Yhtiöön on keskitetty Osuuspankkiryhmän henki- ja eläkevakuutusliiketoiminta.

Yhteenliittymän tilinpäätökseen on jätetty yhdistelemättä jäsenluottolaitosten konsernitilinpäätöksinsä yhdistelemiä yrityksiä yhteensä 244 kappaletta, näiden yritysten yhteenlaskettu tase oli noin 0,3 miljardia euroa. Yritysten yhdistelemisen vaikutus pankkiryhmän omiin pääomiin olisi ollut noin -22 miljoonaa euroa ja vakavaraisuussuhdelukuun 0,04 prosenttiyksikköä.

46) Osuuspankkien maksamatta olevien osuismaksujen määrä sekä jäsenten lukumäärä tilikauden lopussa

	1999	1998
Maksamatta olevien osuusmaksujen yhteenlaskettu määrä	1	1
Irtisanotut osuismaksut	8	7
Irtisanotut lisäosuismaksut	61	48
Jäsenten lukumäärä	798 016	694 637

45) OPK:n jäsenosuuspankit 31.12.1999

Tase- ja liikevoitto- tai liiketappiotiedot eivät ole lopullisia.

Nimi	Kotipaikka	Toimitusjohtaja	Tase M€	Liikevoitto/ -tappio, M€
Alajärven Osuuspankki	Alajärvi	Pentti Mäkelä	104	2,92
Alastaron Osuuspankki	Alastaro	Petri Antila	35	0,45
Alavieskan Osuuspankki	Alavieska	Ismo Talus	21	0,08
Alavuden Seudun Osuuspankki	Alavus	Jussi Ruuhela	86	1,47
Andelsbanken för Åland	Maarianhamina	Håkan Clemes	94	0,71
Andelsbanken Raseborg	Karjaa	Bo Thölix	128	1,14
Artjärven Osuuspankki	Artjärvi	Pertti Purola	32	0,29
Asikkalan Osuuspankki	Asikkala	Jari Laaksonen	45	0,87
Askaisten Osuuspankki	Askainen	Arja Ahola	15	0,22
Askolan Osuuspankki	Askola	Irja Mäittäälä	27	0,43
Auran Osuuspankki	Aura	Sauli Nuolemo	35	0,62
Elimäen Osuuspankki	Elimäki	Pertti Olander	89	0,64
Enon Osuuspankki	Eno	Aulis Keronen	50	0,96
Etelä-Karjalan Osuuspankki	Lappeenranta	Risto Kiljunen	468	11,06
Etelä-Pohjanmaan Osuuspankki	Seinäjoeki	Esko Ala-Äijälä	365	6,49
Etelä-Savon Osuuspankki	Mikkeli	Raimo Rekikoski	285	6,02
Eurajoen Osuuspankki	Eurajoki	Harri Hiitiö	24	0,46
Euran Osuuspankki	Eura	Lenni Kankaanpää	51	0,17
Forssan Seudun Osuuspankki	Forssa	Seppo Jokinen	166	0,74
Haapajärven Osuuspankki	Haapajärvi	Kari Ahola	38	0,62
Haapamäen Seudun Osuuspankki	Keuruu	Tauno Vuorenmaa	28	0,53
Haapaveden Osuuspankki	Haapavesi	Kalervo Karvonen	48	0,95
Hailuodon Osuuspankki	Hailuoto	Veijo Nissilä	16	0,25
Halsuan Osuuspankki	Halsua	Tapio Jokela	15	0,06
Haminan Seudun Osuuspankki	Hamina	Markku Vanhala	93	2,20
Harjavallan Osuuspankki	Harjavalta	Jarmo Tuovinen	60	1,85
Hartolan Osuuspankki	Hartola	Teemu Hauta-Aho	31	0,49
Hauhon Osuuspankki	Hauho	Timo Metsola	24	0,43
Haukivuoren Osuuspankki	Haukivuori	Seppo Laurila	18	0,52
Heinäveden Osuuspankki	Heinävesi	Ville Pänttönen	35	0,79
Himangan Osuuspankki	Himanka	Kalevi Humalajoki	38	0,18
Hinnerjoen Osuuspankki	Eura	Jukka Tuomisto	14	0,29
Hirvensalmen Osuuspankki	Hirvensalmi	Risto Rouhiainen	23	0,31
Honkilahden Osuuspankki	Eura	Olavi Juhola	18	0,41
Huhtamon Osuuspankki	Huittinen	Päivikki Järvinen	10	0,20
Huittisten Osuuspankki	Huittinen	Olli Näsi	61	1,44
Humppilan Osuuspankki	Humppila	Jari Salokangas	38	0,36
Hämeenkosken Osuuspankki	Hämeenkoski	Keijo Bragge	20	0,40
Hämeenlinnan Seudun Osuuspankki	Hämeenlinna	Ossi Halonen	276	1,81
Iisalmen Osuuspankki	Iisalmi	Eero Mähönen	135	2,27
Iitin Osuuspankki	Iitti	Hannu Viitanen	53	0,34
Ikaalisten Osuuspankki	Ikaalinen	Antero Sorri	42	0,73
Ilomantsin Osuuspankki	Ilomantsi	Kalevi Hämäläinen	48	0,97
Janakkalan Osuuspankki	Janakkala	Vesa Lehikoinen	139	3,94
Joensuun Osuuspankki	Joensuu	Antti Heliövaara	162	2,32
Jokioisten Osuuspankki	Jokioinen	Vesa Rantanen	37	0,92
Juuan Osuuspankki	Juuka	Tuomo Mustonen	49	0,88
Juvan Osuuspankki	Juva	Kari Pitkälä	66	1,94
Jämsän Seudun Osuuspankki	Jämsä	Heikki Rosti	98	2,45
Kainuun Osuuspankki	Kajaani	Kari Sissala	193	3,03
Kalajoen Osuuspankki	Kalajoki	Pertti Sarkkinen	77	1,35
Kalkkisten Osuuspankki	Asikkala	Esko-Pekka Markkanen	10	0,13
Kangasalan Osuuspankki	Kangasala	Veikko Poranen	70	1,16
Kangasniemen Osuuspankki	Kangasniemi	Leo Pakkanen	59	1,61
Kankaanpään Osuuspankki	Kankaanpää	Teuvo Pakkala	52	0,84
Kannuksen Osuuspankki	Kannus	Markku Niskala	40	0,41
Karjalan Osuuspankki	Mynämäki	Pentti Laaksonen	15	0,29
Karkun Osuuspankki	Vammala	Raimo Virtanen	10	0,25
Karunan Osuuspankki	Sauvo	Esko Lehtonen	9	0,05
Karvian Osuuspankki	Karvia	Antti Suomijärvi	24	0,36
Kaustisen Osuuspankki	Kaustinen	Asko Ahonen	42	0,07
Keikyän Osuuspankki	Äetsä	Reino Vällilä	15	0,24
Kemin Seudun Osuuspankki	Kemi	Pertti Stöckel	124	2,37
Kerimäen Osuuspankki	Kerimäki	Kari Korhonen	30	0,54
Keski-Suomen Osuuspankki	Jyväskylä	Aimo Ekonen	878	6,63

Nimi	Kotipaikka	Toimitusjohtaja	Tase M€	Liikevoitto/ -tappio, M€
Keski-Uudenmaan Osuuspankki	Järvenpää	Leif Laine	471	10,75
Kestilän Osuuspankki	Kestilä	Hans Aikio	16	0,15
Kesälahden Osuuspankki	Kesälahti	Erkki Kukkonen	27	0,67
Kihniön Osuuspankki	Kihniö	Ari Heinonen	14	0,28
Kiihtelysvaaran Osuuspankki	Kiihtelysvaara	Pasi Leppänen	28	0,46
Kiikalan Rekijoen Osuuspankki	Kiikala	Kirsi-Marja Hiidensalo	18	0,24
Kiikoisten Osuuspankki	Kiikoinen	Pertti Kärki	13	0,26
Kiskon Osuuspankki	Kisko	Pekka Anttonen	23	0,12
Kiteen Seudun Osuuspankki	Kitee	Pentti Hämäläinen	133	3,97
Kiukaisten Osuuspankki	Kiukainen	Jari Valonen	18	0,26
Koillis-Savon Osuuspankki	Kaavi	Erkki Eronen	83	1,69
Koitin-Pertunmaan Osuuspankki	Hartola	Unto Aikasalo	26	0,40
Kokemäen Osuuspankki	Kokemäki	Matti Ollila	68	1,20
Kokkolan Osuuspankki	Kokkola	Aatto Ainali	245	1,60
Kontiolahden Osuuspankki	Kontiolahti	Esko Mononen	42	0,88
Korpilahden Osuuspankki	Korpilahti	Juha Luomala	36	0,86
Korsnäs Andelsbank	Korsnäs	Jan-Erik Westerdahl	31	0,61
Kotkan Seudun Osuuspankki	Kotka	Pentti Leisti	165	1,80
Kouvolan Seudun Osuuspankki	Kouvola	Marjo Partio	235	3,25
Kronoby Andelsbank	Kruunupyö	Sten-Ole Nybäck	50	1,10
Kuhmalahden Osuuspankki	Kuhmalahti	Risto Mattila	16	0,29
Kuhmoisten Osuuspankki	Kuhmoinen	Heikki Vilppala	21	0,16
Kuhmon Osuuspankki	Kuhmo	Erkki Airaksinen	74	2,51
Kuopion Osuuspankki	Kuopio	Jaakko Ojanperä	357	5,06
Kuortaneen Osuuspankki	Kuortane	Markku Jaatinen	34	0,50
Kurun Osuuspankki	Kuru	Markku Jokela	18	0,31
Kuusamon Osuuspankki	Kuusamo	Jari Himanen	84	0,64
Kuusjoen Osuuspankki	Kuusjoki	Rauno Hurme	17	0,19
Kymijoen Osuuspankki	Anjalankoski	Heikki Pykälistö	76	1,65
Kärkölän Osuuspankki	Kärkölä	Lasse Kalervo	30	0,50
Kärsämäen Osuuspankki	Kärsämäki	Timo Suhonen	21	0,29
Käylän Osuuspankki	Kuusamo	Kaisa Kurtti	11	0,17
Köyliön Osuuspankki	Köyliö	Matti Hyrsylä	42	0,73
Laitilan Osuuspankki	Laitila	Hannu Nyman	68	-0,15
Lapin Osuuspankki	Lappi	Vesa Parkkali	36	0,63
Lappo Andelsbank	Brändö	Torsten Nordberg	6	-0,00
Lemin Osuuspankki	Lemi	Eero Innanen	25	0,52
Leppävirran Osuuspankki	Leppävirta	Ilkka Martikainen	68	1,50
Lieksan Osuuspankki	Liekka	Jorma Lehikoinen	93	2,41
Limingan Osuuspankki	Liminka	Urpo Ojala	28	0,54
Liperin Osuuspankki	Liperi	Jalo Lehtovaara	75	1,34
Lohtajan Osuuspankki	Lohtaja	Veijo Uusitalo	32	0,07
Loimaan Osuuspankki	Loimaan kunta	Heimo Kortensniemi	66	1,03
Loimaan Seudun Osuuspankki	Loimaan kaupunki	Tuomo Maunuksela	62	0,80
Lokalahden Osuuspankki	Uusikaupunki	Seppo Penttilä	16	0,28
Lopen Osuuspankki	Loppi	Tapio Mikkola	50	1,25
Luhangan Osuuspankki	Luhanka	Pekka Pietilä	15	0,12
Luopioisten Osuuspankki	Luopioinen	Esa Jokinen	16	0,23
Luumäen Osuuspankki	Luumäki	Eero Kettunen	33	0,65
Luvian Osuuspankki	Luvia	Hannu Kyrövaara	27	0,42
Länsi-Uudenmaan Osuuspankki	Lohja	Jukka Karasjärvi	317	2,77
Maaningan Osuuspankki	Maaninka	Reijo Kananen	37	0,95
Marttilan Osuuspankki	Marttila	Matti Vahalahti	39	1,06
Maskun Osuuspankki	Masku	Jarmo Nurmi	41	0,63
Mellilän Seudun Osuuspankki	Mellilä	Raimo Lindström	22	0,30
Merimaskun Osuuspankki	Merimasku	Kaisa Haaksiluoto	12	0,23
Metsämaan Osuuspankki	Loimaan kunta	Jussi Nieminen	16	0,19
Miehikkälän Osuuspankki	Miehikkälä	Seppo Pylvänäinen	24	0,64
Miettilän Osuuspankki	Rautjärvi	Tarja Huolman	5	0,02
Mouhijärven Osuuspankki	Mouhijärvi	Esko Heinonen	28	0,31
Mynämäen Osuuspankki	Mynämäki	Kalle Krappala	69	1,42
Myrskylän Osuuspankki	Myrskylä	Heikki Leppähaara	11	0,15
Mäntsälän Osuuspankki	Mäntsälä	Heikki Kananen	73	1,97
Mäntän Seudun Osuuspankki	Mänttä	Erkki Lauronen	85	1,96
Nagu Andelsbank	Nauvo	Johan Broos	14	0,13

Nimi	Kotipaikka	Toimitusjohtaja	Tase M€	Liikevoitto/ -tappio, M€
Nakkilan Osuuspankki	Nakkila	Jussi Kuvaja	52	1,33
Niinijoen Osuuspankki	Loimaan kunta	Timo Seikkula	19	0,34
Nilsian Osuuspankki	Nilsia	Mikko Lahtela	70	1,89
Nivalan Osuuspankki	Nivala	Teuvo Välikangas	73	0,19
Nousiaisten Osuuspankki	Nousiainen	Seppo Äijälä	64	1,50
Nurmeksen Osuuspankki	Nurmes	Eero Heino	66	0,41
Orimattilan Osuuspankki	Orimattila	Veli-Matti Onnela	76	1,49
Oripään Osuuspankki	Oripää	Tapio Laine	22	0,08
Oriveden Seudun Osuuspankki	Orivesi	Pertti Pyykkö	62	1,43
Osuuspankki Kantrisal	Pertteli	Turkka Saarniniemi	48	0,75
Osuuspankki Realum	Helsinki	Jouko Aho	167	-4,84
Oulaisten Osuuspankki	Oulainen	Lauri Knuutila	69	1,63
Oulun Osuuspankki	Oulu	Timo Levo	686	5,91
Outokummun Osuuspankki	Outokumpu	Eero Eskelinen	43	0,98
Paattisten Osuuspankki	Turku	Eero Koskinen	40	0,60
Paavolan Osuuspankki	Ruukki	Kalle Arvio	40	0,69
Padasjoen Osuuspankki	Padasjoki	Heikki Jaakkola	15	0,16
Paimion Osuuspankki	Paimio	Vesa Viitaniemi	108	1,42
Paltamon Osuuspankki	Paltamo	Jorma Niemi	27	0,37
Parikkalan Seudun Osuuspankki	Parikkala	Matti Martikainen	45	0,40
Parkanon Osuuspankki	Parkano	Aarre Saranpää	36	0,59
Pedersörenejdens Andelsbank	Pietarsaari	Ulf Löf	135	1,23
Perhon Osuuspankki	Perho	Pekka Pajula	26	0,29
Perniön Osuuspankki	Perniö	Risto Lehtinen	45	0,93
Peräseinäjoen Osuuspankki	Peräseinäjoki	Olavi Ilola	48	1,14
Pieksämäen Seudun Osuuspankki	Pieksämäki	Seppo Vanninen	131	0,84
Pielaveden Osuuspankki	Pielavesi	Pertti Rautaparta	39	0,75
Pihtiputaan Osuuspankki	Pihtipudas	Erkki Niemelä	26	0,33
Pohjolan Osuuspankki	Rovaniemi	Markku Salomaa	349	5,82
Polvijärven Osuuspankki	Polvijärvi	Juhani Leminen	45	1,04
Porin Seudun Osuuspankki	Pori	Jukka Ramstedt	462	10,50
Porvoon Osuuspankki	Porvoo	Pertti Hellqvist	192	3,15
Posion Osuuspankki	Posio	Martti Varanka	44	1,14
Pudasjärven Osuuspankki	Pudasjärvi	Paavo Kurttila	67	1,67
Pukkilan Osuuspankki	Pukkila	Ari Talkara	23	0,63
Pulkkilan Osuuspankki	Pulkkila	Eero Keskitalo	14	0,33
Punkalaitumen Osuuspankki	Punkalaidun	Ville Aakula	48	1,26
Puolangan Osuuspankki	Puolanka	Jouni Ahokumpu	30	0,66
Purmo Andelsbank	Pietarsaaren mlk	Stig-Göran Jansson	16	0,20
Pyhjärven Osuuspankki	Pyhjärvi	Jukka Kuonanoja	42	0,93
Pyhännän Osuuspankki	Pyhantä	Viljo Lotvonen	16	0,16
Päijät-Hämeen Osuuspankki	Lahti	Timo Laine	420	1,37
Pälkäneen Osuuspankki	Pälkäne	Jari Linjala	27	0,52
Pöytyän Osuuspankki	Pöytyä	Juha Pullinen	41	0,65
Raahen Seudun Osuuspankki	Raahe	Seppo Rytivaara	128	2,96
Rantasalmen Osuuspankki	Rantasalmi	Vesa Auvinen	57	1,81
Rantsilan Osuuspankki	Rantsila	Ismo Välijärvi	19	0,39
Rauman Seudun Osuuspankki	Rauma	Simo Kauppi	260	9,05
Rautalammin Osuuspankki	Rautalampi	Kalle Kilpeläinen	33	0,65
Riihimäen Seudun Osuuspankki	Riihimäki	Kalevi Oksanen	136	3,02
Riistaveden Osuuspankki	Kuopio	Pauli Kröger	21	0,45
Ruhtinansalmen Osuuspankki	Suomussalmi	Helena Juntunen	6	0,04
Ruoveden Osuuspankki	Ruovesi	Alpo Porila	46	0,81
Rymättylän Osuuspankki	Rymättylä	Antero Nikki	31	0,52
Rääkkylän Osuuspankki	Rääkkylä	Olli Koivula	32	0,51
Sallan Osuuspankki	Salla	Jari Sieppi	34	0,10
Salon Seudun Osuuspankki	Salo	Jukka Hulkkonen	269	4,04
Sauvon Osuuspankki	Sauvo	Pasi Virtanen	27	0,34

Nimi	Kotipaikka	Toimitusjohtaja	Tase M€	Liikevoitto/ -tappio, M€
Savitaipaleen Osuuspankki	Savitaipale	Martti Valtonen	43	0,77
Savonlinnan Osuuspankki	Savonlinna	Erkki Böös	191	5,77
Sideby Andelsbank	Kristiinankaupunki	Anders Storteir	8	0,10
Siikajoen Osuuspankki	Siikajoki	Pentti Keränen	19	0,31
Simpeleen Osuuspankki	Rautjärvi	Juhani Ikonen	22	0,62
Somerniemen Osuuspankki	Somero	Pertti Kujala	11	0,12
Someron Osuuspankki	Somero	Kari Raikkonen	65	1,36
Sonkajärven Osuuspankki	Sonkajärvi	Esko Nissinen	41	0,77
Sotkamon Osuuspankki	Sotkamo	Juhajouni Karttunen	54	1,16
Strömfors Andelsbank	Ruotsinpyhtää	Mats Majander	4	0,02
Sulkavan Osuuspankki	Sulkava	Kari Haverinen	25	0,50
Suodenniemen Osuuspankki	Suodenniemi	Selja Kallio	11	0,12
Suomussalmen Osuuspankki	Suomussalmi	Timo Polo	41	0,80
Suonenjoen Osuuspankki	Suonenjoki	Antti Hult	50	0,84
Sysmän Osuuspankki	Sysmä	Heikki Kuurne	47	1,18
Säkylän Osuuspankki	Säkylä	Markku Perttuli	33	0,72
Taivalkosken Osuuspankki	Taivalkoski	Riitta-Liisa Ahokumpu	23	0,18
Taivassalon Osuuspankki	Taivassalo	Markku Kraama	22	-0,02
Tampereen Seudun Osuuspankki	Tampere	Tony Vepsäläinen	800	4,20
Tarvasjoen Osuuspankki	Tarvasjoki	Esa Hentula	26	0,35
Tervolan Osuuspankki	Tervola	Esa Vaarala	26	0,37
Tervon Osuuspankki	Tervo	Seppo Vehniäinen	19	0,38
Toholammin Osuuspankki	Toholampi	Lauri Keski-Rahkonen	44	0,27
Toijalan Osuuspankki	Toijala	Heikki Teräväinen	65	1,63
Tornion Osuuspankki	Tornio	Pentti Alaperä	139	0,30
Turun Seudun Osuuspankki	Turku	Risto Korpela	1 069	3,78
Tuupovaaran Osuuspankki	Tuupovaara	Tuomo Liukka	26	0,40
Tyrnävän Osuuspankki	Tyrnävä	Eero Ylilauri	29	0,63
Ullavan Osuuspankki	Ullava	Veikko Väisälä	14	0,28
Urzalan Osuuspankki	Urzala	Pekka Raivisto	61	1,06
Utajärven Osuuspankki	Utajärvi	Raimo Tuovinen	41	0,99
Uudenkaupungin Seudun Osuuspankki	Uusikaupunki	Juha-Pekka Nieminen	87	1,59
Uukuniemen Osuuspankki	Uukuniemi	Pauli Loikkanen	7	0,10
Valkeakosken Osuuspankki	Valkeakoski	Pauli Piilma	66	1,22
Valtimon Osuuspankki	Valtimo	Heikki Myller	27	0,18
Vammalan Seudun Osuuspankki	Vammala	Taisto Hyttinen	103	0,39
Vampulan Osuuspankki	Vampula	Kari Hänti	36	0,15
Varkauden Osuuspankki	Varkaus	Pekka Vilhunen	97	1,74
Varpaisjärven Osuuspankki	Varpaisjärvi	Seppo Riekkinen	36	0,85
Vasa Andelsbank	Vaasa	Ulf Nylund	298	1,57
Vehmersalmen Osuuspankki	Vehmersalmi	Heikki Väisänen	24	0,56
Vesannon Osuuspankki	Vesanto	Esa Keränen	27	0,37
Vetelin Osuuspankki	Veteli	Aulis Karvonen	13	0,25
Vetelin Ylipään Osuuspankki	Veteli	Jarmo Lehojärvi	14	0,23
Viekin Osuuspankki	Liekksa	Esko Pyykkö	9	0,04
Vihannin Osuuspankki	Vihanti	Olavi Rasi	40	0,86
Vimpelin Osuuspankki	Vimpeli	Simo Ilomäki	26	0,56
Violahden Osuuspankki	Violahti	Markku Salomaa	31	0,42
Virtain Osuuspankki	Virrat	Hannu Kaakkomäki	63	1,43
Ylitornion Osuuspankki	Ylitornio	Heikki Eteläaho	37	0,73
Ylivieskan Osuuspankki	Ylivieska	Jarmo Somero	62	0,60
Ylä-Kintauden Osuuspankki	Petäjavesi	Erkki Kuivikko	2	-0,00
Yläneen Osuuspankki	Yläne	Jari Pimiä	37	0,83
Ypäjän Osuuspankki	Ypäjä	Kimmo Ranta	40	0,68
Ähtärin Osuuspankki	Ähtäri	Esko Kokkila	27	0,25
Östnylands Andelsbank	Porvoo	Arto Nurmi-Aro	103	0,98
Östra Korsholms Andelsbank	Mustasaari	Jussi Lahti	3	0,03
Övermark Andelsbank	Närpiö	Mårten Vikberg	14	0,10

Tilinpäätöslausuma

Olemme hyväksyneet tämän osuuspankkilaissa tarkoitetun Osuuspankkiryhmän yhdistellyn tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.1999.

Tilinpäätös esitellään ja annetaan tiedoksi Osuuspankki-keskus-OPK osuuskunnan varsinaiselle osuuskunnankoukselle.

Helsingissä 7. päivänä maaliskuuta 2000

Antti Tanskanen

Reijo Karhinen
Keijo Manner

Pekka Jaakkola
Mikael Silvennoinen

Heikki Vitie

Tilintarkastuskertomus

Olemme tarkastaneet osuuspankkilain tarkoittaman osuuspankkien yhteenliittymän (Osuuspankkiryhmä) yhdistellyn tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.1999. Osuuspankkiryhmän keskusyhteisön Osuuspankkikeskus-OPK osuuskunnan johtokunnan ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen, tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Tarkastuksen yhteydessä olemme perehtyneet ryhmän jäsenyhteisöjen tilinpäätöstietoihin, tilintarkastuskertomuksiin ja tilintarkastajien muihin raportteihin tarpeelliseksi katsotussa laajuudessa. Lisäksi olemme tarkastaneet

yhdistellyn tilinpäätöksen ohjeistusta ja laadintaperiaatteita sekä käyneet läpi ryhmän jäsenyhteisöjen tilinpäätöstietojen kokoamis- ja yhdistelyrutiineja.

Kaikilta ryhmään yhdisteltäviltä jäsenyhteisöiltä on saatu tiedot, ja ne on sisällytetty yhdisteltyyn tilinpäätökseen. Tilinpäätöksen yhdistely erillisyyhteisöjen tilinpäätöstiedoista on tehty olennaisin osin oikein ja Rahoitustarkastuksen määräyksiä noudattaen.

Tarkastuksemme perusteella ja edellä sanottuun viitaten toteamme, että yhdistelty tilinpäätös antaa osuuspankkilaissa ja Rahoitustarkastuksen ohjeissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot Osuuspankkiryhmän tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Helsingissä 8. päivänä maaliskuuta 2000

SVH Pricewaterhouse

Coopers Oy
KHT-yhteisö

Tauno Haataja
KHT

Eero Huusko
KHT

Reino Majala
KHT

Kehittämisen vuosi

Osuuspankkiryhmän hyvä menestys vuonna 1999 näkyy selvästi myös OPK-konsernin luvuissa sekä palvelutoiminnan sisällössä ja painotuksissa. Asiakasliiketoimintaan keskittyvät konserniyhtiöt saavuttivat tavoitteensa. Myös OPK:n osamis- ja palveluyksiköissä toiminta oli menestyksekkästä. Panostukset tuotteiden, palveluiden ja sisäisen toiminnan kehittämiseen olivat aiempia vuosia suuremmat.

Toiminnan pohjana oli edellisen vuoden aikana viimeistelty uusi konsernirakenne sekä ensimmäinen konsernitasoinen strategia OPK-100. Sen mukaisesti palvelutoiminnan kehitystyössä korostuivat asiakassuuntautuneen toimintatavan tukeminen, elektronisen pankkitoiminnan kehittäminen, keskitettyjen palvelukokonaisuuksien tarjoaminen sekä johtamis- ja henkilöstön kehittämisjärjestelmien uusiminen.

Kehittämispanostukset näkyivät budjetin mukaisesti kasvaneina henkilöstömäärinä ja investointimarkkoina. Euron käyttöönotto tilivaluuttana ja vuosituhannen vaihdos olivat vaativia tietojärjestelmähankeita, joissa onnistuimme erinomaisesti.

Osuuspankkiryhmän tavoitteena on olla edelläkävijä verkkopalvelujen tarjonnassa asiakkailleen. Uusien palvelujen ja tuotteiden kehittämisen painopiste oli juuri tällä alueella. Erityisenä kehittämisalueena on ollut avoimen teknisen ympäristön luominen. Se sallii asiakkaan käyttää pankkipalveluita omilla ehdoillaan, oli kyse sitten fyysisestä tai sähköisestä tavasta toimia. Merkittävin hanke on ollut sähköisen tunnistautumisen ja allekirjoituksen kehittäminen ja sen laajamittainen käyttöönotto Suomessa muillakin alueilla kuin pankkipalveluissa.

Osuuspankkiryhmä on ketju, jonka liiketoiminta on järjestetty asiakkaan näkökulmasta ja jossa asiakassuuntautunut toimintatapa tukee optimaalinen ryhmän sisäinen työnjako. Ensikokemukset uudentyypisistä puhelinpalvelujen sekä tili-, perintä- ja palkkahallintopalvelujen keskittämisestä ovat rohkaisevia. Resurssien vapautuminen asiakasliike-

toimintaan jäsenpankeissa ja jo toteutuneet ryhmätasoiset kustannussäästöt sekä tavoitteen mukaisesti alenevat yksikkökustannukset kertovat oikeasta strategianvalinnasta.

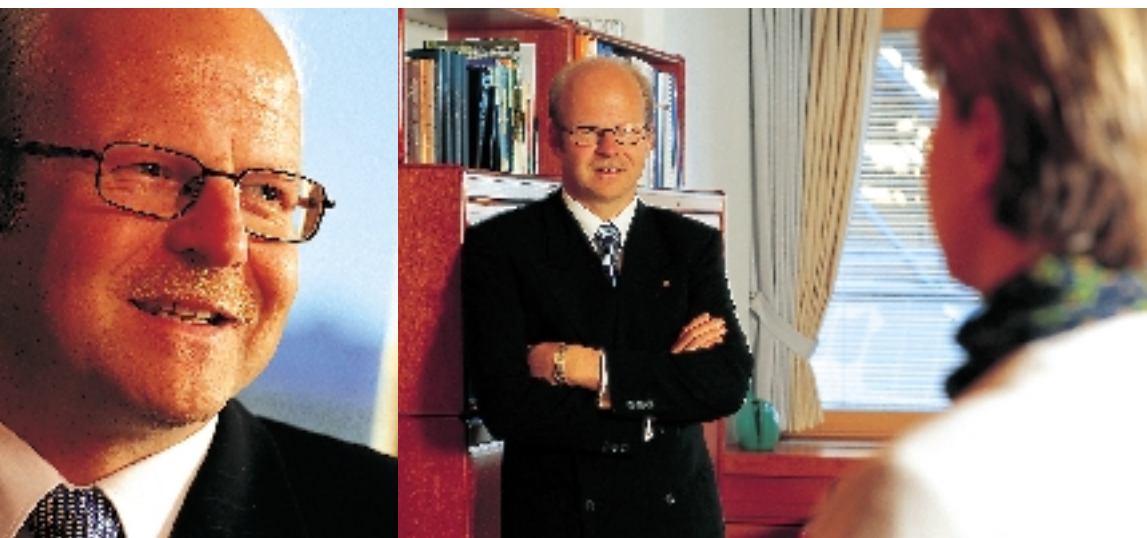
Osuuspankkiryhmän laajan asiakaskunnan palvelujen jatkuva kehittäminen on sisäisen työnjakomme mukaan Osuuspankkikeskuksen tehtävä. Elämme murrosvaihetta, joka edellyttää kehittämispanostusten lisäämistä. Edelläkävijyyys velvoittaa.

Osuuspankkikeskus-konsernissa OPK-emon merkitys omistusyhteisönä kasvaa. Kertomusvuonna jäsenpankeille suunnatun palvelutoiminnan tuotot kattoivat kustannukset. Tuloutuneet osinkotuotot olivat jo lähes kertyneen liikevoiton suuruiset. Hallintoneuvoston vahvistaman linjauksen mukaisesti OPK:n omavaraisuutta on tarpeen vahvistaa. Omavaraisuuden ja tulonmuodostuksen kannalta on tärkeää, että OPK:n sijoitukset merkittävimpään tytäryhtiöön OKOon antavat hyvän ja kasvavan tuoton ja että sijoituksen arvo myös jatkuvasti kasvaa.

Perustehtävämme on aloitteellisella ja tulevaisuutta ennakkoivalla tavalla tukea ja innostaa jäsenpankkeja niiden oman liiketoiminnan kehittämisessä. Tavoitteemme on kehittää toimintaamme ja palveluamme siten, että olemme jäsenpankkiemme haluttu ja luotettava yhteistyökumppani, johon samalla sopivat luonnehinnat osaava, innostava, tehokas ja avoin edelläkävijä, asiantuntija ja kehittäjä.

Tämän tavoitteen eteen työskenteli koko OPK-konsernin henkilöstö todella lämpimän kiitoksen arvoisesti viime vuonna, ja kuluvana vuonna astumme taas ison askeleen eteenpäin samalla tiellä.

Helsingissä 15. päivänä helmikuuta 2000
Reijo Karhinen

Toimitusjohtaja
Reijo Karhinen

**OPK-konsernin liiketoiminnan
tulos ja taloudellinen asema**

Liikevoitto 121 miljoonaa euroa (718 Mmk)

OPK-konsernin liikevoitto oli 121 miljoonaa euroa (718 Mmk) eli 35 miljoonaa euroa (210 Mmk) suurempi kuin vuotta aiemmin. Merkittävimmin liikevoittoa paransivat luovutusvoittojen kasvu sekä Osuuspankkien Vakuusrahaston kannatusmaksun poistuminen vuonna 1999. Oman pääoman tuotto nousi 6,5 prosenttiyksikköä 17,6 prosenttiin.

Konsernin rahoituskate pieneni 3,6 prosenttia 113 miljoonaan euroon (673 Mmk:aan). Luottokannan kasvu ei riittänyt eliminoimaan matalan korkotason, asiakasliiketoiminnan marginaalien supistumisen ja OKOn keskuspankkitoiminnan tuottojen vähentymisen vaikutuksia.

Muut tuotot kasvoivat 17 prosenttia 238 miljoonaan euroon (1 415 Mmk:aan). Palkkiotuottoja kertyi 91 miljoonaa euroa (544 Mmk) eli 16 miljoonaa euroa (97 Mmk) enemmän kuin vuotta aiemmin. Tuotot arvopapereiden välityksestä kasvoivat 23 prosenttia 20 miljoonaan euroon (120 Mmk:aan). Palkkiotuotot antolainauksesta kasvoivat 16 prosenttia 15 miljoonaan euroon (88 Mmk:aan). Muihin palkkiotuottoihin sisältyvät tuotot rahastotoiminnasta kaksinkertaistuivat 14 miljoonaan euroon (84 Mmk:aan).

Arvopaperitoiminnan nettotuotot kasvoivat lähes viidenneksen 6 miljoonaan euroon (34 Mmk:aan). Nettotuotot saamistodistuksista ja korkojohdannaisista olivat -6 miljoonaa euroa (-34 Mmk) ja osakkeista ja osakejohdannaisista 11 miljoonaa euroa (68 Mmk). Arvopaperikaupan nettotuottoihin on tammikuusta 1999 lähtien kirjattu kaupankäynnin kohteena olevien arvopapereiden realisoitumaton arvonnousu. Tämän arvonnousun määrä oli joulukuun lopussa vajaat 3 miljoonaa euroa (15 Mmk). Valuuttatoiminnan nettotuotot supistuivat euroon siirtymisen johdosta odotetusti 40 prosenttia runsaaseen 4 miljoonaan euroon (26 Mmk:aan).

Tämä on lyhennelmä Osuuspankkikeskus-OPK osuuskunnan toimintakertomuksesta. Täydellinen tilinpäätös ja toimintakertomus on saatavissa sivulla 1 mainitusta osoitteesta.

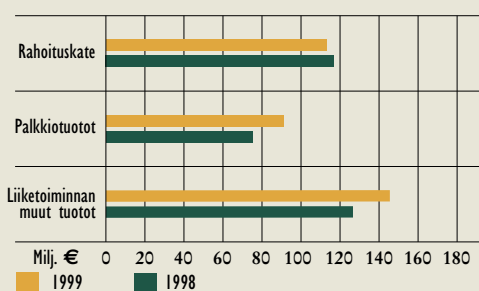
Liiketoiminnan muut tuotot olivat 133 miljoonaa euroa (789 Mmk) eli 20 miljoonaa euroa (122 Mmk) suuremmat kuin vuotta aiemmin. Tammikuussa OKO myi omistamansa Radiolinja Oy:n osakkeet. Niistä kertynyt 17 miljoonan euron (98 Mmk:n) luovutusvoitto sisältyy liiketoiminnan muihin tuottoihin. Kiinteistöomaisuuden luovutusvoittoja kertyi tilikauden aikana 4 miljoonaa euroa (24 Mmk) eli runsaas viidennes vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Konsernin kulut supistuivat 1,4 prosenttia 237 miljoonaan euroon (1 410 Mmk:aan). Henkilöstökulut olivat 83 miljoonaa euroa (493 Mmk) eli 5,7 prosenttia suuremmat kuin vuosi sitten. Maksetut palkat ja palkkiot olivat 67 miljoonaa euroa (398 Mmk). Konsernin henkilöstön määrä lisääntyi vuoden aikana 83:lla 1 840:een. Kasvuun vaikutti lähinnä toimintojen keskittäminen osuuspankeista OPK:hon. Muut hallintokulut kasvoivat 8 miljoonaa euroa (50 Mmk) 76 miljoonaan euroon (452 Mmk:aan). Muista hallintokuluista kasvoivat eniten atk-kulut, mihin vaikuttivat mm. euroon siirtymiseen ja vuosituhannen vaihtumiseen liittyneet tietojärjestelmien muutostyöt.

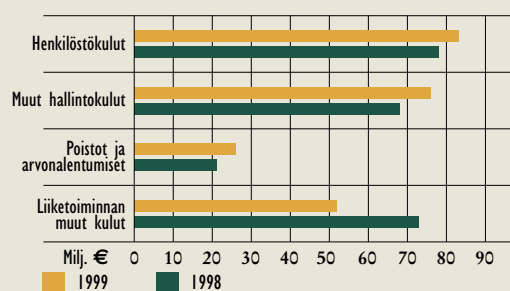
Suunnitelman mukaiset ja arvonalentumispoistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä olivat 26 miljoonaa euroa (154 Mmk) eli 23 prosenttia suuremmat kuin vuotta aiemmin. Arvonalentumispoistojen osuus oli vajaat 4 miljoonaa euroa (21 Mmk). Muut liiketoiminnan kulut supistuivat 28 miljoonaa euroa (168 Mmk) 27 miljoonaan euroon (158 Mmk:aan). Tammikuussa OKO ja Okopankki Oyj maksoivat loppuosan vastuistaan Osuuspankkien Vakuusrahastolle ja erosivat rahaston jäsenyydestä. Rahastolle vuonna 1999 suoritettu vastuuosuusmaksu, 57 miljoonaa euroa (339 Mmk), on kirjattu satunnaiseksi kuluksi. Konsernin liiketoiminnan muihin kuluihin ei kertomusvuonna enää sisältynyt suorituksia vakuusrahastolle. Vuoden 1998 liiketoiminnan muihin kuluihin niitä sisältyi yhteensä 27 miljoonaa euroa (164 Mmk).

Aiemmin kirjatusta luotto- ja takaustappioista saadut palautukset olivat tilikauden aikana noin miljoona euroa (6 Mmk) suuremmat kuin uusien luotto- ja takaustappioiden määrä. Tilivuoden verot olivat 16 miljoonaa euroa (96 Mmk). Tilikauden tulokseksi muodostui verojen ja vähemmistöosuuden erottamisen jälkeen 23 miljoonaa euroa (134 Mmk).

Tuotot

Kulut

Tase kasvoi 21 prosenttia

OPK-konsernin tase oli joulukuun lopussa 10,9 miljardia euroa (64,9 mrd. mk). Tilikauden aikana tase kasvoi 21 prosenttia eli 1,9 miljardia euroa (11,3 mrd. mk). Syyskuun lopusta tase kasvoi 1,4 miljardia euroa (8,3 mrd. mk). Luottokannan kasvun lisäksi tasetta kasvatti myös pankkiryhmän varautuminen vuosituhannen vaihtumiseen.

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavien ja muiden saamistodistusten määrä kasvoi 2,0 miljardista eurosta (12,0 mrd. markasta) 3,0 miljardiin euroon (17,7 mrd. markkaan). Saamiset luottolaitoksilta olivat 1,8 miljardia euroa (10,4 mrd. mk) eli samalla tasolla kuin vuotta aiemmin.

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä olivat vuoden lopussa 4,6 miljardia euroa (27,3 mrd. mk) eli 22 prosenttia suuremmat kuin vuotta aiemmin. Järjestämättömien ja nollakorkoisten saamisten määrä oli vuoden lopussa 17 miljoonaa euroa (104 Mmk) eli 61 miljoonaa euroa (362 Mmk) pienempi kuin edellisen vuoden lopussa. Osuuspankkien Vakuusrahasasto maksoi vuoden alussa OKOn ja Okopankki Oyj:n vuoden 1998 lopussa myöntämät 57 miljoonan euron (339 Mmk:n) nollakorkoiset lainat, joiden määrä vastasi pankkien suorittamatta olleita vastuuosuuksia.

OPK-konsernin kiinteistöomaisuuteen sitoutunut pääoma oli vuoden lopussa 291 miljoonaa euroa (1 728 Mmk). Edellisen vuoden lopussa pääoma oli 25 miljoonaa euroa (148 Mmk) suurempi. Muussa kuin omassa käytössä oleviin kiinteistöihin sitoutunut pääoma supistui vuoden aikana 12 prosenttia 174 miljoonaan euroon (1 037 Mmk:aan). Vuokrattavissa olevien kohteiden vuokrausaste oli vuoden lopussa 91 prosenttia. Vuokratason nousun ja tehostuneen toiminnan ansiosta nettotuotto nousi 5,2 prosentista 5,9 prosenttiin.

Velat luottolaitoksille kasvoivat neljänneksen 3,5 miljardiin euroon (20,9 mrd. markkaan) ja yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat lähes kolmanneksen 3,5 miljardiin euroon (20,7 mrd. markkaan). Velat yleisölle ja julkisyhteisöille olivat joulukuun lopussa 2,4 miljardia euroa (14,4 mrd. mk) eli 18 prosenttia suuremmat kuin vuotta aiemmin. Yleisön talletukset kasvoivat 11 prosenttia 1,5 miljardiin euroon (9,1 mrd. markkaan).

Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla, vähenivät 30 prosenttia 0,4 miljardiin euroon (2,4 mrd. markkaan). OKO lunasti vuoden aikana ennenaikaisesti takaisin kaksi yhteismäärältään 250 miljoonan Yhdysvaltain dollarin perpetuaalilainaa. Kotimaisten ja ulkomaisten debentuurien kanta sen sijaan kasvoi 19 miljoonaa euroa (0,1 mrd. mk).

Konsernin oma pääoma kasvoi tilikauden aikana 8,3 prosenttia 207 miljoonaan euroon (1,2 mrd. markkaan) ja vähemmistön osuus omasta pääomasta 4,6 prosenttia 311 miljoonaan euroon (1,8 mrd. markkaan).

Taseen ulkopuoliset sitoumukset kasvoivat

Takausten ja muiden taseen ulkopuolisten sitoumusten määrä oli joulukuun lopussa 2,3 miljardia euroa (13,4 mrd. mk) eli 24 prosenttia suurempi kuin edellisen vuoden lopussa.

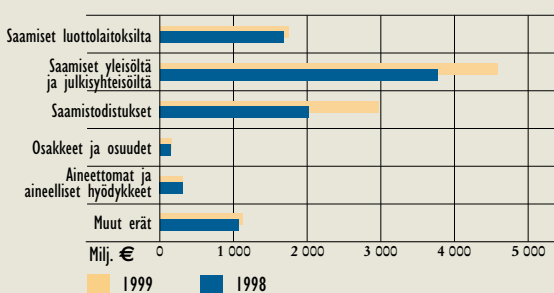
Johdannaissopimusten kohde-etuuksien arvo pieni vuoden 1998 lopusta 69 prosenttia ja oli 10,1 miljardia euroa (59,8 mrd. mk). Korkoterminisopimusten määrä pieni peräti 90 prosenttia ja valuuttaterminisopimusten määrä 77 prosenttia. Koronvaihtosopimusten määrä säilyi ennallaan. Euron käyttöönotto on siirtänyt kaupankäynnin painopistettä OTC-markkinoilta pörssiin, mikä on vähentänyt sopimusten kohde-etuuksien määrää ja sopimuksista aiheutuvaa luottoriskiä.

Johdannaissopimusten luottovasta-arvo oli 0,2 miljardia euroa (1,0 mrd. mk). Vuoden 1998 lopussa sopimusten yhteenlaskettu luottovasta-arvo oli 0,1 miljardia euroa (0,8 mrd. mk) suurempi.

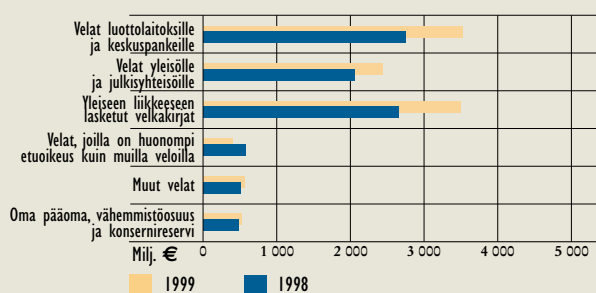
Vakavaraisuus 11,9 prosenttia

Konsernin vakavaraisuussuhde oli joulukuun lopussa 11,9 prosenttia eli 3,9 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuotta aiemmin. Vakavaraisuussuhteen aleneminen johtui suurelta osin siitä, että OKO maksoi ennenaikaisesti takaisin kaksi yhteismäärältään 250 miljoonan Yhdysvaltain dollarin perpetuaalilainaa. Vuoden lopussa toissijaisten omien varojen määrä oli 340 miljoonaa euroa (2,0 mrd. mk) eli 23 prosenttia pienempi kuin vuoden 1998 lopussa.

Tase, vastaavaa

Tase, vastattavaa

Konsernin ensisijaiset omat varat kasvoivat vuoden aikana 6,8 prosenttia 470 miljoonaan euroon (2,8 mrd. markkaan). Tilikauden voitto vähennettynä esitetyllä voitonjaolla on rinnastettu omiin varoihin. OPK:n osuuspääomaan ja konsolidointiryhmän omiin varoihin ei sisällynyt irtisanotuja osuusmaksuja.

Riskipainotettujen saamisten, sijoitusten ja taseen ulkopuolisten sitoumusten määrä oli vuoden lopussa 6,4 miljardia euroa (37,8 mrd. mk) eli viidenneksen suurempi kuin 12 kuukautta aikaisemmin. Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettuihin saamisiin, sijoituksiin ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin supistui 0,9 prosenttiyksikköä 7,4 prosenttiin.

Osuuspankkikeskus-OPK osuuskunta

Tuloskehitys

OPK:n tuotto- ja kulukehitykseen sekä henkilökunnan määrään vaikutti vuoden 1999 aikana olennaisesti tili- ja perintäpalvelujen, palkkahallinnon ja puhelinpalvelujen keskittämisen OPK:hon.

OPK:n liikevoitto kasvoi 14 prosenttia 17 miljoonaan euroon (99 Mmk:aan). Tuotot kasvoivat 15 miljoonaa euroa (89 Mmk) 123 miljoonaan euroon (734 Mmk:aan). Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista kasvoivat 46 prosenttia 13 miljoonaan euroon (79 Mmk:aan) ja liiketoiminnan muut tuotot 10 prosenttia 102 miljoonaan euroon (607 Mmk:aan). Tuotot atk-palveluista jäsenpankeille kasvoivat 3 prosenttia 56 miljoonaan euroon (332 Mmk:aan).

Jäsenpankit maksoivat tilivuoden aikana toiminta- ja tarkastusmaksuja yhteensä 11 miljoonaa euroa (67 Mmk) eli yhtä paljon kuin vuotta aiemmin. Liiketoiminnan muihin tuottoihin on kirjattu vajaan miljoonan euron (5 Mmk:n) luovutusvoitto Optum Kiinteistöpalvelut Oy:n osakekannasta. Palkkiotuotot kasvoivat 32 prosenttia 10 miljoonaan euroon (61 Mmk:aan).

Kulut kasvoivat 14 prosenttia 107 miljoonaan euroon (635 Mmk:aan). Henkilöstökulut kasvoivat 23 miljoonasta eurosta (136 Mmk:sta) 27 miljoonaan euroon (162 Mmk:aan). Vuoden lopussa OPK:n palveluksessa oli 576 henkilöä, mikä oli 97 henkilöä enemmän kuin edellisen vuoden lopussa.

Muut hallintokulut olivat 65 miljoonaa euroa (384 Mmk) eli 8 prosenttia suuremmat kuin vuotta aiemmin. Atk-kulut kasvoivat 5 prosenttia 47 miljoonaan euroon (278 Mmk:aan). Suunnitelman mukaiset poistot olivat 6 miljoonaa euroa (37 Mmk) eli 40 prosenttia edellisvuotisia suuremmat. Poistojen kasvu aiheutui lähinnä atk-sovellusinvestoinneista. Liiketoiminnan muut kulut olivat 8 miljoonaa euroa (50 Mmk).

OPK:n taseen loppusumma oli 223 miljoonaa euroa (1,3 mrd. mk) eli 10 prosenttia suurempi kuin vuoden 1998 lopussa. OPK:n osakeomistusten kirjanpitoarvo oli 160 miljoonaa euroa (1,0 mrd. mk). Omistusten pääosa muodostuu omistuksista OKOssa, Henkivakuutusosakeyhtiö Aurumissa sekä Osuuspankki Realumissa. Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden määrä kasvoi lähinnä ohjelmistoinvestointien johdosta 68 prosenttia 35 miljoonaan euroon (208 Mmk:aan).

OPK:n oma pääoma oli vuoden lopussa 117 miljoonaa euroa (694 Mmk), josta osuuspääomaa oli 99 miljoonaa euroa (586 Mmk). Vierasta pääomaa oli vuoden lopussa 105 miljoonaa euroa (623 Mmk). Vuoden aikana omavaraisuusaste laski 3,0 prosenttiyksikköä 53 prosenttiin.

Vuonna 2000 OPK jatkaa jäsenpankkiensa liiketoiminnan kehittämisen tukemista vahvistetun ryhmästrategian painotusten mukaisesti.

Hallinto

Osuuspankkikeskus-OPK osuuskunnan 24.3.1999 pidetyssä kokouksessa hallintoneuvostoon valittiin kaikki erovuorossa olleet jäsenet uudelleen toimikaudeksi 1999-2002. He ovat Maria Kaisa Aula, Esa Härmälä, Erkki Laatikainen, Jorma Lehikoinen, Vesa Lehikoinen, Jorma Pere ja Heikki Teräväinen.

Varsinaisiksi tilintarkastajiksi valittiin KHT-yhteisö SVH Pricewaterhouse Coopers Oy sekä kauppatieteiden maisteri, KHT Eero Huusko ja professori, KHT Reino Majala. Varatilintarkastajiksi valittiin kauppatieteiden maisteri, KHT Kauko Lehtonen ja ekonomi, KHT Auno Inkeröinen.

Hallintoneuvosto valitsi järjestäytymiskokouksessaan 24.3.1999 puheenjohtajakseen uudelleen Seppo Penttisen. Varapuheenjohtajiksi valittiin niin ikään uudelleen Esa Swanlung ja Heikki Pykälistö.

OPK:n avainlukuja

	1999	1998	Muutos
	M€	M€	%
Rahoituskate	-2	-1	
Muut tuotot	126	109	14
Kulut	107	94	14
Liikevoitto	17	15	14
	31.12.1999	31.12.1998	Muutos-%
Tase, M€	223	202	10
Oma pääoma, M€	117	112	4
Omavaraisuusaste, %	53	56	3
Henkilömäärä	576	479	20

OKO-konsernin avainlukuja

	31.12.1999	31.12.1998	Muutos
			%
Tase, M€	10 836	8 936	21
Luottokanta, M€	4 739	3 895	22
Järjestämättömät ja nollakorkoiset saamiset, M€	16	77	-79
Yleisön talletukset, M€	1 473	1 310	12
Oma pääoma, M€	513	493	4
Vakavaraisuussuhde, %	12,5	16,2	
Henkilömäärä	946	940	1

Keskeiset tytäryhtiöt

Osuuspankkien Keskuspankki Oyj

OKO-konsernin liikevoitto kasvoi lähes 50 prosenttia 111 miljoonaan euroon (660 Mmk:aan). Tulosta paransi etenkin 17 miljoonan euron (98 Mmk:n) luovutusvoitto Radiolinja Oy:n osakkeista sekä Osuuspankkien Vakuusrahaston kannatusmaksun poisjääminen vuoden alusta lukien. Konsernin oman pääoman tuotto nousi 9,7 prosentista 16,1 prosenttiin ja osakekohtainen tulos (EPS) 1,12 eurosta (6,66 mk:sta) 1,72 euroon (10,23 mk:aan).

Konsernin rahoituskate pieneni runsaat 3 prosenttia 109 miljoonaan euroon (647 Mmk:aan). Muut tuotot kasvoivat 16 prosenttia 126 miljoonaan euroon (750 Mmk:aan). Tuottoihin sisältyy luovutusvoitto Radiolinja Oy:n osakkeista. Kulut supistuivat 22 miljoonaa euroa (133 Mmk) 131 miljoonaan euroon (778 Mmk:aan). Vuoden 1998 kuluihin sisältyivät yhteismäärältään 27 miljoonan euron (161 Mmk:n) kannatusmaksut Osuuspankkien Vakuusrahastolle. Luotto- ja takaus tappioiden sekä pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumisten nettomääräinen tulosvaikutus oli palautusten johdosta runsaat 2 miljoonaa euroa (14 Mmk) positiivinen. Konsernin satunnaisiin kuluihin kirjattiin Osuuspankkien Vakuusrahastolle suoritettujen vastuusuuksien 57 miljoonan euron (339 Mmk:n) loppuosa.

OKO-konsernin tase oli vuoden lopussa 10,8 miljardia euroa (64,4 mrd. mk) eli 21 prosenttia suurempi kuin edellisen vuoden lopussa. Luottokanta kasvoi lähes 0,9 miljardia euroa (5,1 mrd. mk) 4,7 miljardiin euroon (28,2 mrd. markkaan). Yleisön talletukset olivat vuoden lopussa lähes 1,5 miljardia euroa (8,8 mrd. mk) eli 12 prosenttia suuremmat kuin edellisen vuoden lopussa. Konsernin oma pääoma oli vuoden lopussa 513 miljoonaa euroa (3,0 mrd. mk) eli 19 miljoonaa euroa (115 Mmk) suurempi kuin edellisen vuoden lopussa.

Toimintaympäristön arvioidaan pysyvän suotuisana OKO-konsernin vakaalle kehittämiselle myös alkaneena vuonna. Konsernilla on vuonna 2000 hyvät edellytykset parantaa edelleen toiminnallista kannattavuuttaan. Konsernin liikevoitto saattaa kuitenkin jäädä pienemmäksi kuin vuonna 1999, jolloin liikevoittoon sisältyi merkittävä kertaluonteinen luovutusvoitto.

OKO on julkaissut oman vuosikertomuksen viikolla 12 vuonna 2000.

OKO-konsernin tuloslukuja

	1999	1998	Muutos %
Rahoituskate, M€	109	113	-3
Muut tuotot, M€	126	109	16
Kulut, M€	131	153	-15
Luottotappiot, M€	-2	-3	-36
Liikevoitto, M€	111	74	49
Tuotot/kulut	1,8	1,4	
Oman pääoman tuotto, %	16,1	9,7	

Henkivakuutusosakeyhtiö Aurum

Henkivakuutusosakeyhtiö Aurumin maksutulo kasvoi lähes kaksinkertaiseksi ja vakuutustekninen tulos yli kaksinkertaiseksi edellisestä vuodesta. Etenkin viimeisen vuosineljänneksen aikana maksutulo ja tulos kehittyivät myönteisesti. Myynnin tueksi perustettiin tilikauden aikana yhteinen aluevastaavien yhteyspäälliköiden verkko OP-Rahastoyhtiö Oy:n kanssa. Uuden, vuoden 1999 aikana käyttöön otetun myyntisovelluksen myötä yhtiö aloitti yrityksille tarkoitettujen eläkevakuutusten myynnin. Aivan vuoden lopulla yhtiö aloitti kapitalisaatiosopimusten myynnin.

Aurumin vakuutustekninen tulos kasvoi 4 miljoonasta eurosta (25 Mmk:sta) 9 miljoonaan euroon (55 Mmk:aan). Vakuutusmaksutulo kasvoi 82 prosenttia 266 miljoonaan euroon (1 579 miljoonaan markkaan). Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus kokonaismaksutulosta nousi 3 prosentista lähes 36 prosenttiin. Eläkevakuutusten osuus laski noin 3 prosenttiyksikköä 9,8 prosenttiin. Osuuspankeille ja Oko-pankki Oyj:lle maksettujen palkkioiden määrä kasvoi 13,3 prosenttia 9 miljoonaan euroon (53 Mmk:aan).

Yhtiön tase oli vuoden lopussa 985 miljoonaa euroa (5,9 mrd. mk). Vakuutustekninen vastuuelka kasvoi 51 prosenttia 875 miljoonaan euroon (5,2 mrd. markkaan). Syksyllä yhtiö laski liikkeeseen 30 miljoonan euron (178 Mmk:n) pääomallainan. Laina luetaan Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella toimintapääomaan vakavaraisuuslaskelmassa. Sijoitusomaisuuden määrä oli vuoden lopussa 933 miljoonaa euroa (5,5 mrd. markkaa). Kiinteistöjen osuus sijoitusomaisuudesta oli prosentti, osakkeiden ja osuuksien 29 prosenttia sekä korkoinstrumenttien 70 prosenttia. Yhtiön vakavaraisuus oli vuoden lopussa 19,3 prosenttia, kun se edellisen vuoden lopussa oli 19,0 prosenttia.

Varallisuuden kasvu, yleinen kiinnostus sijoittamiseen ja matala korkotaso lisäsivät sijoitusluonteisten vakuutuslaitosten kysyntää. Kertomusvuoden aikana sijoitussidonnaisten vakuutusten maksutulo kasvoi merkittävästi, ja kasvun odotetaan jatkuvan. Aurumin tavoitteena on kasvattaa edelleen markkinaosuuttaan yhtiön valikoimaan kuuluvilla tuotealueilla. Yhtiön tuloksen arvioidaan säilyvän samalla tasolla kuin vuonna 1999.

Aurumin avainlukuja

	1999 M€	1998 M€	Muutos %
Vakuutusmaksutulo	266	146	82
Sijoitustoiminnan nettotuotot	96	36	172
Liikekulut	13	11	13
Vakuutustekninen tulos	9	4	119
	31.12.1999	31.12.1998	Muutos-%
Tase, M€	985	670	47
Oma pääoma, M€	76	73	5
Vakuutustekninen vastuuelka, M€	875	578	52
Henkilömäärä	23	22	5

OP-Rahastoyhtiö Oy

OP-Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimat rahastot kasvoivat vuoden 1999 aikana nopeammin kuin rahastot keskimäärin. Myös rahastojen arvon kehitys oli keskimääräistä parempi. Vuoden 1999 aikana OP-Rahastoyhtiö perusti viisi uutta sijoitusrahastoa. Kesäkuussa aloitettiin OP-Euro Kasvu -sijoitusrahasto, joka sijoittaa varansa pienten ja keskisuurten eurooppalaisten yhtiöiden osakkeisiin. Joulukuussa perustettiin OP-Spektri-yhdistelmärahasto, jonka toiminta alkoi vuoden 2000 alussa. Muut kolme olivat lähinnä institutionaalisille sijoittajilla tarkoitettuja indeksirahastoja.

OP-Rahastoyhtiön hallinnoimien rahastojen pääoma oli vuoden päättyessä 1,5 miljardia euroa (8,7 mrd. mk) eli 218 prosenttia suurempi kuin edellisen vuoden lopussa. Yhtiön markkinaosuus Suomeen rekisteröityjen sijoitusrahastojen yhteenlasketusta pääomasta nousi vuoden 1999 aikana 4,9 prosenttiyksikköä 14,3 prosenttiin.

Yhtiön liikevoitto kaksinkertaistui lähes 2 miljoonaan euroon (11 Mmk:aan). Tuotot rahastotoiminnasta kaksinkertaistuivat 14 miljoonaan euroon (84 Mmk:aan). Palkkiokulut kasvoivat yli 150 prosenttia 10 miljoonaan euroon (59 Mmk:aan).

	1999	1998	Muutos-%
Tuotot rahastotoiminnasta, M€	14	6	119
Kulut, M€	12	6	137
Liikevoitto, M€	2	1	98
Tase 31.12. M€	6	3	63
Henkilömäärä 31.12.	13	12	8

Vuoden 1999 aikana sijoitusrahastojen pääomat kasvoivat merkittävästi sekä rahastoihin tehtyjen uusmerkintöjen että pörssikurssien poikkeuksellisen voimakkaan nousun ansiosta. Rahastosijoittamisen suosion arvioidaan kasvavan edelleen vuoden 2000 aikana. Rahastojen pääoman kasvun ennakoidaan kuitenkin hidastuvan pörssin kurssikehityksen tasaantuessa. Yhtiön vuoden 2000 tuloksen ei odoteta merkittävästi muuttuvan vuodesta 1999.

OP-Kotipankki Oyj

Vuoden 1999 aikana OP-Kotipankki Oyj kehitti ja vahvisti rahoituspalveluiden myynnin yhteistyötä osuuspankkien kanssa, ja koko maan kattava aluemyyntiorganisaatio aloitti toimintansa. Kotipankin rahoitustuotteiden myyntiedellytyksiä osuuspankeissa ja Okopankki Oyj:ssä parannettiin ottamalla käyttöön uusi luottohakemusten käsittelyä nopeuttava ohjelmisto. Rahoitustuotteiden kysynnän kasvun sekä parantuneen myynnin tuen ansiosta Kotipankin luottokanta kasvoi vuoden 1999 aikana 43 prosenttia. Talletusten määrän sijaan supistui, koska pankki keskittyi elokuussa vahvistetun strategian mukaisesti rahoitustuotteiden tarjontaan.

Pankin liikevoitto oli runsaat 2 miljoonaa euroa (14 Mmk) eli 21 prosenttia pienempi kuin vuotta aiemmin. Rahoituskate kasvoi alentuneesta luottojen korkotasosta huolimatta 15 prosenttia 7 miljoonaan euroon (39 Mmk:aan). Luottokannan kasvun sekä luottolimiittien käyttöasteen nousun vuoksi palkkiotuotot kasvoivat 50 prosenttia 5 miljoonaan euroon (31 Mmk:aan). Palkkiokulut kasvoivat runsaaseen 4 miljoonaan euroon (26 Mmk:aan), josta valtaosa maksettiin osuuspankeille ja yhteistyökauppiaille. Hallinto- ja muut liiketoiminnan kulut olivat 4 miljoonaa euroa (25 Mmk) eli 4 prosenttia pienemmät kuin vuonna 1998. Luottotappiot olivat vajaat miljoona euroa (4 Mmk).

Kotipankin tase kasvoi vuoden 1999 aikana 22 prosenttia 113 miljoonaan euroon (671 Mmk:aan). Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä olivat vuoden lopussa 103 miljoonaa euroa (615 Mmk) eli 31 miljoonaa euroa (186 Mmk) suuremmat kuin vuoden 1998 lopussa. Järjestämättömien ja nollakorkoisten saamisten määrä kasvoi 16 prosenttia vajaaseen 2 miljoonaan euroon (10 Mmk). Yleisön talletukset supistuivat 7,3 prosenttia 67 miljoonaan euroon (397 Mmk:aan).

Pankin vakavaraisuussuhde aleni luottokannan kasvun johdosta 11,4 prosentista 9,9 prosenttiin.

OP-Kotipankki Oyj:llä on kertomusvuoden aikana tehdyn kehitystyön jälkeen hyvät mahdollisuudet kasvattaa liiketoiminnan volyyymiä edelleenkin. Tuloksen ennakoidaan pysyvän vuoden 1999 tasolla.

Kotipankin avainlukuja

	31.12.1999	31.12.1998	Muutos-%
Tase, M€	113	92	22
Luottokanta, M€	103	72	43
Järjestämättömät ja nollakorkoiset saamiset, M€	2	1	16
Yleisön talletukset, M€	67	72	-7
Oma pääoma, M€	13	13	1
Vakavaraisuussuhde, %	9,9	11,4	
Henkilömäärä	27	23	17

Kotipankin tuloslukuja

	1999	1998	Muutos-%
Rahoituskate, M€	7	6	15
Muut tuotot, M€	5	5	21
Kulut, M€	9	7	30
Luottotappiot, M€	1	0	101
Liikevoitto, M€	2	3	-21
Tuotot/kulut	1,3	1,5	

FD Finanssidata Oy:n toimintaa leimasi valmistautuminen vuosituuhannen vaihtumiseen. Kertomusvuoden aikana saatettiin loppuun sovellusten, laiteympäristöjen ja varusohjelmistojen vuosi 2000 -kelpoisuuden tarkistus ja tehtiin tarvittavat muutokset sekä korvattiin useita vanhoja sovelluksia uusilla. Uusien palveluiden kehittämisessä painottuivat Platinabonusjärjestelmän käyttöönotto sekä Internet- ja GSM-palvelut ja niihin liittyvät varmennehankkeet.

Yhtiön liikevoitto vuodelta 1999 oli miljoona euroa (6 Mmk) eli 27 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Liikevaihto kasvoi lähes 6 prosenttia. Yhtiön tase oli 15 miljoonaa euroa (87 Mmk).

	1999	1998	Muutos-%
Liikevaihto, M€	48	45	6
Kulut, M€	47	44	5
Liikevoitto, M€	1	1	27
Tase 31.12. M€	15	14	7
Henkilömäärä 31.12.	255	240	6

Vuoden 2000 aikana toiminnan painopiste on palvelujen kehittämisprojekteissa sekä euron käteisvaluuttavaihetta valmistelemissa töissä. Yhtiön tuloksen arvioidaan säilyvän edellisen vuoden tasolla.

Osuuspankki Realum

Osuuspankki Realum jatkoi toimintaansa alasajosuunnitelman mukaan. Vuoden 1999 aikana pankki ylitti toiminnalliset tavoitteensa. Toiminta keskittyi kiinteistö- ja vakuusomaisuuden realisointiin sekä tervehtyneiden asiakkaiden siirtämiseen normaalin pankkijärjestelmän piiriin.

Pankin liiketappio supistui 95 prosenttia 5 miljoonaan euroon (29 Mmk:aan). Luotto- ja takaustappioiden vähenyksi kirjattavien jälkiperinnän kautta saatujen suoritusten määrä kasvoi edellisestä vuodesta 5 miljoonaa euroa (31 Mmk) 8 miljoonaan euroon (45 Mmk:aan). Palautusten johdosta nettomääräiset luotto- ja takaustappiot paransivat

tulosta noin puoli miljoonaa euroa (2 Mmk). Edellisenä tilikautena luotto- ja takaustappiot olivat 68 miljoonaa euroa (401 Mmk).

Satunnaisiin eriin on kirjattu OVR:n myöntämiä akordeja pääomasijoituksista yhteensä 194 miljoonaa euroa (1 154 Mmk). Pankin tilikauden voitoksi muodostui 190 miljoonaa euroa (1 127 Mmk).

Pankin tase supistui vuoden 1999 aikana 31 prosenttia 167 miljoonaan euroon (992 Mmk:aan). Vuoden lopussa pankin luottokanta oli 53 miljoonaa euroa (315 Mmk) ja kiinteistöjen tasearvo 78 miljoonaa euroa (463 Mmk). Oma pääoma oli vuoden lopussa 61 miljoonaa euroa ja vakavaraisuussuhde 39,4 prosenttia.

Vuoden 2000 aikana jatketaan edelleen pankin toiminnan alasajoa ja taseen pienentämistä. Tavoitteena on varmistaa pankin toiminnan alasajaminen viimeistään vuonna 2004.

Osuuspankki Realumin tilinpäätös on Rahoitustarkastuksen luvalla yhdistelty suoraan Osuuspankkiryhmän tilinpäätökseen.

Vuoden 2000 näkymät

OPK-konsernin tuloksen vuodelta 2000 arvioidaan pysyvän edelleen hyvällä tasolla. Liikevoitto voi jäädä pienemmäksi kuin vuonna 1999, jolloin siihen sisältyi kertaluonteinen 17 miljoonan euron (98 Mmk:n) luovutusvoitto. OPK-konsernin tulosarvio ja edellä esitetyt konserniyhtiöiden tulosarviot perustuvat siihen, että kansantalouden kehitys jatkuu myönteisenä eikä merkittäviä markkinahäiriöitä esiinny.

Realumin avainlukuja

	31.12.1999	31.12.1998	Muutos-%
Luottokanta, M€	53	80	-34
Järjestämättömät ja nollakorkoiset saamiset, M€	25	33	-26
Yleisön talletukset, M€	6	5	13
Oma pääoma, M€	61	65	-7
Vakavaraisuussuhde, %	39,4	28,6	
Henkilömäärä	5	11	-55

Realumin tuloslukuja

	1999 M€	1998 M€	Muutos %
Rahoituskate	- 4	- 6	41
Muut tuotot	9	14	-28
Kulut	11	43	-75
Luottotappiot	- 0	68	
Liikevoitto	- 5	-104	95
OVR:n avustukset ja pääomasijoitusten akordit	194	437	-56

OPK - konsernin tuloslaskelma

Milj. €	1.1.-31.12.1999			1.1.-31.12.1998		
Korkotuotot	361			431		
Korkokulut	248			313		
Rabointuskate	113			117		
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	4			3		
Palkkiotuotot	91			75		
Palkkiokulut	26			19		
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot						
Arvopaperikaupan nettotuotot	6			5		
Valuuttatoiminnan nettotuotot	4	10		7	12	
Liiketoiminnan muut tuotot	133			112		
Hallintokulut						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	67			62		
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	10			10		
Muut henkilösivukulut	6	16	83	6	16	78
Muut hallintokulut			76	159		68
146						
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	26			21		
Liiketoiminnan muut kulut	27			55		
Luotto- ja takaustappiot	-1			-3		
Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumiset	-1			0		
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen yritysten voitosta tai tappiosta	5			3		
Liikevoitto	121			85		
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tuotot	0			9		
Satunnaiset kulut	57	-57		106	-96	
Voitto (tappio) ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	64			-11		
Tuloverot						
Tilikauden ja aikaisempien tilikausien verot	13			4		
Laskennallisen verovelan muutos	4	16		-2	2	
Muut välittömät verot	0			0		
Vähemmistön osuus tilikauden voitosta tai tappiosta	25			-8		
Tilikauden voitto (tappio)	23			-5		

O P K - k o n s e r n i n t a s e

VASTAAVAA Milj. €	31.12.1999	31.12.1998
Käteiset varat	601	582
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	1 802	519
Saamiset luottolaitoksilta	1 756	1 691
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	4 593	3 773
Leasingkohteet	178	130
Saamistodistukset	1 172	1 504
Osakkeet ja osuudet	83	81
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrietyksissä	11	11
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluviissa yrityksiissä	70	63
Aineettomat hyödykkeet	15	20
Aineelliset hyödykkeet	294	294
Muut varat	258	260
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	89	93
	10 921	9 020
VASTATTAVAA		
<i>Vieras pääoma</i>		
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	3 519	2 814
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 425	1 986
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	3 484	2 648
Muut velat	488	419
Siirtovelat ja saadut ennakot	67	74
Pakolliset varaukset	1	2
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	404	579
Laskennalliset verovelat	14	11
Vähemmistön osuus pääomasta	311	297
	10 714	8 829
<i>Oma pääoma</i>		
Osuspääoma	99	99
Arvonkorotusrahasto	10	10
Vapaat rahastot	9	9
Edellisten tilikausien voitto	67	78
Tilikauden voitto (tappio)	23	-5
	207	191
	10 921	9 020
<i>Taseen ulkopuoliset sitoumukset</i>		
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	963	932
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	1 288	880
	2 251	1 812

MÄNTSÄLÄN
OSUUSPANKKI

KASSAPALVELUT, 2-3 tapokkautta

- kassan avaus/ulkosa tai
- kassan muutos, ylläpito
- kassan kassan laatu

021-200

TILIT / VILLIT

- kassan avaus/ulkosa tai kassan laatu
- kassan muutos, ylläpito
- kassan kassan laatu
- kassan kassan laatu
- kassan kassan laatu
- kassan kassan laatu
- kassan kassan laatu

021-200

SUHTUMAPALVELUT

- arvopapereiden ja sijoitusasioiden
- säästön ja eläkkeiden
- arvopapereiden

021-200

LUOTOT

- velkajohdon ja velkojen
- velkojen

700-700

YRITYSTEN KASSAPALVELUT

- yritysten kassan ja maksutietojen

021-200

NEUVONTA

- kassan avaus
- kassan avaus
- kassan avaus
- kassan avaus

021-200

www.osuuspankki.fi

Osuuskunnan tehtävät ja jäsenet

Osuuspankkikeskus-OPK osuuskunnan sääntöjen mukaan osuuskunnan tarkoituksena on edistää ja tukea jäsentensä ja koko Osuuspankkiryhmän kehitystä ja yhteistoimintaa, hoitaa jäsenten keskitettyjä palveluja ja huolehtia pankkiryhmän edunvalvonnasta.

Osuuskunnan jäseninä voivat olla osuuspankkilaissa tarkoitettut luottolaitokset, joiden säännöt tai yhtiöjärjestyksen osuuskunta on hyväksynyt. Jäseneksi ottamisesta päättää hallintoneuvosto.

Jäsen on velvollinen osallistumaan osuuskuntaan vähintään sadalla tuhannen markan suuruisella osuusmaksulla. Liittyessään osuuskuntaan jäsen on lisäksi velvollinen osallistumaan osuuskuntaan vakavaraisuuslaskelmansa riskipainotettujen saamisten, sijoitusten sekä taseen ulkopuolisten erien perusteella lasketuilla lisäosuusmaksuilla.

Osuuskunta on osuuspankkilain mukaan velvollinen antamaan jäsenilleen ohjeita niiden toiminnasta maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja riskien hallinnan turvaamiseksi sekä valvomaan jäsenten toimintaa.

Osuuskunnan kokous

Varsinainen osuuskunnan kokous pidetään kerran vuodessa hallintoneuvoston määräämänä päivänä ennen toukokuun loppua. Kokouksessa käytettäviä äänimääriä laskettaessa jäsen saa osuusmaksujen perusteella yhtä monta ääntä kuin sillä on maksettuja osuusmaksuja.

Jos jäsenpankin ensisijaiset omat varat edellisen kalenterivuoden kesäkuun lopussa ilman alunperin valtion, Osuuspankkien Vakuusrahaston taikka keskusyhteisön, keskusyhteisön tytärluottolaitoksen tai toisen osuuspankin omistamia oman pääoman erii ovat yli seitsemän prosenttia jäsenpankin vakavaraisuuslaskennassa käytetystä riskipainotetusta taseesta, saa jäsenpankki lisä-ääniä siten, että jäsenillä on lisä-ääniä yhteensä kaksi kertaa osuusmaksujen perusteella vahvistettujen äänien määrä. Keskusyhteisön tytärluottolaitokset eivät saa lisä-ääniä.

Jäsen ei kuitenkaan saa äänestää enemmällä kuin kahdella prosentilla kokouksessa edustetusta äänimäärästä.

Jäsen, joka omien taloudellisten vaikeuksiensa vuoksi on saanut kuluvaan tai viiden edellisen kalenterivuoden aikana alunperin Osuuspankkien Vakuusrahastolta tai keskusyhteisöltä tai keskusyhteisön tytärluottolaitokselta avustuslainaa, avustusta, takausta tai pääomasijoitusta, saa äänestää kokouksessa vain yhdellä äänellä.

Varsinaisessa osuuskunnan kokouksessa käsitellään mm. seuraavat asiat:

- päätetään edellisen tilikauden tuloslaskelman ja taseen sekä konsernituloslaskelman ja konsernitaseen vahvistamisesta
- päätetään toimenpiteistä, joihin vahvistetun taseen ja konsernitaseen mukainen voitto tai tappio antaa aihetta
- päätetään vastuuvapauden myöntämisestä johtokunnan puheenjohtajalle, toimitusjohtajalle, johtokunnan muille jäsenille sekä hallintoneuvoston jäsenille edelliseltä tilikaudelta
- päätetään hallintoneuvoston jäsenten lukumäärästä ja valitaan tarvittavat hallintoneuvoston jäsenet
- valitaan vähintään kolme tilintarkastajaa ja tarpeellinen määrä varatilintarkastajia tarkastamaan osuuskunnan hallinto ja tilit sekä Osuuspankkiryhmän yhdistelty tilinpäätös
- esitellään ja annetaan tiedoksi Osuuspankkiryhmän yhdistelty tilinpäätös ja siitä annettu tilintarkastuskerromus
- vahvistetaan jäseniltä perittävät maksut.

Osuuskunnan sääntöjen muuttamisesta on päätettävä kahdessa peräkkäisessä osuuskunnan kokouksessa. Muutosehdotuksen on jälkimmäisessä kokouksessa saatava tuekseen joko kaikki, kolme neljäsosaa tai kaksi kolmasosaa annetuista äänistä sen mukaan, millaista asiaa muutosehdotus koskee.

Mäntsälän Osuuspankki, yksi pankkiryhmän 246 jäsenosuuspankista ja OPK:n omistajista ja asiakkaista. Osuuspankit ovat noin kahden miljoonan suomalaisen ihmisen sekä yli sadan tuhannen yrityksen ja lukuisten yhteisöjen raha-asioiden hoitajia. Paikallinen päätöksenteko ja asiakasläheisyys sekä ryhmäyhtenäisyys ja ketjutoiminta ovat Osuuspankkiryhmän vahvuus.

Hallintoneuvosto

Osuuskunnan hallintoneuvostoon kuuluu vähintään 32 ja enintään 36 jäsentä. Osuuskunnan varsinaisessa kokouksessa valitaan ensiksi enintään 20 jäsentä, yksi kunkin osuuspankkiliiton alueelta, kolmen vuoden toimikaudeksi. Näistä jäsenistä eroaa vuosittain kolmanneltä lähinnä oleva lukumäärä. Lisäksi valitaan osuuspankkiliittojen alueelta 16 jäsentä siten, että paikkajako määräytyy osuuspankkiliittojen kesken niiden jäsenpankkien vakavaraisuuden perusteella. Näiden jäsenten toimikausi on kolme vuotta ellei toimikausi päätty sitä ennen sen johdosta, että osuuspankkiliittojen välinen paikkajako muuttuu. Hallintoneuvostoon ei voida valita hallintoneuvoston jäsentä, johtokunnan jäsentä tai varajäsentä, toimitusjohtajaa taikka tilintarkastajaa tai varatilintarkastajaa sellaisesta jäsenpankista, joka on omien taloudellisten vaikeuksiensa vuoksi saanut kuluvan tai viiden edellisen kalenterivuoden aikana alunperin Osuuspankkien Vakuusrahastolta tai keskusyhteisöltä tai keskusyhteisön tytärluottolaitokselta avustustalainaa, avustusta, takausta tai pääomasijoitusta. Hallintoneuvosto valitsee keskuudestaan itselleen puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa.

Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa, että osuuskunnan toimintaa hoidetaan asiantuntevasti ja huolellisesti lain ja sääntöjen sekä jäsenten ja Osuuspankkiryhmän edun mukaisesti ja että vahvistettuja ohjeita ja osuuskunnan päätöksiä noudatetaan. Lisäksi hallintoneuvoston tehtävänä on muun muassa

- vahvistaa Osuuspankkiryhmän yhteiset tavoitteet ja toimintalinjaukset sekä jäsenpankkien ohjauksen yleiset periaatteet, jäsenpankkien tarkastusta koskeva ohjesääntö ja jäsenpankeille annettavan tuen periaatteet
- valita ja vapauttaa johtokunnan puheenjohtaja, toimitusjohtaja ja johtokunnan muut jäsenet ja varajäsenet sekä tarkastustoiminnasta vastaava johtaja
- antaa määräykset johtokunnan puheenjohtajan, toimitusjohtajan ja johtokunnan muiden jäsenten välisestä tehtävänjaosta
- toimituttaa valitsemillaan tarkastajilla vähintään kerran vuodessa osuuskunnan hoidon ja hallinnon tarkastus
- vahvistaa budjetti seuraavalle vuodelle ja esittää osuuskunnan kokouksen vahvistettavaksi keskeiset jäseniltä perittävät maksut
- antaa varsinaiselle osuuskunnan kokoukselle lausunto tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä sekä varmentaa ne
- päättää osuuskunnan kokouksen koolle kutsumisesta.

Hallintoneuvostolle kuuluvan tarkastustehtävän suorittaa hallintoneuvoston valitsema tarkastusvaliokunta. Siihen kuuluu neljä varsinaista ja kaksi varajäsentä, joiksi voidaan valita myös hallintoneuvostoon kuulumattomia henkilöitä. Valiokunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan. Sihteerinä toimii OPK:n sisäisen tarkastuksen johtaja. Valiokunta kokoontuu kaksi kertaa vuodessa tai puheenjohtajan kutsusta useammin.

Johtokunta

Osuuskunnan hallituksena on johtokunta, jonka tehtävänä on osuuskunnan toiminnan johtaminen lain ja osuuskunnan sääntöjen mukaan.

Johtokuntaan kuuluvat puheenjohtaja, jota nimitetään pääjohtajaksi, toimitusjohtaja, joka toimii johtokunnan varapuheenjohtajana sekä vähintään kaksi ja enintään neljä muuta jäsentä sekä enintään neljä varajäsentä.

Johtokunnan jäsenen tai varajäsenen toimikausi kestää valinnasta osuuspankkien eläkejärjestelmän mukaiseen eläkeikään. Toimikausi voi päättyä sitä ennen, jos jäsen tai varajäsen pyytää eroa tehtävästä tai hänet siitä vapautetaan.

Jobdon vastuu

Johtokunta vastaa kollektiivisesti niistä asioista, joista se yhteisesti kokouksissaan päättää. Lisäksi johtokunnan jäsenillä ja varajäsenillä on operatiivinen vastuu heille erikseen määritellyistä toimialueista ja organisatorisista kokonaisuuksista.

Omistukset OKOssa

OPK:n johtokunnan jäsenet ja varajäsenet omistivat vuoden 1999 lopussa yhteensä 2 736 OKOn A-sarjan osaketta. Johtokunnan jäsenten ja varajäsenten palkitsemisjärjestelmä perustuu vuonna 1999 liikkeeseen laskettuun optiolainaan. Optiotodistusten perusteella pääjohtajalla on oikeus merkitä OKOn A-sarjan osakkeita 160 000 kappaletta, OPK:n ja OKOn toimitusjohtajilla 120 000 kappaletta, johtokunnan muilla jäsenillä 80 000 ja varajäsenillä 30 000 kappaletta.

Osuuspankkikeskus - OPK osuuskunnan hallintoneuvosto

Osuuspankkiliittojen alueilta valitut jäsenet

(toimikausi kolme vuotta)

*sekä liiton alueen pankkien vakavaraisuuden perusteella valitut jäsenet**

(toimikausi enintään kolme vuotta)

Etelä-Pohjanmaa

Antero Luomajärvi (1997)
maanviljelysneuvos, Ilmajoki, 1997–2000
* Simo Ilomäki (1997)
toimitusjohtaja, Vimpeli, 1997–(2000)

Etelä-Suomi

Vesa Lehtikoinen (1997)
toimitusjohtaja, Janakkala, 1999–2002
* Timo Alaviuhkola (1997)
tutkimusaseman johtaja
Hyvinkää, 1997–(2000)
* Jorma Pitkälä (1997)
maanviljelijä, Hämeenkoski, 1997–(2000)

Kainuu

Keijo Väänänen (1997)
professori, Vaala, 1998–2001
* Erkki Airaksinen (1997)
toimitusjohtaja, Kuhmo, 1997–(2000)

Keski-Pohjanmaa

Ilkka Heinonen (1997)
rehtori, Haapajärvi, 1998–2001

Keski-Suomi

Erkki Laatikainen (1997)
professori, Jyväskylä, 1999–2002

Kymi-Vuoksi

Seppo Penttinen (1997)
professori, Savitaipale, 1997–2000
hallintoneuvoston puheenjohtaja
* Paavo Aho (1997)
eversti evp, Elimäki, 1997–(2000)
* Risto Kiljunen (1997)
toimitusjohtaja
Lappeenranta, 1997–(2000)

Lappi

Tauno Raistakka (1997)
maanviljelijä, Posio, 1998–2001
* Erkki Alatalo (1998)
hankintaesimies, Keminmaa, 1998–(2000)

Pirkanmaa

Heikki Teräväinen (1997)
toimitusjohtaja, Toijala, 1999–2002
* Martti Talja (1997)
kehityspäällikkö, Mänttä, 1997–(2000)

Pohjois-Karjala

Jorma Lehtikoinen (1997)
toimitusjohtaja, Lieksa, 1999–2002
* Heikki Pirinen (1997)
rehtori, Kitee, 1997–(2000)

Pohjois-Pohjanmaa

Paavo Haapakoski (1997)
koulunjohtaja, Pyhäjoki, 1998–2001
* Kalervo Karvonen (1997)
toimitusjohtaja, Haapavesi, 1997–(2000)

Pohjois-Savo

Matti Pulkkinen (1997)
sairaanhoidopiiriin johtaja
Kuopio, 1997–2000
* Erkki Eronen (1997)
toimitusjohtaja, Kaavi, 1997–(2000)

Satakunta

Jorma Pere (1997)
toimitusjohtaja, Eura, 1999–2002
* Jukka Ramstedt (1997)
toimitusjohtaja, Pori, 1997–(2000)
* Pertti Raunio (1998)
opetusneuvos, Rauma, 1998–(2000)

Suur-Savo

Leo Pakkanen (1997)
toimitusjohtaja
Kangasniemi, 1997–2000
* Asko Ruuskanen (1997)
koulutusyksikön johtaja
Savonlinna, 1997–(2000)

Sydkusten

Johan Signell (1997)
hallinnollinen johtaja, Hanko,
1998–2001

Varsinais-Suomi

Turkka Saarniniemi (1997)
toimitusjohtaja, Pertteli, 1997–2000
* Pertti Ruotsalainen (1997)
sairaalafyysikko
Mynämäki, 1997–(2000)
* Pauli Salminen (1997)
toimitusjohtaja, Loimaa, 1997–(2000)

Österbotten

Kaj Skåtar (1997)
varatuomari, Vaasa, 1998–2001

Muut jäsenet,

toimikausi kolme vuotta

Maria Kaisa Aula (1997)
kansanedustaja, Tervola, 1999–2002

Esa Härmälä (1997)
MTK:n johtokunnan puheenjohtaja
Helsinki, 1999–2002

Heikki Pykälistö (1997)
toimitusjohtaja
Anjalankoski, 1997–2000
hallintoneuvoston varapuheenjohtaja

Esa Swanljung (1997)
STTK:n puheenjohtaja
Helsinki, 1997–2000
hallintoneuvoston varapuheenjohtaja

Vuosiluku nimen jäljessä ilmoittaa,
mistä lähtien asianomainen on ollut
OPK:n hallintoneuvoston jäsen.

(15.2.2000)

Pääjohtaja
Jobtokunnan puheenjohtaja
Antti Tanskanen

Toimitusjohtaja
Reijo Karhinen

Jobdon tuki ja viestintä
Markku Koponen *

Ryhmäballinto

Heikki Vitie

Osuuspankkiryhmän ja OPK-konsernin keskitetyt taloushallinto- ja henkilöstöhallintopalvelut sekä eläkepalvelut, OPK-konsernin sisäiset palvelut, Osuuspankkiryhmän työmarkkina- ja työsuhdeasiat, laki- ja riskienhallintopalvelut.

**Väbittäispankki-
palvelut**

Keijo Manner

Osuuspankkiryhmän keskitetyt talletus-, maksuliike-, rahoitus-, varallisuudenhoito- ja markkinointipalvelut, maaseutuelinkeinojen rahoituspalvelut sekä vakuutuspalvelut.

Ryhmäpalvelut

Pekka Jaakkola

Osuuspankkiryhmän keskitetyt henkilöstön ja liiketoiminnan kehittämispalvelut, tietotekniikkapalvelut, jakelutie- ja korttipalvelut.

Tarkastus

Markku Niinikoski *

Henkilöstöpalvelut

Juha Laitinen

**Laki- ja riskienhallinta-
palvelut**

Esko Hollman

*Osuuspankkien
Keskinäinen Vakuutusyhtiö*
Hannu Jaatinen

*Osuuspankkien
Vakuusrabasto*
Tuomo Metsäaro

**Osuuspankkien Eläkekassa
Osuuspankkien Eläkesäätiö**

Pekka Korhonen

Taloushallintopalvelut

Antti Saarelainen

**Vakuutus- ja eläkeyhteisöjen
sijoitusosasto**

Jari Puhakka

**Henkivakuutusosakeyhtiö
Aurum**

Jukka Ruuskanen

Maaseuturahoituspalvelut

Raimo Tammilehto

**Markkinointi- ja
omistajajäsenpalvelut**
Stina Suominen

Talletus- ja rahoituspalvelut

Pekka Sarvi-Peräkylä

Varallisuudenhoitopalvelut

Harri Nummela

OP-Rabastoyhtiö Oy
Harri Nummela

**Yritys- ja maksuliike-
palvelut**

Raimo Vaalasranta

FD Finanssidata Oy

Ilpo Antikainen

Kehittämispalvelut

Anneli Karhula

OP-Kotipankki Oyj

Kai Patovirta

Palveluverkon kehittäminen

Matti Korkeela

Tietohallinto

Markku Mäkinen

OP-Puhelinpalvelu

Kai Patovirta

Osuuspankki Realum

Jouko Aho

Osuuspankkitarkastus

Tapani Santala

OPK:n sisäinen tarkastus

Heikki Yli-Juuti *

* Raportoivat pääjohtajalle

(15.2.2000)

OPK:n johtokunta

Pubeenjohtaja

Antti Tanskanen
pääjohtaja, taloustieteiden tohtori,
Helsinki
Johtokunnassa vuodesta 1996

Varapubeenjohtaja

Reijo Karhinen
toimitusjohtaja, kauppatieteiden
maisteri, Helsinki
Johtokunnassa vuodesta 1994

Jäsenet

Pekka Jaakkola
varatuomari
Järvenpää
Johtokunnassa vuodesta 1998

Keijo Manner
oikeustieteen kandidaatti
Helsinki
Johtokunnassa vuodesta 1997

Mikael Silvennoinen
OKOn toimitusjohtaja
kauppatieteiden maisteri
Espoo
Johtokunnassa vuodesta 1997

Heikki Vitie
varatuomari, ekonomi
Espoo
Johtokunnassa vuodesta 1994

Varajäsenet

Esko Hollman
oikeustieteen kandidaatti,
ekonomi, Espoo
Johtokunnassa vuodesta 1987

Matti Korkeela
luonnontieteiden kandidaatti, Vantaa
Johtokunnassa vuodesta 1997

Raimo Tammilehto
agronomi, Espoo
Johtokunnassa vuodesta 1991

Tilintarkastajat

Varsinaiset tilintarkastajat

KHT-yhteisö
SVH Pricewaterhouse
Coopers Oy, Helsinki

Eero Huusko
kauppatieteiden maisteri
KHT, Kajaani

Reino Majala
professori, kauppatieteiden
tohtori, KHT, Turku

Varatilintarkastajat

Kauko Lehtonen
kauppatieteiden maisteri
KHT, Turku

Auno Inkeröinen
ekonomi, KHT, Mikkeli

Tarkastusjohtaja, varatuomari
Markku Niinikoski, Vantaa,
osallistuu Osuuspankkikeskus-OPK
osuuskunnan johtokunnan kokouksiin.

Hallintoneuvoston ja
johtokunnan sihteeri
Markku Koponen
varatuomari, eMBA
Sipoo

(15.2.2000)

Vasemmalta:
Pekka Jaakkola,
Reijo Karhinen,
Keijo Manner,
Markku Niinikoski,
Mikael Silvennoinen,
Antti Tanskanen ja
Heikki Vitie

Y h t e y s t i e d o t

Osuuspankkikeskus

Osuuspankkien
Keskuspankki Oyj

Postiosoite:
PL 308
00101 Helsinki

Puhelinvaihte:
(09) 4041
Telekopio:
(09) 404 3703

Internet-osoitteet:
www.osuuspankki.fi
www.oko.fi

Sähköpostiosoite:
etunimi.sukunimi
@osuuspankki.fi

Käyntiosoite:
Teollisuuskatu 1b
00510 Helsinki

OP-Rahoitus Oy
PL 899, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 693 711
Telekopio (09) 6937 5418

Opstock Oy
PL 362, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 40 465
Telekopio (09) 404 4490

OKO-Investointi-
luottopankki Oyj
PL 930, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 4041
Telekopio (09) 404 4209

OKO-Venture Capital Oy
PL 308, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 4041
Telekopio (09) 404 4209

Henkivakuutusosakeyhtiö
Aurum
PL 308, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 4041
Telekopio (09) 404 3501

OP-Rahastoyhtiö Oy
PL 308, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 404 771
Telekopio (09) 404 2708

OP-Kotipankki Oyj
PL 1020, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 4041
Telekopio (09) 404 2716

FD Finanssidata Oy
PL 308, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 40 464
Telekopio (09) 404 3050

Osuuspankkiopisto
Kallvikintie 28,
00980 Helsinki
Puhelin (09) 40 466
Telekopio (09) 404 5285

Okopankki Oyj
Mikonkatu 11 A,
00100 Helsinki
PL 670, 00101 Helsinki
Puhelinvaihte
(09) 12 901
Telekopio (09) 1290 9787

Konttorit Helsingissä:
Aleksi, Aleksanterinkatu 19
Arkadia, Arkadiankatu 23
Bulevardi, Bulevardi 5
Hakaniemi,
Hakaniemenranta 1
Herttoniemi,
Hiihtomäentie 14
Itäkeskus, Turunlinnantie 14
Lauttasaari,
Lauttasaarentie 28-30
Malmi, Malmin kauppatie 18
Mikonkatu, Mikonkatu 13
Oulunkylä,
Kylänvanhimmantie 29
Pasila, Opastinsilta 7
Pitäjänmäki, Sulkapolku 2
Tullinpuomi,
Mannerheimintie 114

Konttorit Espoossa:
Leppävaara,
Läkkisepänkuja 4
Olari, Kuunkehrä 2
Tapiola, Länsituulentie 8

Konttorit Vantaalla:
Korso, Merikotkanpolku 2
Myyrmäki, Myyrmäenraitti 2
Tikkurila, Kielotie 11

Palvelupisteet:
Espoon keskus,
Kauppakeskus Espoontori
Kamreerintie 3

Espoonlahti,
Kauppakeskus Lippulaiva
Espoonlahdenkatu 4-6

Itäkeskus,
Kauppakeskus Itäkeskus
Itäkatu 7

Myyrmäki,
Kauppakeskus Myyrmanni
Iskoskuja 3

Vuosaari,
Kauppakeskus Columbus
Vuotie 45

OKOn Tukholman konttori
Brunkebergstorg 5, 6tr
PO Box 16 410
S-103 27 Stockholm
Puhelin +46-8-412 8900
Telekopio +46-8-412 8919
Sähköpostiosoite:
etunimi.sukunimi
@okobanken.se

OKOBANK
Pietarin edustusto
Kazanskaya Str. 44,
Office B26
R-190031 St. Petersburg
Postiosoite:
PL 301
53501 Lappeenranta
Puhelin +7-812-326 1891
Telekopio +7-812-326 1890
Sähköpostiosoite
okospbkt@mail.wplus.net

OKOBANK
Tallinnan edustusto
21 Pärnu maantee
EE-10141 Tallinn
Puhelin + 372-6-266 491
Telekopio +372-6-266 494
Sähköpostiosoite
etunimi.sukunimi
@okobank.fi